

Lietuvos Respublikos
Seimo
antroji sesija

2021 m. balandžio 27 d.
52 ir 53 posėdžiai

Stenogramos

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

II (PAVASARIO) SESIJA

2021 m. balandžio 27 d.

Rytinis posėdis Nr. 52

Seimo seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	9
Seimo nario V. Rakučio pareiškimas	10
Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdodos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projekto Nr. XIVP-424 svarstymas ir priėmimas	10
Seimo nario A. Vyšniausko kalba	10
Seimo nario E. Gentvilo kalba	11
Seimo nario G. Surplio kalba	12
Seimo nario V. Mitalo kalba	12
Kandidato į Lietuvos Respublikos Seimo kanclerio pareigas M. Gelbūdodos kalba	13
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XIVP-420(2) svarstymas ir priėmimas	14
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-192(2) svarstymas	15
Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuoju ¹ skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4415(2) svarstymas	15
Seimo nario M. Majausko kalba	16
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180 ²⁰ , 180 ²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-336(3) svarstymas	16
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-35(2) svarstymas	17
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80 ³ straipsniu“ projekto Nr. XIIIIP-2158(2) svarstymas	17
Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5371(2) svarstymas	18
Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5013 svarstymas	18
Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-41 ir Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-42 svarstymas	19
Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5106 svarstymas	19
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-359(2) pateikimas (T. V. Raskevičius)	20
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-789 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-187 pateikimas (E. Pupinis)	21
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5279 pateikimas (E. Pupinis)	23
Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projekto Nr. XIVP-420(2) priėmimo tęsinys	24
Šio nutarimo priėmimas	24
Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-192(2) svarstymo tęsinys	24

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuojū ¹ skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIP-4415(2) svarstymo tęsinys	24
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180 ²⁰ , 180 ²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-336(3) svarstymo tęsinys	24
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-35(2) svarstymo tęsinys	24
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80 ³ straipsniu“ projekto Nr. XIIP-2158(2) svarstymo tęsinys	25
Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5371(2) svarstymo tęsinys	25
Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5013 svarstymo tęsinys	25
Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-789 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-187 pateikimo tęsinys	25
Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5279 pateikimo tęsinys	26
Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projekto Nr. XIVP-359(2) pateikimo tęsinys	26
Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-41 ir Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-42 svarstymo tęsinys	26
Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5106 svarstymo tęsinys	26
Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projekto Nr. XIVP-434 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (V. Čmilytė-Nielsen)	27
Seimo narės R. Tamašunienės kalba	28
Seimo nario G. Surplio kalba	28
Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projekto Nr. XIVP-424 priėmimo tęsinys	30
Šio nutarimo priėmimas	30
Seimo rezoliucijos „Dėl provokacinių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projekto Nr. XIVP-435 pateikimas, svarstymas ir priėmimas (Ž. Pavilionis)	30
Seimo nario R. Lopatos kalba	32
Seimo nario P. Gražulio kalba	32
Seimo nario V. Rakučio kalba	33
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5353(2) ir Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5354(2) svarstymas	34
Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-5309(2)ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 342, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 342 ¹ , 342 ² , 342 ³ , 342 ⁴ , 342 ⁵ , 342 ⁶ , 342 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-5308(2)ES svarstymas	35
Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projekto Nr. XIVP-434 priėmimo tęsinys	36
Šios rezoliucijos priėmimas	36
Seimo rezoliucijos „Dėl provokacinių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projekto Nr. XIVP-435 priėmimo tęsinys	36

Šios rezoliucijos priėmimas	36
Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5353(2) ir Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38 ¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5354(2) svarstymo tęsinys	36
Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo, Įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 straipsniais ir Įstatymo priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5309(2)ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 342, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 342 ¹ , 342 ² , 342 ³ , 342 ⁴ , 342 ⁵ , 342 ⁶ , 342 ⁷ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5308(2)ES svarstymo tęsinys	36

Vakarinis posėdis Nr. 53

Diskusija apie Europos Sąjungos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (RRF)

Finansų ministrės G. Skaistės pranešimas	37
Ministrės Pirmininkės I. Šimonytės, finansų ministrės G. Skaistės, aplinkos ministro S. Gentvilo, švietimo, mokslo ir sporto ministrės J. Šiugždinienės ir žemės ūkio ministro K. Navicko atsakymai į Seimo narių klausimus	41
Seimo nario L. Savicko kalba (<i>Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos vardu</i>)	49
Seimo nario A. Syso kalba (<i>Lietuvos socialdemokratų partijos frakcijos vardu</i>)	50
Seimo nario V. Gapšio kalba (<i>Darbo partijos frakcijos vardu</i>)	51
Seimo nario M. Majausko kalba (<i>Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos vardu</i>)	52
Seimo narės A. Armonaitės kalba (<i>Laisvės frakcijos vardu</i>)	53
Seimo nario E. Gentvilo kalba (<i>Liberalų sąjūdžio frakcijos vardu</i>)	54
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-251(2) svarstymas	56
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-295 svarstymas	57
Lietuvos kariuomenės drausmės statuto 1, 2, 5, 8, 14, 20, 42, 49 straipsnių pakeitimo ir Statuto I dalies papildymo VII ¹ skyriumi įstatymo projekto Nr. XIVP-423 pateikimas (A. Anušauskas)	57
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406 pateikimas (E. Dobrovolska)	58
Žemės įstatymo Nr. I-446 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-422 pateikimas (M. Majauskas)	62
Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-295 svarstymo tęsinys	65
Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIVP-406 pateikimo tęsinys	65
Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-325 pateikimas (A. Gedvilienė)	65
Civilinio kodekso papildymo 6.716 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5260 pateikimas (T. Tomilinas)	67
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415 pateikimas (A. Pocius)	70
Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 straipsnio papildymo ir 98, 99, 105 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-418 pateikimas (R. Vaitkus)	74
Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-188 pateikimas (G. Burokienė)	75

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės R. Tamašunienės pareiškimas	76
Seimo nario V. Valkiūno pareiškimas	77
Seimo nario R. Šarknicko pareiškimas	77
Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-325 pateikimo tęsinys	78
Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projekto Nr. XIVP-415 pateikimo tęsinys	78
Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projekto Nr. XIVP-188 pateikimo tęsinys	79
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	80

SANTRUMPOS

- DPF* – Darbo partijos frakcija
  - LF* – Laisvės frakcija
  - LSDPF* – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
  - LSF* – Liberalų sąjūdžio frakcija
  - LVŽSF* – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
  - MSNG* – Mišri Seimo narių grupė
  - TS-LKDF* – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija
-
- A – alternatyvus teisės aktas
  - ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
  - GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
  - VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 52 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkė V. ČMILYTĖ-NIELSEN
ir Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas J. RAZMA*

PIRMININKĖ (V. ČMILYTĖ-NIELSEN). Labas rytas, gerbiamieji kolegos, pradėdame balandžio 27 dienos rytinį Seimo posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 96 Seimo nariai.

10.00 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2021 m. balandžio 27 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Pirmasis darbotvarkės klausimas – darbotvarkės tvirtinimas. R. Žemaitaitis.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Na, iš tiesų yra nenormali situacija pas mus Seime – jau mėnuo, kai kolega yra prisiekęs ir jis negali eiti Seimo nario pareigų. Jūs dabar man pasakykite, mūsų Seimo narys A. Skardžius pagal kokį Seimo statuto straipsnį šiandien užima pareigas? Jis negali įgyvendinti *pilnai* ir jis nėra paskirtas į komitetą būtent dėl jūsų sprendimo. Ketvirtadienį jūsų pirmasis pavaduotojas pasakė, kai pristatinėjo šios dienos darbotvarkę, kad šitas klausimas artimiausiu metu bus išspręstas. Aš tikėjau, kad šitas klausimas šiandieną bus. Tai ar mes toliau Seimą laikysime *durniaus* vietoje, ar vis dėlto tas sprendimas ketvirtadienį bus išspręstas? Tikrai yra nenormalu, Pirmininke, kai Seimas ir vienas Seimo narys kažkodėl neatlieka savo pareigų, negali atlikti jų *pilnai*, taip, kaip yra mūsų Statute, ir taip, kaip yra Konstitucijoje. Tai gal susėskite ir išspręskite šitą dalyką.

PIRMININKĖ. Ačiū, gerbiamas Remigijau. Artimiausiu metu bus išspręstas. A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū gerbiamam Remigijui už rūpestį. Gerbiamas Remigijau, šiaip per tas kadencijas man teko dirbti visose pareigose: ir komisijos pirmininku, ir komiteto pirmininku, Seimo Pirmininko pavaduotoju ir net Seimo Pirmininką pavaduoti, kai jis prezidentūroje sėdėjo. Tai štai aš turiu patirties ir dirbaujuosi kiek galiu. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Buvo pažadas šią savaitę išspręsti, vadinasi, ketvirtadienį jis turi būti išspręstas. Jeigu nebus rasta kitų variantų, tiesiog pagal Darbo frakcijos teikimą A. Skardžius eis dirbti į Biudžeto ir finansų komitetą, o V. Gapšys eis į Užsienio reikalų komitetą. Toks yra teikimas, bet ieškome geresnių variantų.

PIRMININKĖ. Dėkoju. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Labas rytas. Aš noriu pasiūlyti frakcijos vardu išbraukti iš darbotvarkės Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-436, nes iš tikrųjų kalbama apie APVA ir BETA planuojamą sujungimą ir diskusijų šia tema nebuvo. Todėl prašau išbraukti iš darbotvarkės. Ačiū.

PIRMININKĖ. Koks tai yra darbotvarkės numeris?

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). 2-5.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Nekrošius.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Labas rytas, gerbiama kolegos. Aš norėčiau paprašyti slapto balsavimo dėl Seimo kanclerio skyrimo klausimo, nes tai balsavimas, liečiantis ir Seimo narių darbą, glaudų darbą su Kanceliarija, todėl logiška paprašyti slapto balsavimo. Aš prašau frakcijos vardu vadovaudamasis Statuto 115 straipsnio 3 dalimi. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimas apsispręs dėl jūsų siūlymo. V. Jukna.

V. JUKNA (DPF). Dėkui, Pirmininke. Darbo partijos frakcijos vardu taip pat prašau slapto balsavimo dėl personalijų. Dėkui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Seimas apsispręs dėl jūsų siūlymo. Taigi pirmasis siūlymas yra L. Girskienės, kaip suprantu, frakcijos vardu išbraukti iš šios dienos darbotvarkės 2-5 klausimą – Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-436. Balsuojame.

Balsavo 107 Seimo nariai: už – 59, prieš – 20, susilaikė 28. Siūlymui pritarta. Darbotvarkės 2-5 klausimas yra išbrauktas iš šiandienos darbotvarkės.

Kitas siūlymas, čia jau iš man pusės, mes turime apsispręsti dėl 2-12 klausimo – projekto Nr. XIVP-418 įtraukimo į šiandienos darbotvarkę, nes jis nėra įrašytas į Seimo pavasario sesijos darbų programą. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Ir frakcijos vardu buvo paprašyta dėl kanclerio balsuoti slaptuoju būdu. Taigi kas pritariate šiam dviejų frakcijų siūlymui, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate kitaip.

Užsiregistravo 111, balsavo 111: už – 58, prieš – 37, susilaikė 16. Siūlymui pritarta – balsuosime slaptuoju būdu.

Prašau, V. Rakutis per šoninį mikrofoną.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiami Seimo nariai, šiandien Nyderlandų Karalystė – viena iš Europos Sąjungos šalių steigėjų, švenčia Karaliaus dieną. Nyderlandai yra viena seniausių demokratiškesnių valstybių Europoje, savo laisvę ir santvarką gynusi 80 metų kare XVI–XVII amžiuje. Šio karo metu Jungtinėms Provincijoms (taip tuo metu vadinosi šiandieninė Nyderlandų valstybė) vadovauti ėmėsi kunigaikščiai Oraniečiai, įtvirtinę savo autoritetinę valdžią štathalterio valstybės valdytojo forma. Pasibaigus Napoleono karams, Vilhelmas, Oranės ir Nasau kunigaikštis, priėmė karaliaus titulą. 1830 metais atsiskyrus Belgijai ir Liuksemburgui, Karalystė įgavo šiandienines formas.

Beniliukso tarpparlamentinės grupės vardu norėtume pasveikinti karalių Vilhelmą Aleksandrą, karalienę Maksimą, sostą sūnui užleidusią karalienę Beatričę, kurią asmeniškai pažinojau, visas Nyderlandų provincijas, užjūrio valdas su Karaliaus diena ir palinkėti kuo ilgiausių klestėjimo ir gyvavimo metų.

Ypatingus sveikinimus iš šios tribūnos norėčiau grupės vardu perduoti Nyderlandų ambasada Lietuvoje, ambasadorei B. Horbach ir karališkosios Nyderlandų kariuomenės kariams, esantiems Lietuvoje ir šiuo metu budintiems prie rytinių NATO sienų.

PIRMININKĖ. Dėkoju už pareiškimą. Kolegos, kadangi apsisprendėme, jog dėl kanclerio balsuosime slaptuoju būdu, siūlyčiau tą balsavimą organizuoti iš karto po pirmojo balsavimo dėl projektų. Tai yra 11 val. 25 min.–11 val. 35 min. esame numatę balsavimą dėl projektų ir tada galėtume skirti laiko slaptam balsavimui. Ar tinka, neturite prieštaravimų? Nematau prieštaravimų, tai tada sutariame.

Dabar turime apsispręsti dėl visos darbotvarkės. Ar galime jai pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

10.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projektas Nr. XIVP-424 (svarstymas ir priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projektas Nr. XIVP-424. Svarstymas. Diskusijoje yra užsirašę kalbėti keli Seimo nariai. Pirmasis kalba A. Vyšniauskas.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Mieli kolegos, iš tikrųjų norėčiau pasisakyti už gerbiamą kandidatą į kanclerio pareigas. Iš tikrųjų per šituos 30 metų mes turėjome labai įvairių kanclerių. Buvo geresnių, buvo blogesnių, tačiau galbūt pasakysiu taip, kad blogesnių, tiesą pasakius, buvo šiek tiek daugiau nei geresnių. Dėl ko? Dėl to, kad šita institucija yra be galo ir vadybiška, ir politiška. Čia reikia suderinti daugybės ir parlamentarų, ir frakcijų, ir Seimo vadovybės tam tikrus interesus, bet kartu ir sudėlioti procesus, kurie nėra tokie paprasti, kaip dažnai mums atrodo.

Seimo kanceliarija nėra vien ūkio klausimai. Tai nėra vien stalai, kompiuteriai, telefonai, ryšio priemonės ar kokie statybos dalykai. Seimo kanceliarija iš tikrųjų yra labai sudėtinga institucija tiek savo struktūra, tiek žmogiškaisiais resursais, tiek, kaip minėjau, politine įtaka.

Kandidatas, kurį pateikė Seimo Pirmininkė, yra labai geras vadybininkas. Jis yra geras vadybos teoretikas ir praktikas ir tai būtų, mano nuomone, žmogus, kuris iš tikrųjų galėtų tikrai normaliai šitoje institucijoje ne tik dirbti, bet ir parodyti tikrą tvirtą lyderystę.

Galbūt pirmą kartą mes galime turėti kanclerį, kuris net ir tarptautiniuose forumuose, tarptautiniuose renginiuose galės mūsų parlamentui atstovauti pačiu aukščiausiu lygiu.

Aš suprantu, kad kyla abejonų dėl kanclerio gebėjimo tvarkyti ūkinius klausimus, nes iš tikrųjų daug ir frakcijoje buvo išsakyta tų tokių ūkiniu, paprastu klausimų. Tačiau ūkiniai, paprasti klausimai dažniausiai yra sprendžiami ir neturėtų būti pagrindinis kriterijus, pagal kurį mes renkames, diskutuojame apie žmogų, kuris iš tikrųjų turės labai daug įvairios, plačios atsakomybės.

Mums reikia lyderio, mums reikia gero vadybininko, todėl aš tikrai labai raginu palaikyti šį kandidatą. Man atrodo, jis yra tikrai stiprus. Na, o jeigu bus kokių nors problemų, visada yra procedūrų, kaip tas problemas galima spręsti. Juo labiau kad kancleris yra atskaitingas Seimo valdybai, o Seimo valdyboje yra visų frakcijų atstovai, opozicijos lyderis ir kiti pareigūnai. Tikrai tikiu Seimo valdybos galimybe procesą kontroliuoti, galimybe iš tikrųjų suformuluoti kancleriui tokias užduotis, kurios yra reikalingos, ir tikiu, kad šiam kandidatui tikrai neblogai seksis. Kviečiu jį palaikyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu E. Gentvilą.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiami kolegos, Lietuva yra parlamentinė respublika ir tai, kas vyksta Seime ir kaip atrodo Seimas, natūraliai tampa ir visos Lietuvos įvaizdžio dalimi. Šiandien yra taip, kad daugelio kitų institucijų kanceliarijų vadovai, kancleriai, yra labiau matomi, yra labiau žinomi arba jų veiksmai yra labiau pastebimi. Seimas visada lyg lieka šešėlyje. Aš, beje, ir nesakau, kad Seimas čia turi tapti viešųjų ryšių epicentru. Galbūt tampa kartais, tada, kai kas nors blogo atsitinka. Aš tikrai nelinkėčiau, kad Seimas su nauju Seimo kancleriu taptų tokiu epicentru. Tačiau mes turime suprasti ir Seimo misiją. Seimas turi daug uždavinių šioje valstybėje ir sustyguotas Seimo darbas yra didžiulė vertybė ir visos valstybės veidrodis ar atspindys. Sakyčiau net, kaip atrodys Seimas, taip atrodys ir Lietuva. Jeigu Seimas bus vertinamas blogai, Seimo kanceliarijos darbas bus vertinamas blogai, tai ir žmonių nusivylimas valstybe didės. Todėl naujai pasiūlyto kanclerio atsakomybė yra tikrai didžiulė. Tai nėra atsakomybė vien už šiuos pastatus, tai nėra vien atsakomybė už čia dirbančius žmones, tačiau tai yra ir atsakomybė už institucijos prestižą išorėje, Lietuvos žmonių akyse.

Ko siekiama paprastai keičiant vadovą? Kartais siekiama ramybės, kartais siekiama pokyčių ir proveržių, kartais įsivaizduojama, kad turi būti daromos revoliucijos. Manau, kad pokyčių ir proveržių mes tikimės su lyg naujo Seimo kanclerio atėjimu. Blogiausias dalykas būtų ramybės, užkonservuotos ramybės, siekimas, nes kai bijome pokyčių ir proveržių, mes liekame ramybės zonoje, o joje – tai ir tokie matyti, girdėti, skaityti dalykai kaip šunų pavežiojimai tarnybiniu automobiliu pertraukos metu, jubiliejiniai skardiniai ženkliukai už nerealią kainą, „auksiniai“ šaukštai ir „auksiniai“ tualetai kitose institucijose. Tokia jau yra ta valstybės tarnyba, joje atsiranda įvairių pagundų.

Šiandien mes turime pasiūlytą kandidatą M. Gelbūdą, kuris yra modernios vadybos specialistas, ir tikrai nemanau, kad tai žmogus, kuris nori palikti Seimą ramybės zonoje. Aš manau, kad pokyčiai ir proveržiai Seime tikrai yra būtini, Seimo kanceliarijos darbe būtini, ir tai yra uždavinys naujam Seimo kancleriui – neliekanč ramybės zonoje, bet ir nepereinant į revoliucinį režimą užtikrinti pokyčius ir proveržius, kurie yra būtini.

Labai gerai kolega A. Vyšniauskas pasakė: čia atsiranda misija ir Seimo valdybai. Seimo kanclerio darbas turi būti sustyguotas su politine vadovybe, tai yra su Seimo valdyba, ir Seimo valdyba, taip sakant, turi pateikti lūkesčius, ne lūkesčių laiško pavidalu, o lūkesčius Seimo kancleriui, ko tikimasi, kokie reikalingi pokyčiai ir proveržiai.

Noriu pasakyti, kad šiandien skiriame Seimo kanclerį ne Seimo Pirmininkei V. Čmilytei-Nielsen, nors formaliai jos pasiūlymas, ne dabartinei valdančiajai daugumai, mes skiriame naują

kanclerį visam Seimui, jis turi užtikrinti tiek valdančiųjų, tiek opozicijos komfortą. Aš net sakyčiau labiau opozicijai užtikrinti, kad neatrodytų koks tarnavimas ar šališkumas valdančiųjų atžvilgiu. Aš net sakyčiau, kad mes skiriame būsimaį valdančiajai daugumai, kuri kada nors, galbūt po kitų rinkimų atsiras, nes Seimo kanclerio kadencija sudėliota taip, kad apims ne tik šito Seimo darbo laikotarpį, tačiau ir kito Seimo darbo laikotarpį. Todėl turime žiūrėti su visa atsakomybe į pasirinktą kandidatą, nes, skambiai sakant, tai yra parlamentinės Respublikos Seimo – parlamento kancleris. Ir kaip dirbs šitas naujas paskirtas vadovas, taip atrodys ir parlamentinė valstybė Lietuva.

Išklausęs pono M. Gelbūdos pasisakymų, pasiskaitęs apie jį, aš esu maloniai nusiteikęs ir agituojau, raginu visus, nepolitizuojant šito klausimo, pasisakyti už M. Gelbūdos kandidatūrą. Kai sakau nepolitizuojant, noriu atkreipti dėmesį, kad jis tikrai nėra politiškai angažuotas žmogus ir ateina čia kaip vadybininkas, kuris turi užtikrinti šitos institucijos pokyčius. Ačiū gerbiama kandidatui, kad sutiko, ir ačiū kolegoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kviečiu G. Surplį.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, gerbiama kandidatė, iš tikrųjų šiek tiek reaguosiu į tai, ką sakė prieš mane kalbėję kolegos Andrius ir Eugenijus. Tikrai mūsų tikslas yra šiandien išsirinkti gerą Seimo kanceliarijos vadovą. Ne įgyvendinti kažkieno politinę valią, ne patikrinti valdančiosios daugumos vienybę, bet būtent išsirinkti gerą Seimo vadovą, kuris galbūt, kaip ir buvo pasakyta, tarnaus ne vieną Seimo kadenciją. Dėstydamas savo argumentus, aš tiesiog remsiuosi diskusija, kurią širyt mes turėjome su gerbiama profesoriumi M. Gelbūda Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijoje.

Čia norėčiau pasakyti, kad Aleksandro Didžiojo mokytojas buvo Aristotelis, Nerono mokytojas buvo Seneka, ir man širyt susidarė įspūdis, kad kandidatas būtent tokį įsivaizdavimą atsineša į Seimą. Tiksliai nepakartosiu citatos, bet kandidatas pasakė, kad jo tikslas yra intelektualinti, padaryti intelektualesnį Seimo darbą. Ir čia kyla klausimas, kaip jis įsivaizduoja intelektualinti ir ką. Mus, Seimo narius? Kokius mus išrinko, tokius išrinko. Mūsų patarėjus, kurių darbas yra atlikti intelektualinį darbą, ar Seimo informacijos padalinį, kur galbūt tada ir reikėtų vadovauti informacijos padaliniui. Mano supratimu, Seimas yra sudėtingiau už Aleksandrą Makedonietį, ir šiuo atveju aš pasigendau aiškesnės kandidato vizijos ir strategijos, kaip būtent jis įsivaizduoja Seimo kanclerio darbą.

Iš tikrųjų laiko iki balsavimo dar yra, ir aš labai tikiuosi, kad dar išskaitysiu ar išgirsiu labai aiškia strategija, nes mūsų frakcijoje kalbėdamas kandidatas tikrai konkrečiai neatsakė nė į vieną klausimą, tiesiog pasakojo apie savo įsivaizdavimą, kaip turėtų veikti valstybinis sektorius, kaip turėtų veikti Seimas. Bet mes uždavėme labai konkrečių klausimų ir, kaip sakau, atsakymų nesulaukėme. Vėlgi atleiskite, jeigu netiksliai pacituosiu, bet kandidatas laikosi principinės pozicijos, kad jis viską išmoks dirbdamas, nes yra labai puikus teoretikas. Kartais teorija gali būti puiki, bet praktika gali sugriauti ir geriausias idėjas, geriausias teorijas. Šioje vietoje aš tiesiog noriu pacituoti Seimo kanclerio pareiğybės aprašymą, kurio vienas iš reikalavimų kandidatui yra išmanyti Lietuvos Respublikos Konstituciją, Lietuvos Respublikos Seimo statutą, Seimo kanceliarijos struktūrą, jos uždavinius ir funkcijas. Mano supratimu, šiandien kandidatas tiesiog to punkto neatitinka. Aš labai norėčiau Modestui, kurį pažįstu kaip gerą, puikų lino specialistą, palinkėti kuo greičiau tuos namų darbus pasidaryti. Sakydamas „kuo greičiau“ turiu omenyje, kad iki balsavimo liko valanda ar dvi. Turėdami misiją ir uždavinį kiekvienas iš mūsų išrinkti Lietuvos tautos atstovybei puikiausią įmanomą kanclerį, tikrai, manau, turime teisę to paprašyti. Taigi tikrai linkiu tas likusias valandas iki balsavimo praleisti labai produktyviai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Kviečiu V. Mitalą.

V. MITALAS (LF). Dėkoju, gerbiamoji Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, man atrodo, mes visi sutiksime, kad Seimo kanclerio darbas nėra pasivaikščiojimas po žydinčią pievą gražų pavaršarį saulėtą popietę. Tai yra labai sunkus ir specifinis darbas, kuris priklauso nuo kelių dalykų.

Visų pirma Seimo kanceliarija, kaip ir bet kuri valstybės institucija, turi tam tikrų iššūkių, su kuriais tenka tvarkytis, – kokybiško darbo užtikrinimas, skaitmeninimas, valstybės tarnautojų

motyvavimas, naujų pritraukimas, ekspertizės lygio išlaikymas ir didinimas. Tai Seimui yra labai aktualu. Tačiau ji taip pat turi ir tam tikrų specifinių dalykų, kurie priklauso šiuo atveju nuo Seimo, nes Seime yra tas 141 tautos atstovas. Tikrai kiekvienas turime tam tikrą įsivaizdavimą apie tai, kokios Lietuvos turime siekti, ir natūralu, kad iš to išplaukia, kad turime įsivaizdavimą ir apie tai, kaip Seimo darbas turėtų atrodyti konkrečiai.

Man atrodo, kad labai gerai, kad mes sugebėjome į tokias sudėtingas pareigas pakviesti kandidatuoti tokį žmogų, kuris, na, taip, nežino visų Seimo smulkmeniškų dalykų ir nežino galbūt konkrečių receptų, kaip tam tikrus smulkius klausimus spręsti, kaip ir niekas nežinotų, nedirbęs Seimo kanceliarijoje, tačiau jis turi aiškų įsivaizdavimą apie sprendimų priėmimo procesą, apie įstatymų leidybą. Kas, man atrodo, yra labai svarbu ir nuo ko prasideda geras Seimo kanclerio darbas, tai yra suvokimas, kokią misiją padėti užtikrinti turi tas kandidatas, vadovaujantis Seimo kanceliarijai. Jis taip pat turi suvokimą apie vadybos procesus, kurie yra reikalingi ir tikrai bus panaudoti vadovaujant tokiam dideliame ir sudėtingame aparatui, koks yra Seimas ir Seimo kanceliarija.

Laisvės frakcija susitiko su kandidatu ir per tikrai produktyvią sesiją įsitikinome, kad tai yra geras kandidatas šiuo laiku imtis sudėtingo ir ambicingo uždavinio vadovauti Seimo kanceliarijai, ją modernizuoti, o Seimo narių darbui pasitarnauti padedant įgyvendinti pagrindinę misiją, tai yra kokybiškos teisėkūros misiją. Aš labai džiaugiuosi, kad mes galime prisikalbinti tokius kandidatus kandidatuoti į Seimo kanclerio pareigas. Raginu jus visus balsuoti už ir tikiuosi, kad jau nuo ketvirtadienio turėsime nebe laikiną, o nuolatinę Seimo kanceliarijos valdžią. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Vytautai. Kviečiu kandidatą į tribūną pasisakyti.

M. GELBŪDA. Gerbiama Pirmininke, gerbiamieji Seimo nariai, pirmiausia noriu padėkoti už galimybę su jumis susitikti, pabendrauti frakcijose, atsakyti į jūsų klausimus, išgirsti jūsų rūpesčius, taip pat išgirsti ir tam tikras abejones. Tikrai suprantu, kad turbūt nesu tobulas kandidatas, kad jeigu būtų šimtas kriterijų, kad prie kiekvieno iš jų būtų galima uždėti pliusiuką. Bet aš tikrai esu labai stipriai apsisprendęs, nors iš pradžių labai abejočiau. Tikrai apsisprendžiau, kad labai norėčiau prisidėti prie modernios, pažangios ir intelektualiai, pasikartosiu, ekspertiškai stiprios kanceliarijos, kuri padėtų Seimo nariams, Seimo komitetams ir apskritai politinei organizacijai priimti pačius svarbiausius sprendimus, kurie daro įtaką Lietuvos gyvenimui ne tik metams, bet ir dešimtmečiams į priekį.

Aš tikrai tikiu, kad mano patirtis, mano žinios, mano pasaulio supratimas ir labai skirtingų vadybos procesų matymas skirtingose šalyse, skirtingose situacijose ir, sakyčiau, gilus Lietuvos supratimas po ilgo laikotarpio gyvenimo užsienyje, 20 metų supratimas ir tyrinėjimas, kaip veikia Lietuvoje viešasis sektorius, kodėl stringa reformos, kodėl vadybos procesai ir vadybos metodai nepasiekia rezultatų ir kokie yra žmonių lūkesčiai, ko nori žmonės, kokios nori vadybos ir kokį indėlį jie nori įnešti į viešojo sektoriaus tobulėjimą, į tokios garbingos ir svarbios institucijos kaip Seimas efektyvų ir darnų darbą...

Tikrai dar kartą noriu padėkoti visiems, kurie prisidėjo prie to, kad ieškotų nepriklausomo kandidato. Aš galiu jus užtikrinti, kad jeigu būsiu paskirtas į šias pareigas, kaip buvau nepriklausomas kandidatas ir dirbau, tikėjau tomis idėjomis ir savo žiniomis, lygiai taip pat ir toliau tęsiu tokio paties pobūdžio darbą, kad ši institucija iš tiesų kuo geriau atliktų savo pareigą ir misiją Lietuvos žmonėms.

Labai ačiū už jūsų dėmesį, linkiu jums produktyvaus darbo ir visa ko geriausio. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam kandidatui profesoriui M. Gelbūdai. Svarstymą baigėme. Dabar priėmimas. Dėl motyvų yra užsirašiusių Seimo narių. Pirmasis už kalbą A. Petrošius.

A. PETROŠIUS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, Seimo kanclerio, kaip jau aptarėme, tikrai nėra paprastos pareigos asmeniui, einančiam šias pareigas. Kaip minėjo kolegos, čia ne tik reikia vadybinių gebėjimų, bet ir gebėjimo derinti savo poziciją su politika bei politikais, o mes tikrai visi esame skirtingi – skirtingos vertybės ir darbo principų įsivaizdavimas. Taip, prisistatymo frakcijose metu tikrai akį patraukė tam tikros prisistatymo detalės, galbūt ne viskas pasisekė sklandžiai, bet neturime atmesti ir vidinės prisistatančiojo asmens įtampos faktoriaus. Normalu, tokie pokalbiai tikrai reikalauja atsakingo pasirengimo, taigi ir nedideli paslydimai nebūtinai išvengiami.

Man asmeniškai labai teigiamą įspūdį paliko kandidato vadybinės ir teorinės kompetencijos bei patirtis. Manau, kad kandidatas yra brandus ir nuoširdžiai supranta, kokį žingsnį gyvenime žengia, matyt, yra pasirengęs praktiškai įgyvendinti savo sukauptą patirtį, kuri, tikiuosi, įneš pokyčių į gana nusistovėjusį Seimo kanceliarijos darbą. Nemanau, kad tai yra pareigos, kurias eiti susidarytų eilės norinčiųjų dėl tikrai specifiško darbo pobūdžio ir nebūtinai kompetencijas atitinkančio atlygio. Todėl džiaugiuosi, kad Modestas šiandien priėmė sprendimą, apie kurį ištransliavo gana aiškiai: savo žiniomis, patirtimi ir kompetencijomis pasidalinti su mumis organizuojant Seimo kanceliarijos darbą. Nuoširdžiai norėčiau manyti, kad ir jūs, kolegos, situaciją matote panašiai. Palaikysiu ir tikiuosi jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai už – I. Pakarklytė.

I. PAKARKLYTĖ (LF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, visi suprantame, kad Seimo kanclerio pareigos yra tikrai rimta pozicija ir tai yra labai didžiulis iššūkis, ypač dabar, pandemijos sąlygomis tai yra netgi dar didesnis iššūkis, kai Seimas turi inovuoti, turi atsižvelgti į esamą situaciją, ieškoti sprendimo, o nuotolinis darbas buvo vėlgi vienas iš tų pavyzdžių, kai turime veikti labai greitai. Aš manau, kad Seimui toks kandidatas kaip gerbiamas M. Gelbūda labai tinka, nes tai yra profesionalus, kompetentingas, aukštos kvalifikacijos vadybininkas, kuris žino geriausias vadybos tendencijas tiek teoriškai, tiek praktiškai, tikrai jas visas seka, yra aukšto lygio profesionalas. Tikiu, kad ambicija yra ne tik užtikrinti sklandų Seimo darbą, bet ir kur kas didesnė – ir diktuoti tendencijas ir kitiems Europos parlamentams būti viena iš tų kanceliarijų, kurios yra moderniausios, kurios rodo lyderystę ir kurios kuria inovacijas. Tikiu, kad šis kandidatas būtų toks ir yra. Kviečiu visas frakcijas ir visus Seimo narius palaikyti šį kandidatą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Už kalba M. Majauskas. Mykolo salėje nematau. Už kalba E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Ačiū. Kadangi kalbėjau iš tribūnos, tai dabar visiškai trumpai, tarsi repliką pasakyčiau. Bandau įsivaizduoti, kiek mes turime valstybėje žmonių su aukščiausiu teoriniu pasirengimu, dirbančių praktinį darbą. Tikrai nedaug. Šiandien agituodamas balsuoti už M. Gelbūdą, aš vertinu kitą galimybę, o jeigu mes atmetame profesoriaus M. Gelbūdos kandidatūrą, ar mes rasime norinčių eiti dirbti šitą darbą? Jeigu jūs galvojate, kad labai lengva prisikviesti žmones, kurie ryžtųsi ir apsispręstų, tai jūs apsirinkate. Tikrai sunku rasti žmonių. Mes negalime švaistyti žmonėmis. Šiuo atveju kalbu jau ne tik apie Seimo kanclerio poziciją – apie daugelį pozicijų, kurios valstybėje dar yra tuščios, reikės ieškoti žmonių. Žiūriu labai praktiškai. Jeigu mes švaistomės tokiais kadrais, mes rimtų kadro nepritrauksime. Norinčių atsiras ir tada grauždamiesi nagus sakysime: o kur aukšto intelektualinio pasirengimo, aukšto teorinio pasirengimo žmonės, kodėl jie neina? Sakys: todėl, kad tokius išmeta, ir išmeta ne bet kas, o tautos atstovybė – Seimas. Todėl aš dar kartą sakau: nesišvaistykime protu. Proto išteklius mes turime gerbti ir priimti, ir naudotis jais. Agituojau už profesoriaus M. Gelbūdos kandidatūrą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Slaptas balsavimas yra numatytas nuo 11 val. 30 min. iki 11 val. 50 min.

Kitas darbotvarkės klausimas... Atsiprašau, dar man primena, jog mes turėtume patvirtinti slapto balsavimo biuletinį. Biuletenis yra standartinis. Ar galime patvirtinti bendru sutarimu? Galime. Dėkoju.

Primenu balsų skaičiavimo grupę: K. Bartoševičius, D. Gaižauskas, V. Gapšys, L. Jonauskas, A. Lydeka, M. Matijošaitis ir V. Valkiūnas. Kviečiu kolegas būti pasirengusius nuo 11 val. 30 min. Dėkoju.

10.33 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-420(2) (svarstymas ir priėmimas)

Kitas darbotvarkės 1-3 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-420(2). Kviečiu Kultūros komiteto pranešėją gerbiamą V. Juozapaitį.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Pirmininke. Garbusis Seime, Kultūros komitetas balandžio 23 dieną savo posėdžio metu apsvaistė nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo

komisijos narių“ projektą ir pritarė bendru sutarimu. Buvo atsižvelgta į Teisės departamento pasiūlymą šiek tiek sutrumpinti pavadinimą, ką mes ir padarėme. Kviečiu visus palaikyti šio nutarimo projektą po svarstymo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje dalyvauti užsirašiusių nėra. Kreipiuosi į kolegas, ar galėtume po svarstymo pritarti bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta bendru sutarimu.

Priėmimas. Dėl motyvų užsirašė... Taip, pastraipsniui. Tuoju, sekundėlei. Dėl 1 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 2 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu. Dėl 3 straipsnio pasiūlymų nėra gauta. Ar galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta bendru sutarimu.

Motyvai už – V. Mitalas.

V. MITALAS (LF). Labai ačiū. Tikrai raginu palaikyti šį projektą. Man atrodo, kad Valstybinės kultūros paveldo komisijos misija yra itin svarbi. Jinai turi suderinti tai, kas mums labai svarbu – apsaugoti mūsų turtingą kultūros paveldą ir jį išsaugoti ateities kartoms, bet taip pat jie turi žiūrėti į tai, kaip tas kultūros paveldas galėtų būti įprasminamas kasdienybėje, kaip juo mes visi galėtume džiaugtis, į jį ateiti, apžiūrėti ir kiek įmanoma patys labiau suvokti, kodėl jis yra toks svarbus ir brangus.

Aš manau, kad šitos dvi kandidatės, kurios siūlomos patvirtinti, tą misiją supranta, ir labai džiaugiuosi, kad jos galės pradėti dirbti jau artimiausiu metu mums pritarus. Kviečiu balsuoti už. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas dėl šio projekto numatytas 11 val. 20 min.

10.36 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-192(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4 klausimas – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-192(2). Kviečiu Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pranešėją J. Jaručio nematau. Gerbiamas Andriau Mazuroni, ar galėtumėte pristatyti Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto išvadą?

A. MAZURONIS (DPF). Labai dėkui. Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas svarstė įstatymo projektą, apsvaistė daug įvairiausių gautų pasiūlymų ir pritarė komiteto išvadai bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Dabar prašyčiau S. Šedbarą pristatyti Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvadą dėl šio įstatymo projekto.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tiesiog atkreipiu dėmesį, kad šis projektas buvo parengtas įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, kuriame buvo atkreiptas dėmesys į konstitucinio proporcingumo principo įgyvendinimą. Komitetas iš tų pozicijų, iš teisinių pozicijų įvertino projektą ir vietoj keleto punktų pasiūlė išsamesnį reguliavimą, numatydamas atvejus, kada ir po kokio laiko teistiems asmenims gali būti suteikiama galimybė turėti ginklą.

Taigi komitetas pateikė išsamų pasiūlymą pagrindiniam komitetui svarstydamas tą projektą kovo 31 dieną. Už tokį projektą balsavo visi septyni dalyvavę posėdyje komiteto nariai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto bus nuo 11 val. 20 min. iki 11 val. 30 min.

10.38 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuoju¹ skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4415(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5 klausimas – Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuoju¹ skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4415(2). Kviečiu Biudžeto ir finansų komiteto pirmininką gerbiama M. Majauską pristatyti komiteto išvadą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas apsvarstė pateiktą Finansų ministerijos įstatymo projektą, jį papildė ir bendram projektui pritarė bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte išvadą. Diskusija. Suteikiu žodį jums, gerbiamas Mykolai.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Seimo Pirmininke. Mieli kolegos, tai yra gana svarbus įstatymo projektas, apie kurį norėčiau šiek tiek detaliau papasakoti.

Lietuvoje mes turime tikrai unikalią bankų, komercinių bankų koncentracijos situaciją. Dėl to yra brangesnės tam tikrų bankinių paslaugų kainos ir dėl to nukenčia visi Lietuvos piliečiai, tiek verslas, tiek eiliniai piliečiai. Pagal bankų sektoriaus koncentraciją Lietuva pagal vadinamąjį Herfindalio indeksą yra viena blogiausių. Lietuvoje situacija yra panašiai bloga kaip Graikijoje, Suomijoje ir Estijoje. Situacija yra blogesnė nei daugelyje Europos Sąjungos šalių. Jeigu pasižiūrėtume tris didžiausius rinkos dalyvius ir jų turto dalis Lietuvos kredito įstaigų sistemoje, ji sudarytų net 82 %. Jeigu žiūrėtume istoriškai, per dešimtmetį vadinamasis Herfindalio indeksas Lietuvoje reikšmingai išaugo. Vadinas, konkurencija sumažėjo ir koncentracija išaugo, dėl to galima drąsiai teigti, kad nukenčia vartotojai. Jeigu žiūrėtume dviejų didžiausių bankų atskirų paslaugų sumines dalis kredito įstaigų sektoriuje, visuose segmentuose viršija 50 %, dažnai ir daugiau. Pavyzdžiui, namų ūkių indėlių dalis dviejų didžiausių bankų sektoriuje – 70 %, nefinansinių bendrovių indėliai – 64 %, indėliai – 64 %, paskolos būstui pirkti – 67 %, paskolos namų ūkiams – 63 % ir panašiai. Taigi mes drąsiai galime konstatuoti, kad Lietuvoje yra labai rimta problema dėl bankų koncentracijos ir nepakankamos konkurencijos, siekiant užtikrinti paslaugas konkurencinėmis kainomis ir atitinkamą kokybę vartotojams.

Dėl to yra pateikiamas įstatymo projektas, kuriuo mes siūlome, Vyriausybė siūlo, Biudžeto ir finansų komitetas tam pritaria, kad būtų suteikti papildomi instrumentai Lietuvos bankui kontroliuoti įsigijimus. Iki šiol Lietuvos bankas galėdavo kontroliuoti atskirų bankų susijungimus ir prižiūrėti kartu su Konkurencijos taryba, ar toks susijungimas galimas ir nekelia sisteminės rizikos. Tačiau matėme iš praktikos: bankai ne susijungia, o įsigyja vienas kitą arba įsigyja tam tikrą dalį. Todėl čia net pastaraisiais metais buvo keletas labai rimtų įsigijimų, kurių Lietuvos bankas negalėjo nei prižiūrėti, nei sustabdyti.

Čia aš galėčiau įvardinti. Pavyzdžiui, „Citadelės“ grupė įsigijo „UniCredit Leasingo“ dalį Lietuvoje. Užsienio bankas, turintis Lietuvoje filialą, įsigyja užsienio finansų įstaigos, įsteigusios filialą Lietuvos Respublikoje, kvalifikuotą įstatinio kapitalo ir balsavimo teisių dalį. Dar šių metų sausio mėnesį priimtas sprendimas, kuris padidino koncentraciją Lietuvos bankų sektoriuje. Kitas labai gerai žinomas DNB bankas 2017 metais įsigijo „Nordea“ banko portfelį, taip pat DNB bankas įsigijo „Nordea Finance Lithuania“ įsteigtos finansų įstaigos kvalifikuotą įstatinio kapitalo ir balsavimo teisių dalį. Labai reikšmingas sandoris, kuris turėjo reikšmingą įtaką vėlgi mažinant konkurenciją Lietuvoje, dėl to nukentėjo visi Lietuvos, mano supratimu, bankinių paslaugų vartotojai. Taip pat 2016 metais turėjome „Swedbanko“ sandorį, kai buvo įsigytas „Danske Bank“ filialo portfelis. Tai taip pat turėjo įtakos koncentracijos didėjimui.

Taigi, priėmus šį įstatymo projektą, bus suteikti papildomi instrumentai Lietuvos bankui tikrinti tokius sandorius ir pritari arba nepritari jiems, atsižvelgiant į sisteminę riziką. Taigi manome, kad toks sprendimas yra reikalingas, jis užtikrintų, kad koncentracija Lietuvos bankiniame sektoriuje nedidėtų, atvirkščiai, konkurencija galbūt galėtų padidėti ir papildomais veiksmais. Labai ačiū, gerbiami kolegos. Kviečiu pritari šiam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau užsirašiusių diskutuoti nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.44 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-6 klausimas – Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo projektas Nr. XIVP-336(3). Kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininką S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai yra toks kompleksinis Statuto pakeitimas, susidedantis iš kelių tokių dalių. Visų pirma tai yra susiję su Konstitucinio Teismo nutarimo dėl įgaliojimų Vyriausybei suteikimo iš naujo įgyvendinimu, yra keletas straipsnių. Taip pat keičiama, kartu patikslinami ir Statuto straipsniai, jeigu prireiktų Seimui skelbti neeilinį posėdį dėl valstybės vadovo apkaltos, mirties, negalėjimo eiti pareigų dėl sveikatos. Štai toks yra jungtinis Statuto pakeitimas. Komitetas jį svarstė šių metų balandžio 14 dieną. Visiems 7 kolegoms, kurie dalyvavo komiteto posėdyje, balsavus už, buvo pritarta Statuto pakeitimo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje užsirašiusiųjų nėra. Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra. Balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.45 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-7 klausimas – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto vieno straipsnio pakeitimo projektas Nr. XIVP-35(2). Vėl kviečiu gerbiama S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Taip, kolegos, čia buvo Seimo nario siūlymas šiek tiek patikslinti Seimo Pirmininko, Seimo Pirmininko pavaduotojų pareigą ir Seimo narių teisę susitikti ir užduoti klausimus. Tiesiog trumpai informuosiu, kad komiteto posėdyje svarstant šį pasiūlymą buvo atkreiptas dėmesys, kad Seimo vadovybė nėra vykdomoji valdžia ir šios parlamentinės kontrolės būdu neturėtų būti taip suprantama. Bet komitetas iš tiesų patikslino formuluotę, kokia ir iki tol buvo, ir papildė dar vienu sakiniu pagal Seimo nario pasiūlymą, kad kartą per sesiją galėtų ir frakcija pasikviesti į frakciją ir iš anksto pateiktus raštu klausimus gauti atsakymus frakcijos posėdyje. Tai toks yra Statuto patikslinimas. Komitetas svarstė šių metų kovo 24 dieną ir, visiems 6 dalyvavusiems balsavus už, pritarė tokiam Statuto patikslinimui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijoje užsirašę kalbėti gerbiama M. Ošmianskienė. Dėkoju, diskusijoje užsirašiusiųjų nėra. Dėl motyvų dėl šio projekto svarstymo stadijoje užsirašiusiųjų taip pat nėra. Balsavimas numatytu laiku.

10.47 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(2) (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(2). Kviečiu pranešėją S. Šedbarą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, tai irgi yra pasiūlymas pakeisti Statutą. Čia, beje, yra praeitos kadencijos, atkreipiu dėmesį, dar registruotas projektas, kad Neįgaliųjų teisių komisija būtų įrašyta tarp tų komisijų, kurios yra numatytos pačiame Statute. Aš atkreipiu dėmesį, kad dabar yra Etikos ir procedūrų komisija, Peticijų komisija, Kriminalinės žvalgybos parlamentinės kontrolės, Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija ir siūloma papildyti Neįgaliųjų teisių komisija. Komitetas svarstė šį pasiūlymą. Komisijų mes sudarome gana daug. Aš bandžiau suskaičiuoti, tai yra turbūt netoli dešimties, o gal ir daugiau. Ne visos jos yra įrašomos į Statutą kaip tokios. Mes juk turime ir Sporto, ir Priklausomybių, ir taip toliau, ir taip toliau. Tokiu atveju iškiltų klausimas, o ką dar tada iš tų komisijų reikėtų įkelti į Statutą, įrašyti kaip atskirai minimas. Taigi komitetas, svarstydamas šį pasiūlymą balandžio 21 dieną, balsavo taip: iš 6 dalyvavusių 5 buvo už tai, kad nebūtų pritarta šitam pasiūlymui, jis būtų atmestas, ir 1 susilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą. Motyvai prieš. Prieš atmetimą, kaip suprantu, kalba M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad tam tikra komisija yra įrašyta Statute, ir, matyt, labai stipriai priklauso nuo Seimo prioritetų. Todėl noriu

priminti, kad jau 30 metų laisva Lietuva, 10 metų mes esame patvirtinę konvenciją, tačiau situacija Lietuvoje šiandien yra tokia, kad nuo tilto šokinėja mamos, kad žmones mes randame prirakintus narvuose, o žmonių su negalia gatvėje beveik nematyti, ir, matyt, Seimo tribūna tam yra puiškus pavyzdys ir simbolis. Žmonės su negalia yra viena pažeidžiamiausių grupių Lietuvoje ir visame pasaulyje ir neturėtų jų likimas priklausyti nuo politinių vėjų, nuo politinės valios. Gerai, kad šiandien politinė valia yra pasirūpinti žmonėmis su negalia, tą mes matome Vyriausybėje, tačiau negali žinoti, kaip bus ateityje. Todėl kviečiu labai gerai dar kartą pagalvoti, kokią žinutę Seimas nori pasiųsti žmonėms su negalia šiandien, ar jie vis dar yra žmonės paraštėse, kurie galbūt reikalingi, galbūt nereikalingi, ar jie yra pagaliau tie žmonės ir jų problemos yra tokios svarbios, kad jos galėtų atsidurti nuolatinės komisijos Seimo statute pavidalu.

Kviečiu balsuoti prieš pagrindinio komiteto išvadą ir palaikyti projektą.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti, balsavimas dėl šio projekto numatytu laiku.

10.51 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5371(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5371(2). Kviečiu Ekonomikos komiteto pranešėją A. Bagdoną.

A. BAGDONAS (LSF). Dėkoju, Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, Ekonomikos komitetas atidžiai svarstė šį klausimą, pritarė bendru sutarimu patobulintam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskusijai užsirašiusių nėra. Motyvai. Motyvai už – gerbiamas A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Didžiai gerbiama Pirmininke, gerbiami kolegos Seimo nariai. Tai, kad šiuo metu galiojantis teisinis reglamentavimas nenumato prioriteto, kad Neringos miesto ir Klaipėdos miesto dalies – Kuršių nerijos Smiltynės gyventojai, juridinių asmenų darbuotojai ir jų transporto priemonės pirmumo tvarka būtų įleidžiami į keltą persikelti per Klaipėdos valstybinio jūrų uosto ekvatoriją į Kuršių neriją ir iš Kuršių nerijos, sudaro šiems gyventojams ir ūkio subjektams daug nepatogumų. Natūralu, kad gyventojai, nuolat turintys judėti darbo ar buitiniams reikalais, kelia problemų dėl judėjimo nepatogumų. Dirbdamas netrumpus metus Neringoje tai vyr. gydytoju, tai meru, pats tuo įsitikinau.

Įstatymo autoriai siūlo spręsti šią problemą. Logiška, kad šio judėjimo keltu prioritetai atrenkami suderinant juos su kito artimai susijusio – Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo nuostatomis. Susiejant šiuos du įstatymus atsiranda ir praktinio taikymo techninis sprendimas pasinaudojant Smiltynės perkėloje jau veikiančia informacine sistema, kurios duomenys galės būti naudojami naujoms teisinėms nuostatoms įgyvendinti. Palaikau šį siūlymą, o kartu ir svarstomo Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKĖ. Dėkoju, motyvai išsakyti. Balsavimas numatytu laiku.

10.53 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5013 (svarstymas)

Darbotvarkės 1-10 klausimas – Vidaus vandenų transporto kodekso to paties straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5013(2). Svarstymas. Vėl kviečiu gerbiamą A. Bagdoną, kad pristatytų Ekonomikos komiteto išvadą. Komitetas siūlo šį projektą atmesti.

A. BAGDONAS (LSF). Dar kartelį dėkoju, Pirmininke, už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, šį įstatymo projektą atidžiai išstudijavo komitetas, atsižvelgė į Vyriausybės išvados pastabas ir bendru sutarimu nusprendė jam nepritarti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių nėra. Apsisprendime dėl šio įstatymo projekto numatytu laiku.

10.54 val.

Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-41, Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-42 (svarstymas)

Kolegos, dirbame sklandžiai, šiek tiek lenkiame darbotvarkę, todėl labai norėčiau paprašyti iš rezervo pristatyti kelis klausimus. Kreipiuosi į gerbiamą K. Bartoševičių, kad pristatytų rezervinį 1 klausimą – Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-41. Kultūros komiteto išvadą prašom pristatyti.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Gerbiamieji Seimo nariai, balandžio 21 dieną Kultūros komitetas atidžiai svarstė Kultūros centrų įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Pritarė visoms Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadoms, atsižvelgė į Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos, Lietuvos kultūros centrų asociacijos, Lietuvos muziejų bendrijos išsakytas pastabas ir nusprendė gražinti iniciatoriams tobulinti, atsižvelgiant į visas išsakytas pastabas. Šiam sprendimui buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Lydimąjį taip pat pristatėte ar ne?

Dabar motyvai. Motyvai prieš – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Taip, komitete buvo svarstoma, kalbėta, kad ministerijos darbo grupė perims šiuos klausimus svarstyti ir panašiai, tačiau iki šiol netylant po komiteto posėdžio prašymams, atsiliepimams ir skambučiams vis dėlto mes nusprendėme reaguoti į kultūros ir muziejų, bibliotekininkų laukus, nes būtent regionai mano, kad projektas buvo ir yra parengtas teisingai. Jie prašo nevilkinti, nes tai užtruks metus ir dvejus. Todėl ir yra palaikymas būtent regionams. Dėkoju.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Balsavimas numatytuoju laiku.

10.56 val.

Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5106 (svarstymas)

Kitas darbotvarkės 2 rezervinis klausimas – Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5106. Prašau komiteto pranešėją K. Bartoševičių pristatyti komiteto išvadą.

K. BARTOŠEVIČIUS (TS-LKDF). Balandžio 21 dieną Kultūros komitetas svarstė straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, pritarė Teisingumo ministerijos, Seimo kanceliarijos Teisės departamento išvadoms. Taip pat atsižvelgė į Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos, Lietuvos kultūros centrų asociacijos bei Lietuvos muziejų bendrijos pastabas ir pasiūlymus ir priėmė štai tokį sprendimą: siūlo atmesti Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Už tai balsavo 6 Seimo nariai, prieš balsavo 3 Seimo nariai ir nė vienas nesusilaikė.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs pristatėte komiteto išvadą.

Motyvai. V. Juozapaitis – motyvai už.

V. JUOZAPAITIS (TS-LKDF). Dėkoju, Pirmininke. Gerbiami kolegos, čia mūsų garbūs Valstiečių ir žaliųjų frakcijos kolegos, kurie yra komiteto nariai, dabar kažkodėl kelia sąmyšį ir bando sau kažkokių taškų prisirinkti keistu būdu. Aš tiktai noriu pasakyti, kad visi tie klausimai būtent dėl tų visų trijų įstatymų projektų, be jokios abejonės, grįš į mūsų darbotvarkę. Kultūros ministerija rengia kompleksinius pakeitimus ir iš tikrųjų bus atsižvelgta į regionuose dirbančių žmonių lūkesčius ir poreikius, ir taip toliau.

Mes visi komitete sutarėme, įskaitant ir tuos žmones, kurių atžvilgiu tie įstatymai būtų keičiami, kad toks pakeitimas absoliučiai neišspręstų jokių problemų, kurios šiandien yra keliamos.

Taigi komitetas tikrai solidžiai ir labai kvalifikuotai apsvarstė šiuos klausimus, įsigilino ir toliau gilinasi, ieško ir randa bendrus sprendimus drauge su Kultūros ministerija ir su visomis asocijuotomis struktūromis, su kuriomis mes nuolat bendraujame. Ir su ta pačia Viešųjų bibliotekų asociacija susitinkame kitą savaitę. Žodžiu, viskas yra gerai, tikrai pasitikėkite komitetu, kurio sprendimai šiuo atžvilgiu yra nukreipti būtent problemai išspręsti, o ne kokiems nors siauriems partiniams interesams tenkinti.

Taigi balsuokite tikrai už laisva valia ir ramia sąžine, bet visi tie dalykai, apie kuriuos yra kalbama ir keliami neva kažkokie klausimai, bus išspręsti artimiausiu metu būtent kompleksiskai pakeičiant įstatymų projektus. Viskas bus gerai. Taigi ačiū jums iš anksto.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, ypač atstovaujantys Lietuvos regionams, jokio sąmyšio mes nekeliamo. Tiesiog neramu, kad neatsitiktų su bibliotekomis taip, kaip, pavyzdžiui, atsitiko su švietimo institucijomis, kai 400 direktorių dabar trūksta visoje Lietuvoje. Panaši situacija gali atsitikti ir šiame sektoriuje. Taigi norėjosi siūlyti tik pataisą apie kadencijas, kad galėtų antrą kadenciją bibliotekose dirbantys vadovai eiti šias pareigas, jeigu jų darbas vertinamas gerai.

Taigi tokių įstatymų pataisų yra teikiama ne dešimt ir ne šimtas, o daugybė čia, Seime. Man tik keista, kad nebuvo išgirstas šios bendruomenės žodis, kad atsirastų tos pataisos. Pagrindinis motyvas kritiškai vertinti visus šiuos tris įstatymus buvo tas, kad kompleksiskai bus vertinama.

Ir dabar antras paradoksas. Pirmus du įstatymų projektus buvo pasiūlyta gražinti tobulinti, o trečiąjį – Bibliotekų įstatymą, visiškai atmesti. O visi dokumentai, Teisės departamento išvados rodo, kad Bibliotekų įstatymo pataisos geriausiai buvo vertinamos ir mažiausiai buvo pastabų. Tai čia truputį keistai tas kompleksiskumas skamba. Nieko nebūtų atsitikę, jeigu būtume priėmę tą pataisą, o paskui ministerija būtų kompleksiskai parengusi jau bendrą, sisteminį projektą. Siūlyčiau apie tai pamąstyti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai išsakyti. Dėl vedimo tvarkos – gerbiamas V. Juozapaitis.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju, Pirmininke. Aš tik noriu priminti gerbiama S. Tumėnui, kad visa tai, ką jis dabar kalba, jis turėjo galimybę pasakyti būtent Kultūros komiteto posėdyje, kur ir verta tą daryti, aiškintis tuos santykius. Vėlgi, aš dar kartą kartoju, visi šie klausimai bus apsvaistyti ir tikrai kompleksiskai bus sutvarkyti. Gerbiamas Stasy Tumėnai, gal jūs įvardinsite, kas vis dėlto priėmė šiuos įstatymų pakeitimus, dėl kurių jūs dabar guliate kryžiumi ir norite juos pakeisti? Priminkite, ar tai nebuvo jūsų atstovaujamos Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos ir ministerijos inicijuotos įstatymo pataisos, kurios būtent ir sugriovė tą visą pasitikėjimą? Būkite dabar savo vietoje, tai yra komiteto nario, iš tikrųjų kompleksiskai ir principingai pakeiskime šiuos du dalykus ir nereikės mums čia gaišti brangaus Seimo laiko. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. S. Tumėnas buvo paminėtas. Prašom, žodis jums.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Gerbiamas Vytautai Juozapaiti, aš esu savo vietoje, esu prie mikrofono ir noriu priminti, kad visa tai mes kalbėjome ir komitete, išsakėme Lietuvos bibliotekininkų mintis ir panašiai. Taigi ne šiandien atsirado tų abejonių. Trys komiteto nariai, noriu priminti, buvo priešingos nuomonės. Na, turėkime viltį. Ir šitos pataisos atsirado nenorint kartoti, kas atsirado švietimo erdvėje su kadencijomis. Norėjosi, kad tai nepasikartotų.

PIRMININKĖ. Gerai. Labai prašau paskutinę repliką dėl paminėtos pavardės.

V. JUOZAPAITIS (*TS-LKDF*). Dėkoju. Gerbiamas, neįvardinsiu pavardės, komiteto nary, už tai, kad jūs pasakėte, kad netgi trys komiteto nariai iš opozicijos, kaip turbūt ir dera, bet priminsiu, kad vienas komiteto narys, kurio nėra salėje, aš jo ir nematau, bet galiu paminėti, P. Gražulis vis dėlto balsavo priešingai negu jis. Jūs ką, nepritariate P. Gražulio nuomonei?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Viskas, išsakytos visos nuomonės. Šis balsavimas taip pat 11 val. 20 min.

11.03 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-359(2) (pateikimas)

Kadangi esame šiek tiek sutaupę laiko, dabar noriu pakviesti gerbiama T. V. Raskevičių pristatyti darbotvarkės 2-10 klausimą – Seimo statuto dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto pakeitimo projektą Nr. XIVP-359(2).

T. V. RASKEVIČIUS (*LF*). Laba diena, gerbiami kolegos. Antruoju bandymu, atsižvelgę į Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir kolegų Seimo narių konstruktyvias pastabas bei pasiūlymus, Žmogaus teisių komiteto nariai teikia Seimo statuto 70 straipsnio, kuriame įvardytos Žmogaus teisių komiteto veiklos kryptys, atnaujintą redakciją.

Iš esmės siūlome šiuos pakeitimus. 70 straipsnio 2 punkte konkrečios žmogaus teisės ir laisvės nėra vardijamos, pasirinkta apibendrinta formuluotė, jog komitetas rengia ir svarsto įstatymus, kitus teisės aktų projektus bei pasiūlymus žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo srityse. Būtent dėl tokio pasiūlymo praeitą kartą ir sulaukėme daugiausia diskusijų ir pasiūlymų. Taip pat numatoma, jog komitetas valdybos sprendimu vykdo ir kitų, ne tik Seimo kontrolierių įstaigos, Seimui atskaitingų institucijų, užtikrinančių žmogaus teisių ir laisvių apsaugą, parlamentinę kontrolę. Poreikį dėl tokio reguliavimo sąlygoja tai, kad šios institucijos Seimo įsteigtos jau po 1999 metų, tai yra po to, kai Seimo statute paskutinį kartą buvo sureguliuotos Žmogaus teisių komiteto veiklos kryptys. Ir galiausiai nurodoma, kad Žmogaus teisių komitetas bendradarbiauja su žmogaus teisių ir laisvių užtikrinimo srityse veikiančiomis organizacijomis bei institucijomis komiteto kompetencijai priskirtais klausimais ir nagrinėja asmenų, organizacijų bei institucijų pasiūlymus komiteto kompetencijai priskirtais klausimais.

Įstatymo projektu komiteto veiklos kryptys nėra plečiamos, komitetui nėra suteikiami papildomi įgaliojimai. Aiškiai apibrėžus komiteto veiklos sritis, kuriose komitetas veikia faktiškai jau ir šiandien, Seimo statute įtvirtintos Žmogaus teisių komiteto veiklos kryptys atitiks realią komiteto veiklą, svarstomų klausimų pobūdį.

Teisės departamentas dėl projekto pateikė vieną redakcinio pobūdžio pastabą, ją tikrai galėsime ištaisyti. Įstatymo projektą teikia šeši iš septynių Žmogaus teisių komitete dirbančių Seimo narių. Prašom palaikyti įstatymo projektą ir tolimesnį jo svarstymą.

PIRMININKĖ. Dėkoju gerbiamam iniciatoriui. Jūsų norėtų paklausti keli Seimo nariai. Pirmoji klausia V. Aleknaitė-Abramikienė. Gerbiamos Vilijos nėra. Klausia R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Ar nelieka prielaidos perspektyvoje kitiems komitetams eiti panašiu žingsniu su kitomis idėjomis, mintimis? Aš suprantu jūsų ketinimus. Ačiū.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Jeigu kiti komitetai mano, kad Statute reglamentuotos jų veiklos kryptys neatitinka faktinės situacijos, manau, jie tikrai gali tai susitvarkyti.

PIRMININKĖ. Klausia P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamasis, jūsų idėjas Seimas atmetė ir nepritarė Statuto pataisoms, bet vėl jūs dabar stovite tribūnoje. Ko jūs dar norite?

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Buvo išsakyta pasiūlymų ir pastabų, į kurias atsižvelgėme, ir projektas gražintas iniciatoriams tobulinti. Tą ir padarėme.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų užsirašė kalbėti M. Ošmianskienė. Motyvai už.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Gerbiami kolegos, aš labai kviečiu pagaliau palaikyti šį Tomo ir Žmogaus teisių komiteto siūlymą, nes vis dėlto tiek laiko neatnaujinti šio komiteto darbo sričių yra tikras Seimo apsileidimas. Labai džiaugiuosi, kad pagaliau komitetas, pabrėžiu, visas komitetas, ėmėsi darbo tvarkos iš peties. Būtinai palaikykite. Dėkui.

PIRMININKĖ. Prieš kalba P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, aš tikrai nepritariu jokiai komiteto teisių išplėtimui, nes matome, kuo jie užsiima. Jie atstovauja tik vienai siaurai, tai yra seksualinei, mažumai, jos interesams, bando... Kokios dabar idėjos iškeltos viešai? Rekonstruoti tualetus, ar vienus, ar 72 statyti, ar kiekvienai lyčiai atskirą, ar bendrą visiems tualetą. Tai yra tokios idėjos. Tai yra Stambulo konvencija, tai yra partnerystės įstatymai. Tai paprasčiausiai visa jų veikla nukreipta tik į vieną žmonių grupę.

Aš manau, tikrai nereikėtų pritarti ir keisti Statuto. Visiems kitiems komitetams per 30 metų viskas atitiko, visi reikalavimai, užteko teisių ir galių pakako, o staiga atėjo T. V. Raskevičius ir jam trūksta galių. Tikrai nepritarkime.

11.08 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-789 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-187 (pateikimas)

PIRMININKĖ. Kviečiu gerbiama E. Pupinį, kad pristatytų darbotvarkės 2-7 klausimą – Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-187. Pateikimo stadija.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiami kolegos, Peticijų komisija teikia du įstatymus, dėl kurių buvo pritarta teikėjų peticijoms. Pirmas iš jų, kaip ir buvo minėta, Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas.

Kaip ir minėjau, teikiame šiuos pakeitimus, tenkindami A. A. Kazlausko peticijoje „Dėl antrojo laipsnio valstybinės pensijos daugiavaikiams tėvams“ pateiktą pasiūlymą inicijuoti įstatymą, kad nebūtų skriaudžiami daugiavaikių šeimų tėvai, likę našliais. Tai yra mirus daugiavaikai motinai, kuriai buvo paskirta ir mokama antrojo laipsnio valstybinė pensija, ši pensija būtų mokama tėvui. Peticija nagrinėta 2020 m. rugsėjo 23 d.

Noriu pažymėti, kad 2017 m. lapkričio 21 d. Seimas priėmė Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo pakeitimo įstatymą, kuriame nustatė, kad antrojo laipsnio valstybinę pensiją turi teisę gauti arba daugiavaikė motina, arba daugiavaikis tėvas. Taip pat šiame įstatyme buvo nustatyta, kad jeigu daugiavaikė motina arba tėvas pasinaudojo teise gauti Lietuvos Respublikos antrojo laipsnio valstybinę pensiją, pagal šio įstatymo nuostatas kitam iš jų ši pensija neskiriama, netgi jeigu antrojo laipsnio valstybinę pensiją gavę daugiavaikė motina ar tėvas mirė.

Iš tikrųjų Peticijų komisija atsižvelgė į šią peticiją ir vis dėlto mano, kad mirus vienam iš pensijos gavėjų, ar buvo gavęs tėvas, ar motina, bet gavėjas miręs, būtų galimybė teikti dokumentus kitam asmeniui, kuris taip pat galėtų pretenduoti į antrojo laipsnio valstybinę pensiją. Siūlau pritariti šiai Peticijų komisijos išvadai ir pateiktam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti trys Seimo nariai. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Gerbiamas kolega Edmundai, noriu paklausti. Pirmiausia tikrai pritarčiau, viskas yra logiška iš tikrųjų, nes jeigu gavo antrojo laipsnio valstybinę pensiją, viskas gerai, kad gautų asmuo, kuris yra santuokoje. Bet dabar išeina taip, kad už tą patį įvykį jis turės teisę gauti dvi valstybines pensijas, tai yra antrojo laipsnio ir našlio pensiją. Kaip jums atrodo, ar tai yra logiška? Ar nereikėtų dar atkreipti dėmesį į tai?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Nežinau. Manau, kad asmenys, gyvenę pagal savo tam tikras pajamas, tęsia gyvenimą savo būste, ir tęsia savo gyvenimą turbūt patirdami didesnes išlaidas. Ir šiuo atveju nemanau, kad našlio pensija yra didžiulė. Iš tikrųjų ją gauna visi. O už vaikų išauginimą tai kaip ir tam tikras apdovanojimas.

Tačiau klausimas buvo keliamas, ar apdovanojimą gali gauti šeima du kartus. Bet čia ne šeima. Čia gauna asmenys. Kaip prisidėjo prie auginimo motina, lygiai taip pat prisidėjo ir tėvas, užaugindamas vaikus pavyzdingu elgesiu, už ką yra įteikiama pensija. Iš tikrųjų manome, kad vis dėlto neteisinga, kad vienam mirus nereikėtų pratęsti to mokėjimo. O našlių pensija vėlgi iš tikrųjų yra: kadangi našlys, tai ir gavo ją. Nemanyčiau, kad čia per dideli pinigai, kad vertėtų apie tai kalbėti ir svarstyti, kad reikėtų vieną iš jų atimti, nes viena gaunama už vieną įvykį, o kita iš tikrųjų už sąžiningai užaugintus vaikus.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjas, sveikintina, kad pristatote šį projektą. Peticijų komisijos darbas yra toks, mes matome, specifinis. Dauguma, didžioji dalis, peticijų yra atmetamos. Tačiau ši peticija ir ši medžiaga jus sudomino. Ar konkrečiai mes buvome atmetę peticiją, kur kreipėsi su panašiomis problemomis, ar čia kompleksiskai jūs irgi nutarėte teikti šį projektą?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū už klausimą. Iš tiesų mes išsamiai nagrinėjame situaciją, nagrinėjame dokumentus, kuriuos pateikia tam tikros ministerijos, ir iš tiesų faktiškai visada reaguojame, jeigu yra logikos, jeigu yra tam tikras supratimas, ne tik teisinis, bet ir žmogiškas.

Aišku, tuos statymus dar nagrinės komitetai, svarstys, savo pasiūlymus teiks ministerijos, tačiau tai nebuvo koks nors pakartotinis siūlymas. Tai buvo vienas iš tų siūlymų, kur komisija iškart pritarė.

Aišku, yra aibė siūlymų, kur kai kurie reikalavimai nėra pagrįsti arba, tarkime, žmogus dėl savo teisinio neišprusimo nežino, kad tai yra sureguliuota įstatymais, galbūt kitą kelią siūlo. Tačiau šis siūlymas kaip tik buvo pripažintas Peticijų komisijoje kaip pagrįstas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūs atsakėte į visus klausimus. Dėl motyvų užsirašiusiųjų nėra. Balsavimas dėl šio projekto jau netrukus – 11 val. 20 min.

11.14 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5279 (pateikimas)

Prašyčiau pristatyti kitą darbotvarkės 2-8 klausimą – Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIIP-5279.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama Pirmininke. Lietuvos Respublikos socialinio draudimo pensijų įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą taip pat pateikė peticijų teikėjos, tai yra A. Audickaitė ir D. Audickienė. Peticijoje „Dėl senatvės pensijos apskaičiavimo dirbančiam neįgaliajam“ pateikė pasiūlymą pakeisti Socialinio draudimo pensijų įstatyme nustatytą tvarką, pagal kurią apskaičiuojami apskaitos vienetai, skiriant socialinio draudimo senatvės pensiją asmenims, gavusiems iki 2018 m. sausio 1 d. paskirtą socialinio draudimo netekto darbingumo pensiją.

Nagrinęjome šią peticiją 2020 m. birželio 30 d. Seimo Peticijų komisija priėmė sprendimą tenkinti šį pareiškėjų pasiūlymą ir vadovaujantis Peticijų įstatymo 12 straipsniu teikti Seimui išvadą dėl šio pasiūlymo. Seimas pritarė komisijos išvadai ir praeitų metų rugsėjo 15 dieną priėmė Seimo protokolinį nutarimą tenkinti pasiūlymą.

Esmė tokia. Vadovaujantis šia nuostata ir buvo parengtas šis projektas, kurio tikslas – pakeisti Pensijų įstatymo nuostatas nustatant, kad jeigu naudinga asmenims, iki senatvės pensijos gavusiems netekto darbingumo pensijas, apskaitos vienetai būtų apskaičiuojami ne pagal netekto darbingumo pensijos koeficientą, bet pagal Pensijų įstatymo 51 straipsnį. Jeigu asmuo po netekto darbingumo pensijos paskyrimo dirbo ir pagal gautas asmens pajamas, apskaičiuotas asmenims, draudžiamųjų pajamų koeficientas yra didesnis nei tas, pagal kurį buvo mokėta netekto darbingumo pensija, dydžio skirtumas pridedamas prie netekto darbingumo pensijos apskaičiavimo naudoto koeficiento ir šis dydis įrašomas į formulę, skirtą apskaitos vienetais apskaičiuoti.

Gerbiami kolegos, esmė tokia, kad jeigu asmuo pagal netektą darbingumą gauna mažesnę pensiją, negu iš tikrųjų dirbdamas toliau užsitarnavo didesnę pensiją, tai, savaime suprantama, galima būtų apskaičiuoti didesnę pensiją. Tai ir siūloma. Taip pat siūloma iš dalies kompensuoti tas netektas lėšas, kurias jis prarado įsigaliojus įstatymui. Siūlome pritarti pagal peticiją parengtam įstatymo projektui.

PIRMININKĖ. Klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, iš tikrųjų matau, kad perskaičiavimas būtų atliekamas ir fondo valdyba turėtų vėl parengti programinę įrangą, nes yra tiems, kuriems yra paskirta senatvės pensija iki 2018 m. sausio 1 d. Aišku, čia absoliučiai reikės visiems. Kiek tokių asmenų ir kiek darbo sąnaudų būtų, gal galite įvardyti? Kiek papildomai reikės lėšų skirti atlikus tą perskaičiavimą ir išmokėjus pensijas?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų turbūt sunku šiandien būtų apskaičiuoti, kiek tų lėšų reikėtų, bet manau, kad teisybė brangesnė negu lėšos. Manau, tą nurodė ir Teisės departamentas, kad yra problema, kad žmonės nekalti, kurie dirbo, kurie stengėsi, kurie užsitarnavo pensiją gaudami didesnę atlyginimą už savo stažą. Šiuo atveju, manyčiau, būtina priimti teisingą sprendimą, o ne žiūrėti į tas išlaidas. Nemanau, kad jos turėtų būti didelės, vis dėlto dabar informacinės sistemos gali daug ir, manau, tam tikros programos nesunkiai išspręš tuos reikalus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiamas kolega, vis tiek Seimo nariai teikdami įstatymus turi vadovautis tam tikrais principais. Vienas iš jų – teisingumo principas, logiškumo. Suprantu, kad kaštų ir naudos analizė nebuvo daryta. Mano klausimas būtų dėl to užrašo „jei asmeniui tai naudinga“. Tai gal vis dėlto reikėtų įrašyti tam tikras šakutes, nes ir dėl vieno cento reikia perskaičiuoti. Visi perskaičiavimai daromi ne elektroniniu būdu, kaip jūs čia sakote – turime daug kompiuterių, bet viską reikia suvesti rankomis, tai yra rankinis darbas. Mano klausimas. Tai gal reikėtų ką nors įvesti? Jeigu pensija nesikeičia 3, 5 ar keliais eurai, tai neskaičiuoti?

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų teisingas klausimas. Iš tiesų mes, Peticijų komisija, teikiame įstatymų projektus atsižvelgę į teikėjo pasiūlymus. Šiuo atveju turbūt yra komitetai, kurie teisingai įvertins tas visas galimybes ir tuos visus kaštus. Manau, jau svarsty-

mo stadijoje turėsime įstatymo projektą, perskaičiuotą daugiau, nes komitetai turi savo biurus, turi savo patirtį ir tikrai po svarstymo stadijos gausime tinkamai sutvarkytą įstatymo projektą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Daugiau klausti norinčių nėra. Dėl motyvų užsirašiusių taip pat nėra. Balsavimas jau netrukus. Siūlau padaryti 5 minučių techninę pertraukėlę, kad sulauktume, kad visi kolegos ateitų į Seimo salę ir balsuotume taip, kaip buvome sutarę, nuo 11 val. 25 min. Tęsiame posėdį 11 val. 25 min.

Pertrauka

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, tęsiame posėdį. Pereiname prie balsavimų.

Posėdžiui pirmininkauja pirmasis pavaduotojas J. Razma.

PIRMININKAS (J. RAZMA, TS-LKDF). Laba diena, kolegos. Pradėsime ne slaptąjį balsavimą, o, kaip žinome, dėl kandidato į kanclerius, po to bus slaptas balsavimas. Prašom visus sugrįžti į savo vietas.

11.25 val.

Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-420(2) (priėmimo tęsinys)

Skelbiame pirmąjį balsavimą – Seimo nutarimo „Dėl Valstybinės kultūros paveldo komisijos narių“ projektas Nr. XIVP-420(2). Priėmimas.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 117: už – 107, prieš nėra, susilaikė 10. Nutarimas priimtas. (*Gongas*)

11.26 val.

Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo Nr. IX-705 2, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 21, 24, 40 ir 41 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-192(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau balsuojame dėl kito darbotvarkės klausimo – Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-192(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 122: už – 105, prieš – 3, susilaikė 14. Po svarstymo pritarta.

11.27 val.

Bankų įstatymo Nr. IX-2085 papildymo dešimtuoju¹ skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4415(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – Bankų įstatymo papildymo skirsniu ir 79, 81 straipsnių pakeitimo, 80 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4415(2). Taip pat svarstymo stadija.

Balsavo 120: už – 119, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo pritarta.

11.28 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3) (svarstymo tęsinys)

Toliau – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto 23, 80, 86, 180²⁰, 180²⁵ ir 198 straipsnių pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-336(3). Svarstymo stadija. Primenu, kad tai Statuto projektas, kuriuo įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas.

Balsavo 122: už – 122, prieš nėra, susilaikiusių nėra. Po svarstymo pritarta.

11.29 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 29 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-35(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau – Statuto projektas Nr. XIVP-35(2), kurią pateikė kolega V. Gapšys, taip pat svarstymo stadija.

Balsavo 120: už – 100, prieš – 5, susilaikė 15. Po svarstymo pritarta.

11.30 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 25 straipsnio pakeitimo ir Statuto papildymo 80³ straipsniu“ projektas Nr. XIIIIP-2158(2). Balsuojame dėl komiteto išvados, kad šį projektą atmestume.

Už – 40, prieš – 51, susilaikė 29. Komiteto išvadai atmesti projektą nepritarta. Dabar reikia tartis, ką daryti. Kokie būtų siūlymai? (*Balsai salėje*) Skirti kitą komitetą. Arčiausiai Seimo statuto turbūt būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. (*Kalba visi kartu*) Matau, yra siūlymų. Prašom, T. V. Raskevičius.

T. V. RASKEVIČIUS (LF). Siūlau Žmogaus teisių komitetui perimti projektą.

PIRMININKAS. Ar tinka šis pasiūlymas? (*Šurmuly salėje*) Atsiprašau. Prašom.

L. KUKURAITIS (LVŽSF). Dėkui. Mes siūlome Socialinių reikalų ir darbo komitetą.

PIRMININKAS. Gerai, aš tada savo siūlymą atsiimu. Balsuosime alternatyviai. Kas balsuos už, balsuos už Žmogaus teisių komitetą, kas balsuos prieš, balsuos už Socialinių reikalų ir darbo komitetą.

Už – 49, prieš – 72. Taigi kaip pagrindinis skiriamas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Baigėme šį projektą.

11.33 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5371(2) (svarstymo tęsinys)

Kitas projektas – Vidaus vandenų transporto kodekso 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5371(2). Svarstymo stadija.

Balsavo 123: už – 118, prieš – 2, susilaikė 3. Projektui po svarstymo pritarta.

11.34 val.

Vidaus vandenų transporto kodekso Nr. I-1534 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5013 (svarstymo tęsinys)

Kitas to paties įstatymo keitimo projektas Nr. XIIIIP-5013. Projektą teikia S. Gentvilas. Balsuosime dėl pagrindinio Ekonomikos komiteto išvados, kad šį projektą atmestume.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 117, prieš – 3, susilaikė 5. Projektas atmestas.

11.35 val.

Valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-730 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-789 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-187 (pateikimo tęsinys)

Dabar balsuosime dėl projektų, kuriuos autoriai pateikė, nors jie buvo įrašyti vakariniame posėdyje. Pirmiausia būtų balsavimas dėl projekto, kuris darbotvarkėje buvo įrašytas 2-7 klausimu – Valstybinių pensijų įstatymo 4, 5 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-187. Pranešėjas buvo E. Pupinis.

Balsavo 125 Seimo nariai: už – 78, prieš – 2, susilaikė 45. Pritarta po pateikimo. Dabar turime nustatyti, kas bus pagrindiniai ir papildomi komitetai, ir svarstymo datą. Aš paskelbsiu, kas siūloma po Seniūnų sueigos. Siūloma, kad kaip pagrindinis būtų Socialinių reikalų ir darbo komitetas, kaip papildomas – Biudžeto ir finansų komitetas. Numatyta svarstymo data – birželio 22 diena. M. Majauskas turi papildomų siūlymų, matyt. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mieli kolegos, prašyčiau kreiptis Vyriausybės išvados dėl šio projekto, nes galimai reikalingas biudžeto lėšų panaudojimas jam įgyvendinti, todėl būtų tikslinga gauti ir Vyriausybės išvadą.

PIRMININKAS. Manau, visi sutarsime, kad tokiais atvejais Vyriausybės išvada tikrai reikalinga. Tokiu atveju fiksuojame paskirtus komitetus ir privalomą Vyriausybės išvadą.

11.37 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5279 (pateikimo tęsinys)

Toliau projektas, kuris buvo įrašytas 2-8 klausimu, – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 47 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5279. Šį projektą taip pat teikė E. Pupinis.

Balsavo 118 Seimo narių: už – 110, prieš nėra, susilaikė 8. Pritarta po pateikimo. Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nesiūloma. Siūloma svarstymo data – taip pat birželio 22 diena. Pastabų per šoninį mikrofoną nematau, tai taip ir fiksuojame.

Kitas darbotvarkės 2-10 klausimas – projektas Nr. XIVP-359(2)... Gerai, grįžtame prie praeito klausimo, yra pavėluotai sureagavusių. Prašom. A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Mūsų frakcijos vardu mes irgi prašome Vyriausybės išvados dėl šio klausimo.

PIRMININKAS. Gerai, dėl Socialinio draudimo pensijų taip pat prašome Vyriausybės išvados.

11.39 val.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 70 straipsnio pakeitimo“ projektas Nr. XIVP-359(2) (pateikimo tęsinys)

Grįžtame prie pradėto skelbti projekto. Tai Seimo statuto pataisos, kurias pateikė T. V. Raskevičius. Balsuojame, ar pritariame po pateikimo.

Balsavo 125: už – 70, prieš – 22, susilaikė 33. Po pateikimo pritarta.

Kaip pagrindinis skiriamas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomas nesiūlomas. Numatoma svarstymo Seimo posėdyje data – birželio 17 diena. Galime sutarti.

11.41 val.

Kultūros centrų įstatymo Nr. IX-2395 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-41, Muziejų įstatymo Nr. I-930 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-42 (svarstymo tęsinys)

Dabar dar buvo spėta apsvarstyti rezervinius klausimus. Dėl jų taip pat balsuosime. Rezervinis 1.1 klausimas – Kultūros centrų įstatymo 9 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-41. Balsuojame dėl komiteto išvados gražinti šį projektą iniciatoriams tobulinti.

Balsavo 125: už – 70, prieš – 41, susilaikė 14. Komiteto išvadai gražinti iniciatoriams tobulinti pritarta.

Rezervinis 1.2 klausimas – Muziejų įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-42. Taip pat balsuojame už komiteto išvadą, kad būtų gražinta iniciatoriams tobulinti.

Balsavo 124: už – 71, prieš – 39, susilaikė 14. Balsuota ir priimtas sprendimas gražinti iniciatoriams tobulinti.

11.43 val.

Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5106 (svarstymo tęsinys)

Paskutinis rezervinis klausimas – Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5106. Balsuojama už komiteto išvadą, kad šis projektas būtų atmetas.

Balsavo 125: už – 71, prieš – 40, susilaikė 14. Projektas atmetas.

Dabar primenu balsų skaičiavimo grupės sudėtį: K. Bartoševičius, D. Gaižauskas, V. Gapšys, L. Jonauskas, A. Lydeka, M. Matijošaitis, V. Valkiūnas. Planuokime, kad balsuosime 16 minučių ir 12 valandą renkamės čia vėl. Jeigu matysime, kad nespėjama, žinoma, balsavimo laikas natūraliai bus pratęstas. Bet bandome planuoti taip, kaip pasakiau. Pertrauka dėl slapto balsavimo.

Pertrauka

12.01 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projektas Nr. XIVP-434 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, tęsiame rytinį posėdį. Dabar, kaip numatyta mūsų darbotvarkėje, 1-13 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projektas Nr. XIVP-434. Pranešėja – Seimo Pirmininkė V. Čmilytė-Nielsen.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, norėčiau pristatyti rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projektą. Jis parašytas bendradarbiaujant Lietuvos Respublikos Seimui ir Lenkijos Respublikos Seimui ir Senatui. Identišką rezoliuciją prieš keletą savaitių jau priėmė Lenkijos Seimas ir Senatas. Taip tęsiama graži tradicija, pradėta praėjusiais metais, kai minint Liublino unijos 450 metų sukaktį buvo priimta rezoliucija abiejuose parlamentuose pažymint abiem tautoms svarbias ir reikšmingas datas.

Prieš 230 metų priimta Gegužės 3-iosios Konstitucija buvo pirmoji rašytinė konstitucija Europoje ir antroji konstitucija pasaulyje. Ji buvo grindžiama visuomenės santykių demokratizavimo samprata ir valdžių padalijimo principu. Tai buvo siekių sukurti stiprią valstybę išraiška.

Konstitucija buvo aiški politinio suvereniteto išraiška, nepriklausomybės nuo kaimyninių galių demonstravimas ir raginimas atnaujinti Abiejų Tautų Respubliką. Todėl kviečiu minint šią iškilą ir mums svarbią datą pažymėti šį įvykį priimant rezoliuciją Lietuvos Respublikos Seime. Mielai atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Ačiū už trumpą pristatymą. Pirmasis klausia V. Rakutis.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Gerbiamoji Pirmininke, norėjau jūsų paklausti, ar svarstėte su Lenkijos Senatu ir parlamentu klausimą, kad šioje rezoliucijoje būtų paminėta, kad tai buvo ketverių metų Seimo reformų, daug įvairių reformų, toks geriausias, ryškiausias dokumentas. Kad tas ketverių metų Seimas būtų kaip nors paminėtas šioje rezoliucijoje. Ar buvo tokių diskusijų? Dėkui.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėl teksto buvo iš tiesų ir derinimo, ir diskusijų, tačiau toks tekstas gimė, koks jis yra pateiktas jums šiandien. Manychiau, kad jam pritarę, priėmę šią rezoliuciją, mes tikrai galėtume gražiai paminėti mums svarbią datą ir kartu atsakyti į draugišką jau Lenkijos parlamente ir Senate priimtą dokumentą.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau klausia Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Aš kartu norėjau atsakyti ir į praeitą klausimą, kad tikrai buvo derinta ta deklaracija su visais Seimo Užsienio reikalų komiteto nariais. Pavyzdžiui, mūsų siūlymu buvo įrašyti Abiejų Tautų Tarpusavio įžadai. Tikrai siūlome teksto neplėsti, nes iš tikrųjų apie tuos santykius ir istoriją galima būtų daug prirašyti, tačiau šiuo metu svarbiausia, kad rezoliucijai būtų pritarta.

Aišku, mes savo ruožtu turėtume daryti viską, kad ta Konstitucija mūsų sąmonėje būtų priimta vis labiau. Kartu su Seimo Pirmininke daromos konferencijos ir Valdovų rūmuose, ir kitur. Tiesiog siūlau tas tradicijas tęsti labiau aiškinant apie tą Konstituciją, nes ne visos kartos dar apie ją girdėjusios. Labai ačiū už pristatymą.

PIRMININKAS. Čia labiau buvo komentaras nei klausimas. Toliau klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (DPF). Iš tikrųjų labai gerai, kad Lietuva ir Lenkija kaip draugiškos, broliškos valstybės turi bendrą priešistorę, ypač svarbu pažymėti tuos mūsų bendros istorijos puslapius, kurie mus jungia, kurie mus išskiria iš visų šalių. Iš tiesų šita Konstitucija buvo labai pažangi tuo laikmečiu ir tokius, sakykime, reiškinius turėtume stengtis maksimaliai sustiprinti. Aš tiesiog norėjau paklausti, be Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir kai kurių renginių, kurie ją lydi, ar yra ketinama per šią kadenciją stiprinti bendrą Lietuvos ir Lenkijos Parlamentinę Asamblėją, ar ketinama būtent tuos istorinius kultūrinius, gražius, sakykime, projektus ir renginius vystyti ir ar ketinate, kad jų būtų daugiau? Dėkui.

V. ČMILYTĖ-NIELSEN. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų Lenkija yra mūsų labai svarbus strateginis partneris, tai yra mūsų kaimynai, su kuriais daugelyje sričių mūsų nuomonės, mūsų požiūriai, mūsų pozicijos sutampa. Todėl mes įvairiuose forumuose bendradarbiaujame su Lenkija, ar tai būtų minint abiem tautoms svarbias datas, ar tai būtų kalbama apie kultūrinius ryšius, galų gale parlamentiniu lygmeniu turime daug bendradarbiavimo formų. Kiek iš savo pusės galiu pasakyti, kiek bendrauju su kolegomis, tikrai yra bendra valia stiprinti tą bendradarbiavimą ir jį toliau plėsti.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar diskusija. Užsirašė du Seimo nariai. Pirmoji kalba Seimo narė R. Tamašunienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Gerbiamas pirmininke, mieli kolegos, šiomet jubiliejiniai 230-ieji Konstitucijos metai. Pirmoji Europoje, antroji pasaulyje Gegužės 3-iosios Konstitucija ir Tarpusavio įžadas daugeliui šių dienų politikų iki šiol yra susižavėjimo ir politinės išminties pavyzdys. Viena pirmųjų pasaulyje Konstitucija priimta visiškai demokratiniu būdu, įtvirtinusi konstitucinės monarchijos santvarką, kuri daugumoje Europos valstybių prasidėjo tik kitame šimtmetyje. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos didikai, to meto politikai, paaukojo savo interesus, *liberum veto* teisę visos valstybės raidos labui. Šiandien niekas neabejoja, kad tai buvo galimybė atverti kelią pilietinės visuomenės pažangai, demokratijai, atsisakyti savo siaurų interesų ir suteikti didesnes galias ir teises piliečiams, kaip skelbia šios Konstitucijos 5 straipsnis – visa žmonių valdžia kyla iš tautos valios. Konstitucija numatė tolesnę santvarkos keitimo perspektyvą – būtent didžioji reforma ir epocha, susijusi su didžiosiomis reformomis. Santvarkos keitimo perspektyvos rėmėsi Š. L. Monteskjė, švietimo reformos mąstytojo ir teisininko, postuluoju progresyviu trijų valdžių principu: įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teisimų. Taip, kaip gyvename ir šių dienų teisinėse valstybėse. Naujos teisinės sandaros, paremtos centrine valdžia, organizavimas, be abejo, pareikalavo ir patikslinimų, tai yra Konstituciją įgyvendinančio įstatymo, kuriuo tapo Abiejų Tautų Tarpusavio įžadas. Įžadas – tai susitarimas dėl valstybių pariteto, tai yra Lietuva ir Lenkija lygiateisės narės vieningoje daugiakultūroje ir daugiatautėje valstybėje. Pagal šiuos principus gyvename šiandieninėje Europos Sąjungoje. Mūsų Konstitucijos nuostatos tapo pamatiniu teisės aktu, kurio pagrindu kūrėsi Europos Sąjunga, ir įgalino jos plėtrą.

Taigi taikiu būdu, bendru sutarimu siekiant lygiateisiškumo, šimtmečiu lenkiant daugumą Europos valstybių, mes, lenkai ir lietuviai, kartu buvome pažangios pilietinės Europos kūrėjai. Kviečiu balsuoti už Pirmininkės teikiamą rezoliuciją minėti šią svarbią progą ir dieną, kviečiu švęsti šią dieną, nes neabejotinai turime didžiutis lietuvių tautos, lenkų tautos indėliu į Europos valstybių bendradarbiavimo, pilietinės visuomenės, pilietinių teisių užtikrinimo raidą. *Vivat Konstitucija!*

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau diskusijoje pasisako Seimo narys G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kolegos turtingai pakalbėjo apie praeitį, o aš norėčiau mintis nukreipti į ateitį ir pasakyti, kad Gegužės 3-iosios Konstitucija, kaip jau ne kartą sakyta, buvo absoliuti XIX amžiaus pabaigos inovacija, bet yra joje užkoduotų idealų, kurie išlieka aktualūs ir šiandien. Tris iš jų norėčiau pabrėžti, ragindamas kolegas vieningai palaikyti rezoliuciją.

Pirmiausia tai demokratijos pamatai, kurie padėti toje Konstitucijoje, įtvirtinant teisės viršenybę, valdžių atskyrimo principą ir daugiatautės atviros visuomenės principą.

Antra – tai aktyvaus piliečio, už savo valstybę atsakingo piliečio identitetas, kuris apima ir instinktą telktis, susitelkti svarbiausiais valstybei klausimais, kaip ir mes šiandien dažnai susitariame ir sutariame dėl užsienio politikos ir šalies gynybos klausimų.

Trečia – tai kova už laisvę. Vėlgi tai turėtų būti įkvėpimas mums, kad Lietuva ir Lenkija, kaip Abiejų Tautų Respublikos paveldėtojos, gali ir turbūt turi tapti laisvės švyturiu Rytų Europoje. Nebijokime Abiejų Tautų Respublikos paveldo. Jis yra mūsų kraujyje ir jis tikrai tą kraują turtina, o ne skurdina. Kviečiu balsuoti už.

PIRMININKAS. Diskusijoje visi, kas norėjo, pasisakė.

Dabar galima pasisakyti dėl motyvų. Aš tikiuosi, kad čia kalbėjusi ponija Rita... Ar dar kartą norite kalbėti? Jeigu norite, jūsų teisė. Prašau.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Iš tiesų tenka apgaildestauti, kad būtent pandemija tokias iškilmes tokia iškilia data... sustabdė mūsų gyvą galimybę susitikti su kolegomis iš Lenkijos. Kaip Tarpparlamentinių ryšių su Lenkijos Respublikos Seimu ir Senatu grupės pirmininkė, planavome kitaip atšvęsti su kolegomis. Jeigu kartais gegužės mėnesį, pasibaigus pandemijai, jums tektų būti Lenkijoje, tai iš tiesų pasisemkite tos Konstitucijos dvasios, pasididžiavimo dvasios, kaip lenkai švenčia šią dieną.

Mano vertinimu, lietuvių tauta taip pat įnešė didelį indėlį ir be Abiejų Tautų nebūtų Tarpusavio įžadų. Tą dieną norėtusi, kad ir mūsų valstybėje... Ypač jaunimui galbūt aktualu, kalbant apie pilietinių teisių įtvirtinimą ir plėtojimą Lietuvoje, švęsti tą dieną. Manau, kad mūsų šiandien priimta rezoliucija bus postūmis įtvirtinti ir įprasminti šią šventę ir mūsų valstybėje. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau kalba E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Galvodamas apie Gegužės 3-iosios Konstituciją vis susimąstau, koks reikšmingas įvykis to meto Europoje buvo, nors ir neglobalizuotoje, nors ir lėtai sklindančios informacijos Europoje. Šiandien mes turime pripažinti – tai buvo didžiulė pažanga. Galima kalbėti ir apie pačios Konstitucijos turinį, tačiau turime kalbėti ir apie dviejų, dažnai tarpusavyje viena į kitą ne visada palankiai žiūrinčių, tautų sugebėjimą susitarti.

Gal net per skambiai pasakysiu, tačiau man kartais atrodo, kad Abiejų Tautų Respublika ir jos Gegužės 3-iosios Konstitucija buvo tam tikra preliudija, arba priešistorė, Europos Sąjungos integracijos. Praeitį parodė – dvi didžiulės tautos arba teritoriškai svarbios valstybės sugebėjo susitarti ir parodyti, kad galima integracija. Deja, istorija vėliau nubraukė viską ir vėl turėjo atsirasti Europos Sąjungos integracijos nauji šaukliai, nauji bandymai, kurie šiandien atvedė prie Europos Sąjungos, kurioje yra, laimei, ir Lenkija, ir Lietuva.

Žinome, kaip Gegužės 3-iosios Konstitucija yra sureikšmintą Lenkijoje. Deja, Lietuvoje sovietmetis kapojo bet kokias valstybingumo atminties apraiškas ir iš esmės, natūralu, nebuvo leidžiama kalbėti ir minėti Gegužės 3-iosios kaip tam tikros Lietuvos valstybingumo apraiškos. Lietuvoje dar ir dabar daug kas nežino, nereikia nė „Klausimėlio“ laidos – išėikime tiesiog patys į gatvę ir paklauskime, kas yra Gegužės 3-ioji? Žmonės to nežino. Todėl aš žiūriu į šią rezoliuciją kaip į tam tikrą edukaciją ir mūsų žmonėms. Prisiminkime, kas buvo su lietuvių tauta praeityje ir kad toje praeityje yra ir garbingų datų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasisako Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Tiesiog dar kartą norėčiau kolegas visuotinai paraginti balsuoti už šią rezoliuciją. Žinome, kad pirmadienį mes susijungsime su Lenkijos Seimu, kuris jau priėmęs šį rezoliucijos tekstą, tai taps mūsų bendra deklaracija. Savo ruožtu dėl turinio tikrai norėčiau pritari anksčiau kalbėjusiems ir gerbiamam E. Gentvilui: mes turime suvokti šią istoriją kaip savo. Generolas T. Kosciuška iki šiol nėra suprantamas kaip mūsų generolas ar net baltarusių generolas, nes gimė tose žemėse. Deja, šiuo metu kiti didvyriai tose žemėse karaliauja ir vis dar bando tą istoriją iškraipyti. Už jūsų ir mūsų laisvę tikrai balsuokime kuo vieningiau ir parodykime visomis savo parlamentinėmis spalvomis, kad tą istoriją susigrąžiname.

PIRMININKAS. Paskutinis už kalba K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Ačiū, Pirmininke. Aš labai dėkoju rezoliucijos iniciatoriams, kad pagaliau tokia rezoliucija atsirado ir mes ją galime svarstyti. Apskritai 1791 metų Konstitucija Europoje yra pirmoji. Jinai įtvirtina konstitucinę monarchiją, bet konstitucinė monarchija atskyrė tris valdžias: įstatymų leidžiamąją, vykdomąją ir teisminę valdžią. Lietuva diktavo politines madas Europoje.

Vykęs Ketverių metų seimas, kuris priėmė šią Konstituciją, irgi diktavo politines madas Europoje. Gaila, kad vėliau Lietuvai politinės aplinkybės nepalankiai susiklostė, bet Lietuva tuo metu pagal savo gyvenimo lygį buvo gana išsivysčiusi ir jos būklė buvo labai gera. Gaila ir dėl to, kad mes kažkodėl Lietuvoje šią Konstituciją nepakankamai svariai pažymime arba beveik visai nepažymime. Lenkijoje taip nėra. Čia yra abiem tautoms svarbi Konstitucija, Lietuvai nė kiek ne mažiau svarbi. Kai atvažiuoja pas mus užsienio svečiai, aš visada giriuosi, kad mes turime demokratiją, kuri yra tiek sena, panašiai tiek, kiek Jungtinės Amerikos Valstijose.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi dėl motyvų pasisakė. Balsavimas dėl rezoliucijos nustatytu laiku prieš pietų pertrauką.

Dabar per šoninį mikrofoną dėl vedimo tvarkos ar repliką pasakyti nori E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Aš atsimenu, kai mes šioje salėje pirmą sykį pateikėme šį įstatymą: buvo aistros ir galų gale tai tapo dviem atmintinomis dienomis. Viena diena buvo Gegužės 3-ioji, antroji diena – spalio 20-oji. Aš manau, kad mes išdidžiai galėtume paminėti ir spalio 20-ąją kartu su Lenkijos valstybe. Kaip įžadą prieš būsimus agresorius – Prūsiją, Austriją–Vengriją ir Rusiją – pateikė tvirtą dviejų valstybių, dviejų tautų strategiją: pusė valdymo Lenkijai, pusė valdymo Lietuvai. Čia buvo didžiulis pasiekimas, todėl mes turėtume iš tikrųjų minėti ir Gegužės 3-iosios jubiliejų, ir spalio 20 dienos jubiliejų. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kaip minėjau, balsuosime prieš pietų pertrauką. Dar gerbiamas V. Rakutis taip pat nori replikuoti.

V. RAKUTIS (TS-LKDF). Aš norėčiau tik repliką pasakyti, kad demokratija Lietuvos ir Lenkijos valstybėse iš tikrųjų turi daug gilesnes tradicijas negu Jungtinėse Amerikos Valstijose. Tikrai nuo Liublino unijos mūsų valstybė turėjo visus pagrindinius demokratinėms valstybėms priskiriamus institutus. Taigi čia amerikiečiai mūsų atžvilgiu turėtų mokytis. Labai ačiū.

12.21 val.

Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projektas Nr. XIVP-424 (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Ačiū. Tęsiame posėdį. Aš dabar grįžtu prie dar prieš slapto balsavimo pertrauką svarstyto klausimo, tai yra Seimo nutarimo „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ projekto Nr. XIVP-424 priėmimo. Turime balsų skaičiavimo protokolą, jį pagarsinu.

Šio nutarimo priėmimas

Iš viso išduoti 125 biuleteniai, rasti 125 biuleteniai, galiojančių – 124, negaliojančių – 1. Už – 68, prieš – 41, susilaikė 15. Taigi nutarimas „Dėl Modesto Gelbūdos skyrimo Lietuvos Respublikos Seimo kancleriu“ priimtas. (*Gongas*) (*Plojimai*) Sveikiname kanclerį ir lauksime tų svarbių vadybinių sprendimų.

12.22 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl provokacinių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projektas Nr. XIVP-435 (pateikimas, svarstymas ir priėmimas)

Tęsiame rytinį posėdį. Dabar iš eilės. Kitas mūsų darbotvarkės 1-14 klausimas – Seimo rezoliucijos „Dėl provokuojančių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projektas Nr. XIVP-435. Pranešėjas – Ž. Pavilionis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Ši rezoliucija yra savotiškas gražus Gegužės 3-iosios Konstitucijos tęsinys. Iš esmės visais laikais buvome kartu su ukrainiečiais, kovodami už jų ir mūsų, ir viso šio regiono tautų laisvę, kartu buvome ir prie Sausio 13-osios barikadų, ir Maida-ne. Tą paramą Ukrainai tęsiame paskutiniaisiais dešimtmečiais. Strateginė partnerystė, užmegzta V. Adamkaus laikais, tęsta Prezidentės D. Grybauskaitės laikais, šiuo metu, kai šimtatūkstantinė kariuomenė yra susitelkusi ties Ukrainos sienomis ir pačioje Ukrainoje, mes reiškiamo šią paramą. Neseniai Ukrainoje buvo ir mūsų Prezidentas, ir užsienio reikalų ministras net tris kartus, paskutinį kartą su Baltijos šalių ministrais, ir Seimo vicepirmininkas P. Saudargas, ir Baltijos šalių užsienio reikalų komitetų pirmininkai važiuos, ir, svarbiausia, ruošiamės Seimo Pirmininkės oficialiam vizitui, kur bus atstovaujama ir pozicijai, ir opozicijai.

Norėtume pristatyti oficialią viso Seimo, Lietuvos poziciją dėl to, kas šiuo metu vyksta Ukrainoje, įvertindami tą ilgaamžę partnerystę ir kartu nubrėždami gaires ateičiai. Šią rezoliuciją, noriu pabrėžti, inicijavo Ukrainos draugų grupė Seime: ir ponas Justas, ir Laurynas, ir Dalia. Mes

ją ilgai svarstėme Seimo Užsienio reikalų komitete, priėmėme vienbalsiai. Komiteto posėdyje dalyvavo ir prezidentūros, ir Užsienio reikalų ministerijos atstovai. Ją teikiame iš esmės viso politinio spektro vardu. Čia yra parašai įvairių politinių frakcijų, partijų lyderių. Todėl būtų labai gerai, jeigu mes tai rezoliucijai pritartume vieningai, nes tik vieningas pritarimas iš esmės garantuoja tos politikos tęstinumą. Valdžios keičiasi, ir ačiū Dievui, kad keičiasi, tiek pas mus, tiek Ukrainoje, bet politika ir strategija išlieka.

Kokie esminiai punktai šios rezoliucijos? Visų pirma pasmerkėme Rusijos agresiją, reikalaujame atitraukti Rusijos pajėgas nuo Ukrainos ir, aišku, Ukrainos teritorijoje. Pasisakome prieš ir raginame nutraukti visas provokacijas ir propagandą prieš Ukrainą, į laikinai okupuotas teritorijas reikalaujame įleisti tarptautines organizacijas, sustabdyti pasportizacijos procesus, nelegalius kalinimus, demografijos keitimą.

Taip pat primename labai svarbius NATO, Bukarešto viršūnių įsipareigojimus ne tik dėl narystės, bet ir dėl NATO veiksmų plano, kurį raginame patvirtinti Ukrainai mūsų sąjungininkus ir taip priartinti Ukrainą prie narystės NATO, suteikiant jai papildomą politinę ir praktinę paramą.

Savo ruožtu kviečiame Europos Sąjungos šalis remti Ukrainos narystę Europos Sąjungoje ir visokeriopai gilinti Ukrainos narystę su Europos Sąjunga. Raginame tarptautinę bendruomenę remti Ukrainos nepriklausomybę, suverenitetą, teritorinį integralumą, o tiems, kas į jį kėsina, tiek žmonėms, tiek valstybėms, taikyti ir toliau tikslines asmenines, ekonomines sankcijas. Raginame Europos Sąjungos šalis neparemti „Nord Stream 2“ projekto.

Savo ruožtu ir pačią Ukrainą raginame tęsti reformas, ypač teisminės sistemos, prokuratūros, finansų sektoriuose, žinoma, kovojant su korupcija. Tam bus skirta didžiulė ketvirtoji tarptautinė paramos Ukrainai konferencija, kuri bus surengta Vilniuje liepos 7–8 dienomis.

Taigi, kolegos, tekstą turite, tekstas daugelio mūsų parašais yra pateiktas. Dar kartą pakartosiu. Prieš Seimo Pirmininkės vizitą, kur bus atstovaujama ir pozicijai, ir opozicijai, kur mes visos Lietuvos vardu ją pateiksime Ukrainos parlamentarams ir išreikšime kaip solidarumą, labai prašyčiau, būčiau labai dėkingas, jeigu mes iš tikrųjų vieningai, kaip neseniai sakė ir šešėlinis ministras G. Surplys, vieningai kaip paprastai pritartume šiai rezoliucijai ir parodytume solidarumo signalą nuo mūsų visų tiek Ukrainai, tiek agresoriams Rytuose, tiek mūsų sąjungininkams, kuriuos reikia dėl šių tikslų dar vis kartais paraginti ir pakalbinti.

Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū pranešėjui. Dabar klausimai. Matau, du Seimo nariai yra užsirašę klausiti. Pirmasis klausia K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Turiu du trumpus klausimus. Vienas. Kiek aktualus raginimas Rusijai atitraukti tas pajėgas, nes lyg kažką atitraukia, bet lyg ir ne visai iš visur? Gal ir aktualus.

O kitas klausimas. Jūs paminėjote, kad mūsų Pirmininkė važiuoja, rodo solidarumą. Gal verta būtų kviesti kitų šalių vadovus rodyti solidarumą ir vykti? Kaip jūs manote?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Dėl atitraukimo. Matote, netikime mes ta propaganda karo mašinų, nes ji remiasi melu. Atsimenu, kai Rusijos generolai paskelbė, kad jie atsitraukia iš Ukrainos prieš 2014 metus, ir matėme, kuo visa tai baigėsi. Atsimename, kaip jie sakė, kad jų nėra Ukrainoje, atsimename, kaip jie sakė, kad Sakartvelo lyderiai išprovokavo okupacijas. Mes tikime faktais ir puikiai žinome, kad šimtą tūkstantinė kariuomenė yra ten susitelkusi. Kol kas negauname jokių patvirtinimų, kad vyktų taip, kaip jie tą propagandą skleidžia.

O savo ruožtu dėl lyderių, taip, raginame, ir vyksta. Bet tai darome diplomatiniais kanalais. Neseniai girdėjau, kad ir valstybės sekretorius A. Blinkenas ruošiasi važiuoti tik į Ukrainą. Tai yra labai svarbu. Ukraina šiuo metu tikrai sulaukia tarptautinio dėmesio. Aišku, norėtusi jai jo daugiau. Svarbus siūlymas Ukrainos prezidento į tą dabartinį ketvertuką, kuris derasi, įtraukti ir Ameriką, Kanadą, Jungtinę Karalystę. Manau, mes irgi tai turėtume remti. Bet palikime tai deryboms su mūsų partneriais, su kuriais ir patys kalbėsime.

PIRMININKAS. Klausia vienas iš projekto autorių E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Gerbiamas prelegente, jūs įrašėte drąsius dalykus. Mes tikėkimės, kad kiti seks mūsų rezoliucijos siūlymais dėl pasaulio įsipareigojimų Ukrainai. Bet kartu būtų įdomu iš jūsų išgirsti, ko mes netekome po to, kai V. Adamkus pareikalavo iš NATO konkretaus

žingsnio Bukarešte Ukrainos atžvilgiu ir Gruzijos atžvilgiu, ir ką šis Bukarešte įvykęs pasidavimas nubrėžti Rusijos įtakos zonos kuoliukus, kiek mums kainavo? Kiek šis neryžtingumas tuometinis kainavo mums ir ko mes galėtume pasimokyti iš to oportunisto, mūsų šaliai drąsiai pareikalavus Gruzijai ir Ukrainai NATO priedangos ir tada daugumai valstybių sukritikavus ir atsiskius to? Gerbiamas prelegente, jeigu būtų galima. Ačiū.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš manau, dėl to mus ir gerbia, visus mus, Lietuvą, tiek Sakartvelę, tiek Ukrainoje, kad mes niekada niekada neatsitraukėme nuo savo, o tai nėra tik mūsų, tai yra ir sakartvelę ir ukrainiečių tautos troškimas, mes niekada jų neišdavėme. Kaip parodė įvykiai Ukrainoje po įsiveržimo į Sakartvelę, Prezidentas V. Adamkus buvo teisingas tuo metu jau ragindamas įvertinti atitinkamai V. Putino agresiją. To nebuvo padaryta ir tai sukėlė, kaip žinoma, uždegti žalias šviesas V. Putino galvoje įsiveržti į kitą šalį.

Na, istorinė tiesa yra tokia: nesuteikę tų narystės veiksmų planų tiek Sakartvelui, tiek Ukrainai, mes iš esmės palikome tas šalis pilkojoje zonoje. V. Putinas tai priėmė kaip kvietimą agresijai. Mes turime tai ištaisyti. Tai nėra mūsų klaida, mes likome nuoseklūs, bet, manau, padarysime viską ir, aš labai tikiu, mus parems naujoji JAV administracija, Berlynas ar naujasis Berlynas, kuris bus po rinkimų, Jungtinė Karalystė ir visos kitos šalys, kurios nepadarė tokių klaidų mūsų atžvilgiu. Baltijos narystę Europos Sąjungoje ir NATO tos šalys rėmė gana nuosekliai. Matome, kad vis dėlto būtent tokia ryžtinga strateginė pozicija pasitvirtino. Jeigu mes tikime savo sėkme, tai labai norėtume pasidalinti ta politikos sėkme su Ukraina ir Sakartvelu.

PIRMININKAS. Ačiū. Dabar diskusija. Pirmasis pasisako R. Lopata.

R. LOPATA (LSF). Ačiū už suteiktą žodį. Gerbiami kolegos, ponios ir ponai, iš tikrųjų teisingai buvo pažymėta, kad abi šias rezoliucijas, pirmąją, Gegužės 3-iosios, ir dabartinę, sieja istorija. Bet kalbant apie istoriją, reikia prisiminti dar vieną jos detalę, kurią matome ir šiandien. Žinome, po Gegužės 3-iosios Konstitucijos Abiejų Tautų Respublika žlugo. Žlugo ta Respublika, kurios sudėtyje ir dabartinės Ukrainos teritorija. Ji žlugo dėl dalies mūsų tuomečio politinio elito nesusivokimo. Neatsitiktinai ant jo antkapio iškalta: kvailiai buvome, bet ne išdavikai.

Antras momentas buvo tas, kad tuo metu mažai turėjome draugų, o jeigu jų turėjome, tai jie buvo gana toli. Šiandien susiduriame su panašia situacija, kai tarsi atsisakę krepšinio diplomatijos, vis dar kartais pasvarstome, ar ne pernelyg aktyviai ir ar ne pernelyg drąsiai mes remiame Ukrainą.

Manau, kad istorija rodo, kad toks kelias, kurį mes pasirenkame, už laisvę pasisakyti kasdien ir faktiškai tai laisvė dirbti sau ir savo draugams, yra tiesiog būtinas. Todėl nemanau, kad kalbos apie mūsų kieno nors erzimą yra atitinkančios tikrovę. Raginu iš tikrųjų šią rezoliuciją priimti. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Toliau pasisako P. Gražulis.

P. GRAŽULIS (MSNG). Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, mes labai dažnai įvairiais klausimais priimame rezoliucijas, bet aš keliu sau klausimą, o kokia to įtaka? Aš manau, kad jeigu Užsienio reikalų komiteto pirmininkas, užsienio reikalų ministras, Prezidentas daugiau dirbtų, kad Europos Sąjungos šalių politika būtų vieningesnė Rusijos atžvilgiu, tikrai gal rezultatas būtų didesnis.

Dabar žiūrėkite, kas yra. Europos Sąjungos politika – sankcijos Rusijai. Kokios čia sankcijos? Čia yra sankcijų imitavimas. Faktiškai sankcijų nėra. Tą tokią silpną Europos Sąjungos politiką mato Rusija, todėl ji elgiasi, kaip nori. Visiškai nekreipia dėmesio, nes žino, kad Europos Sąjungos kiekviena šalis turi savo interesus. Štai pažiūrėkite, kiek Amerika spaudžia tą pačią Vokietiją dėl dujotiekio tiesimo. Ar kreipia dėmesį Vokietija? Žiūri savo asmeninių interesų ir faktiškai stiprina Rusijos ekonomiką, nes perka dujas ir pirks dujas didesniais kiekiais ir taip didins galią. Aš manau, jeigu Europos Sąjungos šalys neturės vieningos politikos, o kiekviena šalis darys savo rezoliucijas ir vykdys savo kažkokią atskirą užsienio politiką, tai mes tik bendrai silpninsime Europos Sąjungą. Yra užsienio reikalų ministras, komisaras, bet jo įtakos ir jo veiklos nematyti. Net jeigu Rusija nekreipia dėmesio į Europos Parlamento pareiškimus, į Europos šalių pareiškimus, ką reiškia mūsų šita rezoliucija? Gal norime save sureikšminti, gal Užsienio reikalų komiteto pirmininkas nori labiau pasirodyti prieš Lietuvos žmones, prieš kitus žmones, bet, mano giliu įsitiki-

nimu, kokios nors realios naudos iš to Ukraina tikrai negaus. Taip, lyg ir dabar atitraukė kariuomenę, bet techniką paliko. Be abejonės, tuos žmones suvežti, tuos kareivius ten yra gal valandų klausimas, bet ar mes, priėmę rezoliuciją, pakeisime situaciją toje pačioje Ukrainoje? Tikrai nepakeisime, o mūsų požiūris, mūsų pozicija Ukrainos atžvilgiu yra labai aiškiai pasakyta – mes remiame Ukrainą, smerkiame Rusijos agresiją. Ką tai duos, jeigu mes kiekvieną mėnesį vis priimsime kažkokią rezoliuciją?

Taigi aš kreipiuosi į mūsų užsienio politikos lyderius pradėdamas nuo Prezidento, užsienio reikalų ministro, Užsienio reikalų komiteto pirmininko – dirbkite su Europos Sąjunga, su Europos Sąjungos šalimis, kad jos būtų vieningesnės, kad atskirai nevykdytų kiekviena Europos Sąjungos šalis sau pragmatiškos politikos, bet kad būtų vieninga ir stipri politika, visos Europos Sąjungos politika Rusijos atžvilgiu ir kad tos sankcijos nebūtų kažkokios juokingos, imituojamos. Dabar žino, kad yra skysta ta Europos Sąjunga, kad jinai yra beveidė, be principų. Todėl Rusija tyčiojasi ne tikrai iš mūsų rezoliucijos, išvis nekreips dėmesio, bet ir iš visos Europos Sąjungos priimamų tokių kažkokių simbolinių aktų.

PIRMININKAS. Ačiū. Paskutinis pasisako V. Rakutis.

V. RAKUTIS (*TS-LKDF*). Gerbiamieji Seimo nariai, du prieš mane kalbėję žmonės pasakė daug svarbių išvalgų. Iš tikrųjų kalbant apie Ukrainos situaciją šiandien mes turime atsižvelgti ir į pasekmes, kokios gali būti priimant vieną ar kitą rezoliuciją. Bet mes neturime kitos išeities, kaip ją priimti, nes turime tam tikrą moralinį autoritetą Ukrainoje. Prieš kelerius metus man teko būti Kijeve, kalbėtis su ukrainiečiais ir jie sakė: jeigu mūsų tuometė baigianti kadencija Prezidentė kandidatuotų į Ukrainos prezidentus, surinktų nemažai balsų.

Taigi mes turime juos paremti ne tikrai todėl, kad šiandien yra vykdomos įvairios reformos, kad šita valstybė lėtai, bet vis dėlto juda Vakarų pasaulio link, bet ir todėl, kad pats Vakarų pasaulis į šitą valstybę XIV amžiuje atėjo su mūsų didžiojo kunigaikščio Algirdo pergale prie Mėlynųjų vandenų. Visa Ukraina šventė šitą šventę minėdama kaip savo Vakarų orientacijos pradžią, nes jie iš tikrųjų yra Rytų Europoje. Rytų Europoje kovoja įvairios įtakos ir mes šiuo atveju turime tam tikrą pareigą prieš savo istoriją šitą valstybę paremti. Ne tik todėl, kad tuo metu tai buvo Lietuvos valstybės sudėtinė dalis, bet ir todėl, kad ilgus amžius Lietuvos ir Ukrainos likimai buvo labai panašūs. Mes suprantame juos ir mes privalome savo supratimu dalintis su mūsų partneriais, su Europos Sąjunga, su NATO valstybėmis, paskatinti tikėjimą Ukraina, tikėjimą, kad ji sugebės įveikti vidines problemas. O štai šitas išorinis pavojus, kuris šiandien stovi prie Ukrainos sienų ir jos pačioje teritorijoje, yra tas faktorius, kuris skatina šitą kraštą toliau judėti Vakarų civilizacijos link. Ir kas žino, galbūt Ukrainos sėkmė šiuo atveju atves prie to, kad mes greitai galėsim atverti savo sienas ne tik į Vakarus, bet ir į Rytus, aplinkui apsupti draugiškų valstybių.

Taigi šioje kovoje mes dalyvauti turime. Be reikalo mes nieko nepuolame, svetimų žemių užimti nereikalaujame, o prašome, kad su valstybe būtų elgiamasi taip, kaip ir priklausau elgtis XXI amžiuje. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkui. Motyvai. Dėl motyvų pirmasis kalba G. Surplys.

G. SURPLYS (*LVŽSF*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų kviesdamas palaikyti šį rezoliucijos projektą vieningai noriu atkreipti dėmesį į keletą dalykų. Pirmiausia šia rezoliucija yra siekiama taikos ir nuspėjamos tarptautinės aplinkos. Ji, kaip jau buvo minėta, yra skirta ne tik Rusijai, bet ir Ukrainai, raginant ją tęsti reformas, ji yra skirta mūsų Europos Sąjungos ir NATO partneriams, taip formuojant aktyvią Lietuvos užsienio politiką ir telkiant mūsų visus partnerius. Ir galiausiai abejojantiems ar nedrįstantiems, manantiems, kad yra kokia nors rizika, noriu pasakyti, kad iš tikrųjų situacija yra vienareikšmiška ta prasme, kad tai tiesiog yra kalba apie tarptautinės teisės normų pažeidimus. Jeigu mes visi norime pasaulyje taikos ir nuspėjamumo, ši rezoliucija tą ir sako, privaloma laikytis tarptautinės teisės normų, o visi kiti klausimai jau yra paskesni. Taigi tikrai kviečiu palaikyti šį parengtą, išdiskutuotą ir labai išsamų projektą. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Pasisako K. Masiulis.

K. MASIULIS (*TS-LKDF*). Aš galiu tik dar sykį pasidžiaugti labai nuoseklia laikysena tų žmonių, kurie rengė šią rezoliuciją. Ji yra tokia pati, kaip ir nuosekli Lietuvos laikysena. Mes visą laiką pasisakėme už Ukrainos interesus, jos suverenias teises okupuotose teritorijose. Mes visą laiką

pasisakėme prieš „Nord Stream“, suprasdami, kad „Nord Stream“ yra tiesioginė pinigine, finansinė agresija prieš Ukrainą, per kurią teka į Vakarų labai daug dujų, kad didžiulis finansinis nuostolis bus Ukrainai. Kaip čia būtų interpretuojama kitaip? Aš matau čia labai daug teisingų tokių pasakymų, kuriuos dar sykį Lietuva užfiksuoja, be to, ta rezoliucija yra įpareigojimas ir mums tokių principų laikytis užsienio politikoje. Mes, kaip parlamentariai, turime patys labai daug tarptautinių susitikimų ir turime vadovautis savo pačių principais, už kuriuos balsuojame ir priimame. Balsuokime vieningai ir pritarkime tam tekstui.

PIRMININKAS. Toliau pasisako A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (TS-LKDF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Tik keletas pastebėjimų. Pirmiausia tokiomis rezoliucijomis mes kuriame politiką Europoje ir NATO, nes tai yra lašas po lašo, kuris telkia sąjungininkus ir kur, tikiu, vieną dieną mūsų atsiras dauguma ir Ukrainai bus suteiktas NATO narystės veiksmų planas. Čia pirmą kartą Lietuva ir, man atrodo, šiuo atveju vienintelė iš visų Europos Sąjungos ir NATO valstybių kalba atvirai apie tai, kad Ukrainai turėtų būti suteiktas tas gairių planas į NATO. Kai kas žiūri į tai labai atsargiai ir neva bijo, kad tai išprovokuos Rusiją, tačiau čia Lietuva yra pirmėivė ir tai yra tam tikras mūsų pasiryžimas labai atvirai ir konkrečiai pradėti kalbėti apie Ukrainos būsimą narystę Šiaurės Atlanto organizacijoje. Todėl politiniu požiūriu šita rezoliucija yra labai svarbi. Siūlau palaikyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Ir paskutinis pasisako E. Zingeris.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Taip, aš siūlau šią rezoliuciją palaikyti ir dėl to, ką tik ponas Audronis paminėjo, ten viduje naujas labai stiprus dalykas, o ne dar vienas vienos iš Baltijos šalių pasisakymas, tai yra faktiškai mūsų atsakymas į nuolat telkiamą Rusijos kariuomenę. Mes galų gale vykdome tai, ką Prezidentas V. Adamkus bandė įvykdyti Bukarešto *samite*.

Aš dar sykį norėčiau priminti kitą faktą, kad Lietuvos delegacija prie Europos Tarybos Asamblėjos priėmė užregistruotą rezoliuciją, vadinamąją „Britain Declaration“. Ją pasirašė 40 pasaulio politikų, joje įrašytas be galo svarbus sakinytis, kuriuo mes raginame Rusijos Federaciją nutraukti provokacijas, stabdyti dezinformacijos kampaniją, užtikrinti laivybos laisvę Juodojoje ir Azovo jūrose, pastarosios dabar nėra dėl Rusijos kaltės, ir deeskaluoti padėti pagal Vienos dokumente nustatytą rizikos mažinimo mechanizmą, taip pat laikytis ESBO principų ir įsipareigojimų elgtis pagal teisės aktų nustatytus įsipareigojimus Europos Tarybai raidę bei dvasią.

Taigi remiame šią rezoliuciją, kuri yra ne įprastinis, o naujas žingsnis. Prašyčiau jūsų išsiskaityti, kad tai nėra biurokratinis archyvinis dokumentas, tai yra labai stipriai suformuluotas, stumiantis Ukrainą į saugumo zoną po NATO skėčiu. Labai jums ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Visi pasisakė, balsavimas už keleto minučių.

12.47 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-5353(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-5354(2) (svarstymas)

Dar mėginsime spėti apsvarstyti keletą rytinės darbotvarkės klausimų. Iš eilės būtų 1-15.1 ir 1-15.2 klausimai – Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas ir lydimasis Elektroninių ryšių įstatymas. Pranešėjas J. Gudauskas pateiks Kaimo reikalų komiteto išvadą.

J. GUDAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas kaip pagrindinis šių metų balandžio 7 dieną pritarė komiteto patobulintam įstatymo projektui Nr. XIII-P-5353 ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: už – 6, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Įstatymo projekto rengėja yra Vyriausybė.

Šio teisės projekto svarstymas komitete vyko labai intensyviai, buvo surengti klausymai. Įstatymo projektas buvo svarstomas dviejuose komiteto posėdžiuose. Buvo rengiama bent dešimt įvairiausio lygio pasitarimų su Lietuvos savivaldybių asociacija, „Telia“, ESO ir kitais subjektais, pateikusiais pasiūlymus. Visos pozicijos yra suderintos ir padaryti reikalingi pakeitimai. Daugiau pastabų ir pasiūlymų nėra gauta. Siūlau pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui po svarstymo. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėl lydimojų projekto taip pat turėtume išklausti V. Fiodorovą ir Ekonomikos komiteto išvadas. Pranešėjų nematau. Matau, ateina, laukiame.

V. FIODOROVAS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam įstatymo projektui bei komiteto išvadoms. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Ačiū. Išvadas išklausėme. Pasiūlymų nėra. Dėl motyvų nori pasisakyti G. Paluckas. Bet jo nėra salėje. Balsavimas bus netrukus. Matau, nori replikos ar dėl vedimo tvarkos Ž. Pavilionis?

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėjau tiesiog priminti...

PIRMININKAS. Kalbėkite arčiau mikrofono, niekas negirdi.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Norėjau tiesiog priminti, kad ta pozicija dėl veiksmų plano, jeigu jūs pažiūrėsite Seimo duomenų bazėse, 2008 metais buvo priimta. Beje, mes tada buvome opozicijoje. Tai yra tęstinė Lietuvos pozicija, mes stovime dėl tos strategijos, nepavyko iki šiol apginti Ukrainos. Todėl laikykimės tos ilgalaiškės pozicijos, nes būtent dėl to mus ir gerbia tiek Rytuose, tiek Vakaruose, kad mes nuo tų principų nesitraukiame. Tai yra tęstinė šio Seimo politika.

12.50 val.

Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5309(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 342, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 342¹, 342², 342³, 342⁴, 342⁵, 342⁶, 342⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5308(2)ES (svarstymas)

PIRMININKAS. Ačiū. Mėginame dar bent vieną projektą apsvarstyti. Tai būtų darbotvarkės 1-16 klausimas – Augalų apsaugos įstatymo 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais įstatymo projektas ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projektas. Pranešėjas V. Kanopa pateiks Kaimo reikalų komiteto išvadą.

V. KANOPA (LSDPF). Laba diena, gerbiamas pirmininke. Gerbiami kolegos, komiteto sprendimas yra pritarti komiteto patobulintam Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatymo projektui Nr. XIIIIP-5309(2)ES ir komiteto išvadoms. Balsavimo rezultatai: 8 – už, prieš ir susilaikiusių nebuvo. Vienbalsiai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Toliau turime išklausti daugiau komitetų išvadų. A. Gedvilienė pateiks Aplinkos apsaugos komiteto išvadą. Nematome pranešėjos. Ateina.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerą dieną. Aplinkos apsaugos komitetas balandžio 14 dieną nagrinėjo Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais įstatymo projektą ir priėmė sprendimą siūlyti pagrindiniam komitetui pritarti Augalų apsaugos įstatymo 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatymo projektui. Pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Dėkui. Ir dėl lydimojų Administracinių nusižengimų kodekso pataisų projekto turėtume išklausti Teisės ir teisėtvarkos komiteto. Pirmininkas S. Šedbaras pateiks išvadą.

S. ŠEDBARAS (TS-LKDF). Kolegos, kadangi pagrindinis įstatymas, Augalų apsaugos įstatymas, jums jau pateiktas, kartu su juo buvo pateiktos ir Administracinių nusižengimų kodekso pataisos, atitinkamai reaguojančios į reguliacines normas, komitetas balandžio 21 dieną svarstė šį projektą ir visų 6 dalyvavusiųjų balsais už jam buvo pritarta.

PIRMININKAS. Dėkui. Diskutuoti užsirašiusių nėra. Dėl pagrindinio projekto pasiūlymų neturime. Dėl lydimojų yra, tiksliau, buvo gauti Seimo narių V. Vingrienės, T. Tomilino pasiūlymai. Komitetas jiems iš dalies pritarė. Nematau pataisų teikėjo T. Tomilino, bet manykime, kad komiteto sprendimas jį tenkina ir nereikia balsuoti. Tokiu būdu galėsime balsuoti už projektą su tuo daliniu komiteto pritarimu dėl pataisų, tai yra už patobulintą komiteto variantą.

Dabar, ko gero, norint posėdį baigti laiku, mums dabar jau reikia balsuoti dėl po slapto balsavimo pertraukos apsvarstytų projektų. O du projektus iš rytinės darbotvarkės perkelsime į popietinį posėdį. Tuo labiau kad mes esame apsvarstę keletą projektų iš popietinio posėdžio ir viskas čia susibalansuos. Tuomet kviečiu visus į savo vietas, pradėsime balsavimą.

12.55 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“ projektas Nr. XIVP-434 (priėmimo tęsinys)

Gerbiami kolegos, kviečiu ruošti balsuoti. Balsuosime dėl svarbių rezoliucijų. Pirmiausia balsuosime dėl Seimo rezoliucijos „Dėl Gegužės 3-iosios Konstitucijos ir Abiejų Tautų Tarpusavio įžado priėmimo 230-ųjų metinių minėjimo“.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 103: už – 103, prieš ir susilaikiusių nėra. Rezoliucija priimta. (*Gongas*)

12.56 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl provokacinių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projektas Nr. XIVP-435 (priėmimo tęsinys)

Kita rezoliucija – Seimo rezoliucijos „Dėl provokuojančių Rusijos veiksmų prie Ukrainos sienos ir politinės bei praktinės paramos teikimo Ukrainai“ projektas. Balsuojame dėl priėmimo.

Šios rezoliucijos priėmimas

Balsavo 103: už – 102, prieš nėra, susilaikė 1. Rezoliucija priimta. (*Gongas*) (*Plojimai*)

12.57 val.

Geodezijos ir kartografijos įstatymo Nr. IX-415 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2), Elektroninių ryšių įstatymo Nr. IX-2135 38¹ ir 39 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2) (svarstymo tęsinys)

Toliau balsuosime, ar pritarti po svarstymo stadijos, ir aš siūlau balsuoti iš karto už pagrindinį ir lydimąjį projektus. Tai yra Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5353(2) ir lydimasis Elektroninių ryšių įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5354(2).

Balsavo 99: už – 98, prieš nėra, susilaikė 1. Po svarstymo šioms projektams pritarta.

12.58 val.

Augalų apsaugos įstatymo Nr. I-1069 24 straipsnio ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 25, 26, 27, 28, 29, 30 straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5309(2)ES, Administracinių nusižengimų kodekso 342, 589 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo 342¹, 342², 342³, 342⁴, 342⁵, 342⁶, 342⁷ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5308(2)ES (svarstymo tęsinys)

Paskutinis projektų rinkinys, du projektai – Augalų apsaugos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo ir lydimasis Administracinių nusižengimų kodekso kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektai. Balsuojame už abu kartu dėl pritarimo po svarstymo stadijos.

Balsavo 108: už – 103, prieš nėra, susilaikė 5. Po svarstymo minėtiems įstatymų projektams pritarta.

Taigi šiuo balsavimu baigiame rytinį posėdį 30 sekundžių tikslumu. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

II (PAVASARIO) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 53 STENOGRAMA

2021 m. balandžio 27 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. MAZURONIS ir V. MITALAS*

PIRMININKAS (V. MITALAS, LF). Gerbiami kolegos, sveiki, 14 valanda. Pradedame Seimo balandžio 27 dienos vakarinį posėdį. (*Gongas*) Kviečiu registruotis.

Užsiregistravo 70 Seimo narių.

14.00 val.

Diskusija apie Europos Sąjungos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę

Pagal darbotvarkę po pertraukos pradedame nuo darbotvarkės 2-1 klausimo – pranešimo apie Europos Sąjungos Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, liaudyje žinomą RRF vardu. Atsakymai į klausimus, diskusija. Gerbiami kolegos, gal galėtume taip sutarti. Dabar finansų ministrė pristatys iki 20 minučių planą, tada, aš matau, yra norinčių tikrai nemažai paklausti, mes sutartume tam skirti iki 40 minučių pagal Vyriausybės pusvalandžio ar valandos tvarką pagal frakcijas. Tada likusį laiką, pusvalandį, mes skirtume diskutuoti, pasisakyti iš tribūnos. Ar tiktų toks planas, kaip išdėlioti pusantrų valandos? Tinka. Gerai. Galime pradėti dirbti.

Gerbiamą finansų ministrę G. Skaistę pristatys, kas čia per planas. Prašau. Tuoj ekranuose turėtų pasirodyti pranešimo skaidrės. Galite jau įjungti. Tada kviesime finansų ministrę pradėti pristatymą.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Laba diena! Šiandien mano pareiga turbūt pristatyti planą „Naujos kartos Lietuva“. Šis planas – „Naujos kartos Lietuva“ – yra integruotas iš visų septynių komponentų ir yra sudėtinė dalis Europos Komisijos iniciatyvos *Next Generation EU*, kuriai bendrai skirta 750 mlrd. eurų postkovidiniam laikotarpiui ir pasekmėms mažinti. Iš šio bendro plano 390 mlrd. yra skiriama dotacijų pavidalu, 360 mlrd. – paskolų pavidalu, ir tai yra laikinoji ekonomikos skatinimo priemonė. Europos Komisija teigia, kad po *Next Generation EU* įgyvendinimo Europa bus žalesnė, labiau skaitmeninė, atsparesnė ir geriau pasirengusi ateities iššūkiams.

Kalbant apie Lietuvos iššūkius ir kokia galėtų būti Lietuva popandeminiu laikotarpiu, atsižvelgdama į šį planą, manau, kad naujos kartos Lietuva galėtų būti teisingesnė, išmanesnė, žalesnė, kurianti ir auganti Lietuva. Išmanesnė tikrai galėtų būti vien dėl to, kad galėtume skaidres rodyti be trukdžių.

Kalbant apie bendrą plano rengimo logiką, pirmiausia norėčiau pažymėti, kad tai yra tik vienas iš finansavimo šaltinių, skirtų pažangai įgyvendinti per ateinančius laikotarpius. Iš viso pažangai iš įvairių šaltinių, kaip matote šioje skaidrėje, yra skirta per 16 mlrd. eurų. Šis šaltinis sudaro tik apie septintadalį visų pažangai numatytų lėšų. Įvertinant, kuri projektą ar kurią reformą geriau įgyvendinti iš kurio finansavimo šaltinio, vis dėlto pirmiausia yra atsižvelgiama į to šaltinio dizainą ir reikalavimus, tuomet sprendžiama, iš kurio šaltinio pažangą reikia įgyvendinti.

Kalbant apie siekiamus pokyčius, siejami pokyčiai yra numatyti nacionalinėse plėtros programose. Pagrindiniai rodikliai, kurių mes siekiame, atsižvelgdami į strateginio planavimo dokumentus, yra parodyti šioje skaidrėje. Tai yra sumažinamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis Lietuvoje 30 %. Mokinių dalis, pasiekianti bent antrą lygį iš šešių, pagal tarptautinius tyrimus 95 % vietoj 86 %. Taip pat gyventojų užimtumo rodiklio didinimas iki 75 %, bendras skurdo rizikos lygio mažėjimas. Vidutinė tikėtina būsimąjį gyvenimo trukmė, Pasaulinis inovacijų indeksas,

Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas – tokie rodikliai padės įvertinti, ar mes pasiekėme tikslus, kurie yra numatyti. Šis finansavimo šaltinis yra tinkamas įrankis vidutinio ir ilgojo laikotarpio pokyčiams skatinti.

Kalbant apie visą priemonę *Next Generation EU* reikia pasakyti, kad ji yra ne tikrai šitas fondas „Naujos kartos Lietuva“, bet taip pat ją sudeda ir kiti paraleliai einantys fondai. Tarkim, iš viso Lietuvai numatyta 2,25 mlrd. eurų, kurie bus numatyti šiame plane. Taip pat yra dar trys pagrindiniai fondai, tai yra *REACT-EU*. *REACT-EU* yra priemonė, skirta papildomai skirti 275 mln. eurų 2014–2020 metų perspektyvos projektams. Iš esmės pinigai yra skiriami žaliesiems sprendimams, užimtumui, socialinei įtraukčiai, sveikatos projektams.

Taip pat yra 140 mln. numatyta Kaimo plėtros programai, kuri yra skirta būtent kaimui ir žemės ūkiui. Šią priemonę koordinuoja Žemės ūkio ministerija. Ji trumpai vadinasi EURI.

Kalbant apie Teisingos pertvarkos fondą, jis yra numatytas būtent šiuo laikotarpiu prisitaikyti, sušvelninti perėjimo prie klimato požiūriu neutralios ekonomikos socialines ir ekonomines sąnaudas ir iš principo yra skirtas Šiaulių, Kauno, Telšių ir Klaipėdos apskrityms. Čia yra skiriama įmonių transformacijai, darbuotojų persikvalifikavimui, gebėjimų stiprinimui ir socialinei atskirčiai mažinti.

Kalbant apie patį RRF dizainą, reikia pasakyti, kad RRF reglamente yra numatyti tam tikri šio finansavimo šaltinio išskirtinimai. Tai yra kad ne mažiau kaip 37 % visų lėšų turi būti skirta žaliajam kursui, ne mažiau kaip 20 % skaitmeninei darbotvarkei, o visi kiti procentai turi būti skirti Europos Tarybos 2019–2020 metų ataskaitose pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti. Šios rekomendacijos yra susijusios su mokesčių ir išmokų sistemos tobulinimu, švietimo sistemos efektyvumu, sveikatos sistemos efektyvumu, inovacijų politika, energijos efektyvumo didinimu, darnaus transporto politika ir energetinėmis jungtimis. Tai būtent šioms rekomendacijoms įgyvendinti yra finansuojami kiti komponentai, kurie yra ne žaliasis kursas ir ne skaitmenizacija.

Šio fondo išskirtinumas taip pat yra toks, kad visas finansavimas yra susijęs su rodiklių pasiekiamumu, ir finansavimas bus gautas tada, kai rodikliai bus įgyvendinti. Avansas yra skiriamas 13 % nuo visų planuojamų išlaidų.

Įgyvendinimas yra iki 2026 metų pabaigos. Intensyvumas galimas iki 100 %, bet esmė turbūt tokia, kad visos reformos turi būti susijusios su investicijomis. Tiksliau, visos investicijos turi būti susijusios aiškiai su įgyvendinamomis reformomis ir negali būti tiesiog statybų dėl statybų, jeigu jos negeneruoja kažkokią poveikio, kuris susijęs su vienu iš siektinų rodiklių.

Rengiant šį planą buvo siekiama suderinti jį su nacionaliniais strateginio planavimo dokumentais, kuriuose yra numatyti tie tikslai, juos rodžiau ankstesnėje skaidrėje, kurių mes planuojame siekti. Ir labai svarbu, kad tai, kas numatyta finansuoti iš šio šaltinio, būtų numatyta ir nacionalinėse plėtros programose. Kadangi gruodžio viduryje keitėsi Vyriausybė, natūralu, kad plano rengimo laikotarpis buvo glaudžiai susijęs ir su Vyriausybės programos priemonių įgyvendinimo plano rengimu, ir numatoma, kokios veiklos ir kokios priemonės galėtų būti finansuojamos būtent iš šio šaltinio. Taip pat prie Vyriausybės buvo sukurta Nepriklausomų ekspertų taryba, kuri teikia savo rekomendacijas, kurios reformos yra raktinės ir svarbiausios šiuo laikotarpiu.

Atskirose sektoriuose ministerijose vyko pateikiamų komponentų turinio derinimas su socialiniais partneriais. Iš viso per šį laikotarpį įvyko 40 įvairių sektorinių pristatymų, diskusijų su socialiniais partneriais. Seimo komitetuose šis planas ar jo atskiri komponentai buvo svarstyti 14 kartų. Vyko šešios Vyriausybės lygmens diskusijos, pristatant tiek Vyriausybės programos priemonių planą, tiek ir tai, kas bus finansuojama iš šio šaltinio. Taigi, kaip minėjau, esmė, kad reikia matyti ne atskirą planą kaip šaltinį, bet visą visumą, ir matyti, iš kurio finansinio šaltinio bus finansuojamas vienas ar kitas pokytis.

Kalbant apie bendrą statistiką, visam planui yra skirta 2,25 mlrd. eurų dotacijomis, iš kurių žaliajai pertvarkai, žaliajam komponentui yra numatyta 37 %, tai yra 823 mlrd. eurų, taip pat skaitmeninimui 20 % – 445 mlrd. eurų, švietimui – 14 %, sveikatai – 12 %, inovacijoms ir mokslui – 9 %, darbo rinkai ir socialinei įtraukčiai – 5 % bei viešojo sektoriaus efektyvumui numatyta 3 %.

Preliminariais vertinimais, didžiausias pinigų srautas ekonomiką pasiektų, kaip esu minėjusi anksčiau, 2022–2024 metais. Šis finansavimo šaltinis pagal savo prigimtį nėra greitojo reagavimo

priemonė, nes dabar yra tvirtinamos ir derinamos su Europos Komisija pirmiausia pačios reformos, tos reformos dar investiciniais projektais tik turi tapti. Todėl šie metai bus iš esmės skirti pasirengimui parengti tuos investicinius projektus ir kitais metais jau galės startuoti visa apimtimi.

Patariamoji taryba prie Vyriausybės taip pat pasiūlė planuojant kiekvieną šio nacionalinio plano reformą ir investiciją atsižvelgti į horizontalius prioritetus, vadinasi, kiekviena investicija gali prisidėti prie kelių prioritetų, taip padidinant jos poveikį ir naudą. Žaliosios pertvarkos komponentui yra numatyta 37 % nacionalinio plano lėšų, tačiau ir švietimo srityje gali būti investicijų, kurios prisideda ir prie žaliojo kurso, pavyzdžiui, investuojant į energetiškai efektyvią infrastruktūrą, todėl švietimo investicijos netiesiogiai prisideda ir prie žaliojo kurso. Taip pat, pavyzdžiui, investuojant į tokią tradicinę sritį kaip daugiabučių renovacija planuojame taikyti inovatyvias žaliąsias technologijas, todėl prisidedama ir prie inovacijų skatinimo. Reformos ir investicijos turės įtakos regioninės atskirties mažinimui. Regionams didžiausią poveikį turės reformos ir investicijos švietimo, sveikatos ir socialinėse srityse, taip pat žaliojo kurso ir skaitmeninimo srityse.

Atlikti skaičiavimai rodo reikšmingą šio plano priemonių poveikį ūkio augimui ir svarų numatytą investicijų socialinį efektą. Per 2021–2026 metus į šalies ekonomiką įliejus virš 2 mlrd. eurų, bus papildomai sukurta vidutiniškai apie 1,7 % papildomo bendrojo vidaus produkto realiąja išraiška per metus, lyginant su baziniu scenarijumi. Numatytų priemonių efektyvumo koeficientas lygus 1,9. Vienas įlietas nacionalinio plano euras atneš beveik du eurus grąžos. Iš viso 4,2 mlrd. eurų.

Dėl antrinių sukuriamų efektų, kurie šalies ekonomikoje pasireiškia vėluodami, nacionalinis poveikio planas nesibaigia su investavimo laikotarpio pabaiga, todėl iki tam tikro laiko reformos ir investicijos užtikrina tęstinį bendrojo vidaus produkto augimo efektą. 2025 metais užimtumo lygis padidės 1,6 %, o nedarbo lygis sumažės dviem procentiniais punktais, palyginus su baziniu scenarijumi.

Vienas iš pagrindinių komponentų yra žalioji pertvarka, įgyvendinanti būtent žaliojo kurso politiką, kuri yra bendroji visos Europos Sąjungos politika ir bendras prioritetas. Iš esmės pagrindinės sritys, į kurias bus investuojama, yra atsinaujinantys energijos ištekliai, saulės ir vėjo jėgainės bei kaupikliai ir baterijos, taip pat alternatyviųjų degalų gamybos skatinimas, tai yra biodegalų, biometano ir žaliojo vandenilio.

Kalbant apie darnųjį transportą, iš esmės bus investuojama į alternatyviųjų degalų, tiek elektromobilių, tiek kitų alternatyviųjų degalų, papildymo stoteles, jų bus ir viešų, ir privačiai statomų, taip pat taršių transporto priemonių keitimą. Pagrindinės investicijos yra būtent į viešąjį transportą.

Taip pat daugiabučių renovacija, kuri, kaip minėjau, bus su tam tikru žalumo ir inovacijų elementu, tai yra dalis investicijų bus skirta modulinų komponentų gamybai skatinti, kad pagreitintų renovacijos procesus.

Skaitmeninimo elementui iš viso skirta 20 % visų lėšų. Skaitmeninimas iš esmės yra stipriai reformuojama sritis. Planuojama stiprinti valstybės IT projektų valdymą, sukuriant skaitmeninių kompetencijų centrą prie Vyriausybės. Šio kompetencijų centro užduotis būtų sistemškai nagrinėti visas viešojo sektoriaus investicijas į IT sistemas, duomenų bazines, elektronines paslaugas, siekiant užtikrinti aukščiausius kokybės standartus, tarpusavio sąveikas, duomenų atvirumą ir kitus centralizuotus duomenų valdysenos elementus. Iš esmės siekiama pereiti nuo dokumentų tvarkymo sistemos prie dokumentų valdymo, o visą decentralizuotą registrų ir duomenų bazių sistemą integruoti ir centralizuoti, užtikrinant automatines sąsajas tarp skirtingų institucijų turimų duomenų. Todėl pirmiausia bus siekiama, kalbant apie duomenų valdymą, atverti duomenis, užtikrinti sąsajas tarp jų ir padaryti, kad veiktų realaus laiko ir duomenų ekonomika.

Kalbant apie skaitmeninių, elektroninių paslaugų plėtrą, bus nustatomas elektroninių paslaugų standartas, ir didelė dalis viešųjų paslaugų, kurios dabar nėra teikiamos elektroniniu būdu, bus teikiamos elektroniniu būdu. Manau, kad šioje dalyje tikrai į nemažą dalį galės pretenduoti ir savivaldos teikiamos viešosios paslaugos.

Kalbant apie skaitmeninį junglumą, bus investuojama į judriojo ryšio infrastruktūrą bei balnytų dėmių aprėpimą. Kalbant apie skaitmenines inovacijas, bus skiriama 35 mln. eurų lietuvių

kalbos skaitmeninimui, kad būtų galima ja naudotis tiek dirbtiniu intelektu, tiek ir įvairiomis programinėmis įrangomis, taip pat 47 mln. eurų – skaitmeninių inovacijų verslui skatinti, tai yra ir dirbtinis intelektas, blokų grandinės technologija, automatizacija ir kita.

Kalbant apie švietimo investicijas, didžioji dalis skirta mokyklų tinklo optimizavimui, kokybės gerinimui, tai yra vadinamoji Tūkstantmečio mokyklų programa, taip pat profesinio mokymo programų atnaujinimui, paramai verslui priimti dirbti pameistrais, profesinio mokymo moksleivių vizitai sektoriniuose praktinio mokymo centruose. Inovacijų ir mokslo faile yra numatyta dalis aukštojo mokslo kokybei gerinti, tai yra studijų konkurencingumui, atitikčiai darbo rinkai bei MTEP investicijoms skatinti.

Taip pat bus kuriama, konsoliduojama viena inovacijų agentūra bei investuojama į joje veikiančią inovacijų fondą, kuris teiks paramą inovatyviems verslams. Taip pat į mokslo ir verslo bendradarbiavimo skatinimą, įgyvendinant į misijas orientuotus mokslinius tyrimus ir inovacijas vadinamosiose sumaniosiose srityse, tai yra, tarkim, sveikatos mokslų, pažangios gamybos ar IT sektoriuje.

Sveikatos komponente pagrindinės investicijos yra į infekcinių ligų klasterių penkiuose miestuose ir taip pat į regioninių ligoninių priėmimo skyrių pritaikymą ekstremalioms situacijoms. Taip pat į skaitmeninimą ir į ilgalaikės priežiūros modelio sukūrimą, kuris taip pat, manau, prisidės prie regioninės atskirties mažinimo.

Kalbant apie darbo rinką ir socialinę aprėptį, iš esmės investicijos yra daromos į Užimtumo tarnybos procesų pertvarką ir optimizavimą, kad galima būtų paslaugas teikti greičiau. Taip pat į kvalifikacijų įgijimą bei subsidijas įdarbinant.

Kalbant apie viešojo sektoriaus efektyvumą, iš esmės tai yra dvi dalys. Viena iš jų yra skirta šešėliui mažinti, mokesčių administravimui gerinti, taikant pažangias technologijas. Tai yra investicijos, kurias įgyvendins Valstybinė mokesčių inspekcija, Muitinė, nemokumo portalas bei nacionalinis plėtros fondas, kuris bus kuriamas konsoliduojant dabar veikiančias nacionalines plėtros įstaigas. Taip pat bus kuriama vieninga viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo sistema bei bus ugdomos viešojo sektoriaus darbuotojų kompetencijos.

Nuo pat 2020 metų gruodžio mėnesio, kuomet pradėjau dirbti šiose pareigose, šio fondo rengimas visuomet buvo tiek mano darbotvarkėje, tiek Vyriausybės, kaip minėjau, nes derinome su Vyriausybės programos priemonių planu. Manau, kad taip pat buvo aktyvūs ir socialiniai partneriai, teikdami savo pasiūlymus.

Kalbant apie tolesnį grafiką užbaigti integruoto plano pateikimą, turiu pasakyti, kad Europos Komisija nelaiko balandžio 30 dienos griežtu terminu. Pats V. Dombrovskis sakė, kad nemaža dalis šalių planą pateiks po šios datos. Todėl matydami aktyvų socialinių ir ekonominių partnerių įsitraukimą taip pat ir mes nusprendėme pasinaudoti galimybe planą pateikti kiek vėliau ir šį laiką išnaudoti tolesniam plano derinimui, reakcijai į pastabas ir pasiūlymus bei neformaliai pakeitimų suderinimui su Europos Komisija. Planą Europos Komisijai planuojame pateikti gegužės viduryje. Šis atidėjimas neturės įtakos nei galutinei sumai, kurią gauna Lietuva, tai priklauso tik nuo ekonominių rodiklių, nei terminui, kada lėšos pasieks Lietuvą, tai priklausys nuo nuosavų išteklių sprendimo ratifikavimo šalyse narėse ir Europos Komisijos skolinimosi rinkose. Taigi visi esame viename laive ir išplauksime tuo pačiu metu.

Pagrindinis tikslas yra su Europos Komisija neformaliai suderinti planą, tuomet Europos Komisija turi ne ilgiau kaip per du mėnesius formaliai įvertinti nacionalinius planus. Jeigu dėl jų neturi pastabų, perduoda tvirtinti Tarybai, kuri šiai procedūrai turi vieną mėnesį. Atitinkamai plano patvirtinimo ir investicijų pradžios galime tikėtis rugpjūčio mėnesį, jeigu visi procesai vyks pagal nustatytus terminus.

PIRMININKAS. Gerbiama ministre, jau 23 minutes kalbate, manau, jau kaip tik ir baigiate.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Aš kviečiu gal tuomet finansų ministrę atsisėsti prie ministrų. Jūs, gerbiama Seimo nariai, turėsite galimybę jums rūpimų klausimų paklausti arba finansų ministrės, arba kitų ministrų, arba Ministrės Pirmininkės, arba taip pat plano rengėjų iš Vyriausybės kanceliarijos.

Pradėtume nuo opozicijos lyderio, bet jo salėje nėra. Tai pirmasis klausia V. Ažuolas. Ruošiasi A. Sysas. Prašau, Valiau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Gerbiama ministre, jūs pristatyme minėjote, kad įlietas 1 euras į mūsų ekonomiką duoda 2 eurų grąžą. Iš tikrųjų to labai reikia mums. Kodėl jūs, turėdama visas galimybes, kai buvo galima gauti 13 % RRF avansinių lėšų, buvo parengtų projektų DNR plane įtraukta, ir kitas galimybes, kurias turėjote kuo greičiau paleisti ir įlieti tas lėšas, nepasinaudojote toms galimybėmis ir nematote tikslo, kad kuo daugiau tų lėšų būtų įlieta 2021 metais?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Noriu atkreipti dėmesį, kad tie projektai, kuriuos jūsų Vyriausybė buvo numačiusi vadinamajame DNR plane, nebuvo parengti kaip reformos. Jie buvo parengti kaip investiciniai projektai ir jie nebuvo suderinti su Europos Komisija. Galų gale mūsų Vyriausybė parengė tas reformas, kurias mato esant reikalingas, kurios yra suderintos su Vyriausybės programa, ir dalis tų projektų, kurie buvo, jums atrodė svarbūs ir reikalingi, vis dėlto nerado savo vietos šiame plane. Todėl, manau, numatyti finansavimą tokiems dalykams, kurie nebus finansuojami iš Europos Komisijos priemonės, reikštų vienareikšmiškai valstybės skolos augimą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Jo salėje nematau. Klausia A. Gedvilas. Ruošiasi A. Butkevičius. Prašau.

A. GEDVILAS (DPF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Iki šiol dažnai kiekviena reforma pradžioje skambėdavo kaip itin aktuali ir patraukli, o įgyvendinama dėl pernelyg nelankstaus ir lėto biurokratinio proceso, interesų grupių įtakos ji net išsikreipdavo. Drįsčiau teigti, kad kiekvienos reformos įdiegimo procesas yra gerokai sudėtingesnis negu pati idėja. Todėl noriu paklausti, kokį esate numatę kontrolės mechanizmą minėtiems iššūkiams įveikti, nes juk neįgyvendinus reformų gali būti nutrauktas ir finansavimas?

Taip pat rūpi, pastaraisiais metais ypač griežtėja reikalavimai vandentvarkai, tarp jų dumblo kvapo mažinimo ir kiti klausimai. Sakykite, ar bus skiriamos lėšos tiems reikalavimams įgyvendinti, o jei ne, tai kaip tada savivaldybėms tuos reikalavimus vykdyti? Ir taip pat...

PIRMININKAS. Laikas, kolega.

A. GEDVILAS (DPF). Ir taip pat...

PIRMININKAS. Pabaikite klausimą.

A. GEDVILAS (DPF). ...plėtros klausimai, vandens ir nuotekų. Ačiū.

PIRMININKAS. Kas atsakys į klausimą?

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kalbant apie kontrolės mechanizmus, kaip minėjau, esminė šio finansavimo šaltinio ypatybė yra ta, kad Europos Komisija prižiūri jo įgyvendinimą ir finansavimas yra susijęs su tuo, kad rodikliai būtų pasiekti. Jeigu rodikliai bus nepasiekti, tiesiog finansavimas nepasieks mūsų. Man atrodo, tai imperatyviai nurodo, kad dėmesys tikrai bus didelis.

Kalbant apie vandentvarkos projektus, kaip minėjau, reikėtų žiūrėti į vieną iš pirmųjų skaidrių, kurioje numatyta, kad pažangai lėšos yra numatytos daugelyje finansavimo šaltinių, nebūtinai viską sudėti į šį fondą.

Prašyčiau tiksliau pakomentuoti aplinkos ministrą dėl vandentvarkos projektų.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiamas Aidai, už klausimą. Problema itin aktuali, pusė Lietuvos upių, ežerų yra vis dar žaliuojantys, įskaitant ir Širvėnos ežerą Biržuose, ir kitus gražius vandens telkinius. Tai reiškia, kad nuotekos vis dar nėra optimaliai sutvarkytos.

Tačiau gavome pirmuosius signalus iš Europos Komisijos, kad nelabai pageidauja matyti RRF programoje vandentvarkos priemonių. Europos Komisija jau yra davusi ir Europos mokesčių mokėtojai yra davę beveik 1,5 mlrd. eurų Lietuvai, kitaip tariant, maždaug po 500 eurų statistiniam Lietuvos gyventojui nuo vaiko iki senjoro, susitvarkyti su vandentvarka ir nuotekomis. Labai daug padaryta, bet nuo šiol Europos Komisija prašo daryti investicijas iš tarifo, vadinasi, per vandentvarką, per nuotekų tvarkymą, į tarifą įskaičiuoti būsimas investicijas.

Pinigų yra, kiek yra. Iš tikrųjų Aplinkos ministerija nuo savo pirminių prašymų 800 mln. eurų sumažino savo paraiškas iki 200 mln. eurų. Didžioji dalis pinigų pasiskirstė tarp trijų ministerijų, tai yra Susisiekimo, Energetikos ir Aplinkos, o Aplinkos ministerija sustojo prie renovacijos pakeitimų.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Butkevičius. Ruošiasi A. Sysas. Matau, grįžo į salę. Prašau.

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Mano klausimas būtų švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Vertinant RRF investicijas, gal galėtumėte plačiau paaiškinti dėl Tūkstantmečio mokyklų tinklo vystymo, kur yra numatyta 210 mln. eurų. Aš puikiai suprantu, kad švietimui galėtume tikriausiai skirti ir daugiau lėšų, nes tikrai mes kalbame apie švietimo kokybės gerinimą, apie mokytojų kvalifikacijos kėlimą, apie lėšų universitetams skyrimą, bet toms mano kitoms paminėtoms programoms, kiek matau, ir priemonėms vis dėlto asignavimai nėra tokie dideli. O Europos Komisijos tikslas, kad Europa rengtų kuo mažiau vidutinybių tikriausiai, nes po dešimties metų galime susidurti su tokia situacija, kad vidutinybės tikrai neturės apie 40 % darbų. Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (*TS-LKDF*). Dėkui už klausimą. Gal šiek tiek apie Tūkstantmečio mokyklų programą, nes tikrai gaunu nemažai klausimų šia tema. Pirmiausia noriu akcentuoti, svarbiausias šios programos tikslas yra, kad kiekvienas vaikas turėtų galimybę iš tiesų patirti kokybišką ugdymą, kad ir kur jis gyventų. Tam, kad jis patirtų tą kokybišką ugdymą, mes šiandien turime numatę nemažai veikslių ir kartu su savivaldybėmis dirbame prie ugdymo kokybės pokyčių savivaldybėse.

Kas yra svarbu ir keli dalykai, kuriuos norėčiau akcentuoti, tai pirmiausia, kad mes stipriname esamas mokyklas ir esamus resursus. Konkreti situacija yra... Šis projektas skiriasi nuo kitų dar ir tuo, kad mes vertiname konkrečias situacijas savivaldybėse, ko reikia konkrečiai savivaldybei, kad ugdymas pakiltų į kitą lygį. Mes tariamės su savivaldybių merais, administracijomis, mokyklomis ir būtent tai įgyvendiname.

Kitas dalykas yra, kad mūsų Tūkstantmečio gimnazijos yra pokyčių katalizatorius. Mes iki šiol visada kalbėdavome apie tai, kad gal ką nors uždarysime, gal ką nors pakrapštysime vienoje ar kitoje savivaldybėje. Šiandien mes norime ne tik kalbėti apie tam tikrą tinklo optimizavimą kaip tokį, apie kurį mums nuolat primena Europos Komisija, mes kalbame apie kitokią kokybę. Tai programa, kurią sudaro minkštoji ir infrastruktūros dalis. Ji veiks kaip pokyčių katalizatorius. Tai yra šiuolaikiška, atvira mokykla. Kiekvienas vaikas, kuris šiandien neturi galimybių, tarkim, prisiliesti prie laboratorijų... Mes žinome, kad tik turbūt apie 20 % vaikų, aštuntokų, šiandien gali fiziką, chemiją ir kitus tiksluosius mokslus išbandyti eksperimentais laboratorijoje. Kodėl šiandien vaikas to neturi mūsų nutolusiose savivaldybėse ar rajonuose? Per Tūkstantmečio programą mes jam suteiksime tą galimybę.

Tūkstantmečio mokykla yra atvira ir, kaip sakiau, tai yra tinklas. Mūsų siekis, kad Tūkstantmečio mokyklų idėja plėstųsi visoje Lietuvoje. Tai yra mūsų pirmieji žingsniai. Tai yra pokyčių katalizatorius savivaldybėse. Trumpai kalbant taip.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Sysas. Ruošiasi A. Vyšniauskas. Prašau.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Aš turbūt finansų ministrei. Jūs šiandien irgi rodėte skaidrę, plano parengimo principai ten buvo, nepriklausomų ekspertų įtraukimas ir socialinių ir ekonominių partnerių įtraukimas. Eidami į rinkimus daug kalbėjote apie skaidrumą, viešumą. Deja, negirdėjau nė vieno pagyrimo Vyriausybei dėl šio plano, kad ji operatyviai, viešai, skaidriai, atvira tai daro. Daug gavau ir aš, ir kiti Seimo nariai nusiskundimų, kad neįsiklausėte. Taip, formaliai jūs pasiuntėte raštus, galbūt formaliai gavote atsakymus. Bet klausimas visgi, ar tai buvo geriausias būdas spręsti šias problemas, nes vis tiek įsisavinti tas lėšas, įgyvendinti mums reikės visiems kartu, kai, taip sakant, palikote už laivelio visus socialinius partnerius arba į juos tik formaliai kreipėtės. Labai ačiū.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Gal gerbiamas Algirdas nesupyks, jeigu aš atsakysiu į šį klausimą ir pasakysiu tai, ką galbūt žmonės, reiškiantys kritiką, yra linkę nutylėti, kad nuo pat pradžių, nuo pat savo kadencijos pradžios Vyriausybė labai aiškiai deklaravo, kad nebus čia kokios nors atskira kišenė, iš kurios Vyriausybė darys ką nors kita, negu kad vykdys Vyriausybės programą, ir kad pirmiausia mes turime diskutuoti dėl Vyriausybės programos įgyvendinimo priemonių plano, kurį, kaip ir dauguma vyriausybių, patvirtinome ir suderinome kovo pradžioje. Rengiant tą planą buvo atskiros diskusijos ir su socialiniais partneriais, ir apie priemones, kurios plane atsidūrė, ir iš karto nuo pat pradžių Vyriausybė deklaravo, kad tai bus vienas iš finansavimo šaltinių Vy-

riausybės programai įgyvendinti, įgyvendinant tas rekomendacijas, dėl kurių Europos Komisija, Europos Sąjungos Taryba Lietuvą baksnoja jau pastaruosius kokių dešimt metų.

Visokių dalykų čia mums tenka girdėti, pavyzdžiui, tenka girdėti, kad plane neproporcingai daug dėmesio viešajam sektoriui. Labai paradoksalu, kai tą girdime, pavyzdžiui, iš kairiųjų politikų, kas tikrai atrodo keista. O iš kur tas viešojo sektoriaus reformas galime vykdyti, jeigu mūsų biudžetas yra toks, koks yra. Štai yra puiki proga tas reformas pagaliau padaryti ir mes būtent apie tai ir kalbame. Tikrai pagal galimybes, turint minty labai glaustą laiką, per kurį Vyriausybei reikėjo ir savo planą suplanuoti, savo programą suplanuoti priemonių požiūriu ir taip pat lėšas alokuoti, galėjo galbūt toms diskusijoms laiko būti ir daugiau, jeigu mes būtume pradėję dirbti ne gruodžio vidury ir ne tomis aplinkybėmis, kuriomis pradėjome dirbti, bet man atrodo, kad nemažai galbūt tokių *pašpilkavimų* ar diskusijų kyla dėl to, kad buvo tam tikrų pažadų, kurie dabar tiesiog galbūt *neįsipaisė* į tą naują požiūrį, ir tie nuvilti pažadai kažkuria prasme irgi, matyt, yra viešumoje gana garsiai girdimi.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia A. Vyšniauskas. Ruošiasi M. Ošmianskienė. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Aš iš tikrųjų nenorėčiau sutikti su tuo, kad to derinimo trūko. Manau, gerbiamas Sysai, rodos, esate ir Europos reikalų komiteto narys, tai mes ten nieko praktiškai neveikėme pastarąjį mėnesį, tiktai ir diskutavome apie RRF. Bet mano klausimas, nežinau, kuriam ministrui, jūs jau pasiskirstysite.

Iš opozicijos mes dažnai girdime daug visokios tokios keistos mitologijos, kad neva jie buvo viską suplanavę labai gerai, kad buvo suplanuota daug gerų projektų įvairioms priešrinkiminėms gėrybėms patenkinti, tiems pažadams, kuriuos ir premjerė paminėjo. Man tikrai būtų įdomu išgirsti, ką jūs radote, kai pradėjote dirbti, kokia buvo šito plano stadija, kokie buvo projektai ir kiek jau to suderinimo su Europos Komisija buvo? Ar jo apskritai buvo? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Turbūt reikia atskirti tai, kas buvo parengta. Buvo, kaip minėjau, DNR plane numatyti investiciniai projektai, bet tokio kaip reformų aprašo, kuris būtų suderintas su Komisija, tikrai nebuvo. Reikėjo rengti tas reformas ir jų aprašymus, ir tikslus, galima sakyti, nuo nulio, tačiau integraliai galima į tas reformas įdėti kai kuriuos investicinius projektus, kurie buvo parengti. Sakyčiau, kad tokių reformų pagrindimo, koks yra teikiamas Europos Komisijai, nebuvo.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia M. Ošmianskienė. Ruošiasi S. Gentvilas, parašyta. Tikrai, Simonai, norėtumėte paklausti? Tada ruošiasi L. Savickas. (*Balsai salėje*) Eugenijus? Atsiprašau. Taip, jeigu esate sąrašė, mes jus rasime. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Gerbiama Vyriausybė, įsivaizduokime pasaulį be meno, žmogų be kultūros, bet politika yra tam tikras menas, gyvenimo menas, kultūros reiškinys. Kultūra pirmiausia yra investicija į žmogų, į žmogaus dvasinį atsigavimą ir augimą. Tai kas gi nutiko, kad šiame plane nematyti kultūros, investavimo į kultūrą, į kultūros sektoriaus atsigavimą, sektoriaus, kuris, beje, nukentėjo kone labiausiai?

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Kadangi kultūros ministro neturime su savimi pasikvietę, tai aš pabandyčiau atsakyti. Man atrodo, kad vėlgi reikia labai aiškiai atskirti dalykus – šitas planas nėra sektorių, nukentėjusių per pandemiją, gaivinimo planas. Šituos sektorius mes palaikome ir jų gyvybingumą palaikome kiekvieną dieną be jokio specialaus plano, be Europos Komisijos skiriamos paramos valstybės biudžeto finansuojamomis priemonėmis. Tai galioja ir kultūros sektoriui, galioja ir toms veikloms, kurios yra grynai ekonominės veiklos, bet labai smarkiai nukentėjusios nuo kovid.

Šitame plane, kur mes turime tam tikras išankstines Europos Komisijos nuostatas, o būtent: šaliai skirtų rekomendacijų įgyvendinimą, žaliąją transformaciją, skaitmeninimą, savo vietą tikrai turi ir kultūra, pavyzdžiui, skaitmeninimo priemonėse. Bet kas dar yra labai svarbu ir ką minėjo finansų ministrė, ir, manau, ką reikia labai aiškiai suprasti, kad tai yra 2 mlrd. iš keliolikos milijardų finansinės paramos, kuri iš Europos Sąjungos Lietuvą pasieks per artimiausius septynerius metus. Kartais iš to, kas girdėti, atrodo, kad mes dabar visas gyvenimo problemas bandome įsprausti į štai šitą atskirą segmentą, visiškai ignoruodami, kad bus didžiulė finansinė injekcija per Europos Sąjungos reguliarių biudžetą. Ir čia, tarkime, labai daug diskutuojama apie regionus, nors didžioji dalis regionų, ne Vilnius, o kiti regionai, gaus didžiąją dalį lėšų per ateinančią finan-

sinę perspektyvą, kadangi Vilnius jau laikomas pernelyg gerai pažengęs į priekį, ir taip toliau, ir panašiai.

Tikrai aš jus galiu patikinti: niekas kultūros nepamiršo, niekas jos nepamirš ir tikrai priemonės bus įtrauktos ir horizontaliai įgyvendintos. Tik tiek, kad yra kartais tokia optinė priemonė, kuri yra taikoma, tai yra surenki viską, kas yra pagal raktinį žodį, sudedi į vieną krūvą, perriši raudonu kaspinu ir sakai – štai čia yra šita sritis. Galima taip padaryti, bet nemanau, kad tai yra svarbiausias uždavinys šiandien.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Gentvilas. Jūs paskutinis užsiregistravote, mūsų spausdintuvai net nespėjo sureaguoti. Prašom. Ruošiasi L. Savickas.

E. GENTVILAS (LSF). Aš beveik priekyje užsiregistravęs, 38-as, bet ką darysi, jūs nematote. Mano klausimas G. Skaistei. Jūs dabar tikrai tampate viena labiausiai klausomų, stebimų ministrų, nes tikrai ateina dideli pinigai. Ir čia yra tas nuolatinis nuogaštavimas, šiek tiek ir premjerė ką tik užsiminė. Regionai. Nėra to raktinio žodžio, kaip ponija Ingrida pasakė, kad regionų politikai, ir kažkas tada sako: nėra regionams pinigų. Gerbiama ministre, jūsų politinis reikalas per porą minučių pasakyti, kokia nauda regionams, ne sostinei, ne Vilniui, iš šito RRF plano. Aš pats daug išvelgiu, bet, na, užsiimkite propaganda.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš manau, esmė, kad apskritai viešosios paslaugos būtų teikiamos kokybiškai ir žmonės regionuose galėtų jomis naudotis. Bet kalbant konkrečiai apie investicijas, numatytas iš šio finansavimo šaltinio, tai aš manau, kad būtent regionuose, o ne kur nors kitur, atsidurs Tūkstantmečio mokyklos. Būtent regionuose vyks renovacijos procesas, viešojo transporto atnaujinimas, profesinio orientavimo sistema, kuri itin svarbi regionams, kad pasiūla atitiktų darbų rinką. Sveikatos infrastruktūra ir jos atnaujinimas, kuris vyks irgi dešimtyje skirtingų miestų. Taip pat ilgalaikės priežiūros paslaugų modelis, kuris taip pat bus vykdomas drauge su savivalda. Elektroninių paslaugų plėtra savivaldybėse, kas man atrodo labai svarbu, kad valstybės mastu būtų sukuriama instrumentai ir jais galėtų naudotis visos savivaldybės nemokamai. Man atrodo, tai elektroninių paslaugų plėtrai yra tikrai labai svarbu. Ir galų gale elektromobilių ar alternatyviųjų degalų įkrovimo stotelės bus taškiniu būdu įgyvendinamos visoje Lietuvoje, vadinausi, regionus lygiai taip pat pasieks šios investicijos. Man atrodo, reikėtų kalbėti ne apie tai, kad įgyvendina investicinį projektą, bet kur ateina galutinė nauda. Man atrodo, kad regionų gyventojai šito finansinio šaltinio naudą tikrai pajaus.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Savickas. Ruošiasi J. Sabatauskas. Prašau.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti gerbiamos finansų ministrės. Balandžio 16 dieną teigėte, kad Europos Komisija prašo nepristatyti integruoto plano, po to, praėjus savaitei, Europos komisarui ir Europos Komisijos atstovybei iš esmės paneigus jūsų žodžius, pakeitėte savo poziciją ir vis dėlto pasakėte, kad tikrai prašė viešinti. Šiandieną, pirmą kartą pristatydama, iš esmės pademonstravote toliau nuoseklią nuomonių kaitą ir lengvą savo anksčiau išsakytų teiginių atsižadėjimą. Jau nebesakote, ką anksčiau teigėte, kad turime pristatyti planą iki balandžio 30 dienos, jau sakote, kad tai nebuvo reikalavimas, ir terminas yra vėlinamas. Gal galite pasakyti, kas pasikeitė? Ar vėlgi gavome paneigimą iš Briuselio, kad tas planas neturėjo būti pateiktas iki balandžio 30 dienos? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Ačiū už tokią retrospektyvą. Man atrodo, tuo metu, kad planas buvo slepiamas, labai patogiu maitinti būtent kai kuriuos žmones ir kalbėti apie tai, kad nebuvo derinimo. Derinimas vyko atskirose ministerijose, sektorinėse, buvo pristatomos visos reformos. Buvo 40 sektorių diskusijų. Aš, kalbėdama apie derinimą su Europos Komisija, kalbėjau apie integruoto plano pateikimą. Ir, man atrodo, labai svarbu nuosekliai kalbėtis, kad tos sektorinės diskusijos būtų iškart derinamos su Europos Komisija ir kad mes galėtume suderinti esminius pokyčius, apie kuriuos kalbame. Tas derinimas buvo nuolatinis.

Kalbant apie pateikimo terminą, turbūt keičiasi kalbėjimas ir pačios Europos Komisijos. Kaip minėjau, tai, kas buvo pateikiama kaip galutinis *dedlains*, yra balandžio 30 diena, dabar jau Europos Komisijos viceprezidentas V. Dombrovskis ne kartą yra pasakęs, kad tai yra negriežtas ir šalys yra skatinamos susiderinti reformų turinį pirmiausia su Komisija neformaliai, kad būtų pateiktas planas toks, koks galėtų būti tvirtinamas.

Mano žiniomis, jau kelios šalys yra oficialiai pasakiusios, kad jos plano neteiks iki balandžio 30 dienos ir pasinaudos ta galimybe. Manau, atsižvelgiant į diskusijas ir kad norisi socialiniams partneriams dalyvauti jose, gavome tikrai daug pasiūlymų, norime į juos įsigilinti, atsižvelgti, man atrodo, galime pasinaudoti šia sudaryta galimybe tolesnėms kokybiškoms diskusijoms, o planą pateiksime taip, kaip ir kitos Europos Sąjungos šalys. Norėčiau pabrėžti, kad bet koku atveju projektų, nacionalinių planų tvirtinimas vyks vienu metu. Tai, kad mes pateiksime savaitę anksčiau ar savaitę vėliau, turėdami laiko platesnėms diskusijoms, neturi jokios įtakos tam, kada bus galima pradėti jį įgyvendinti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausų J. Sabatauskas, bet jo salėje nėra. Žodis A. Skardžiui. Ruošiasi Z. Balčytis. Prašom.

A. SKARDŽIUS (DPF). Ačiū, pirmininke. Mano klausimas poniai finansų ministrei. Jūs pristatymo metu davėte dešimt dienų socialiniams partneriams pateikti pastabas. Norėčiau sužinoti, kiek jų pateikė, į kurias atsižvelgėte, ar pagal jas koreguosite patį planą?

O esminė klausimų dalis yra, kaip atsispindi jūsų plane žiedinės ekonomikos tikslai? Šiuo aspektu Lietuvoje išties yra daug ką veikti. Pažiūrėkite, atliekų perdirbimas, atliekų rūšiavimas, atliekų surinkimo sistema – tai didžiulė našta Lietuvos vartotojams. Ir čia pinigų nematau. Nei priemonių, nei pinigų. Tai kam mes ištaškysime tuos 2 mlrd., lyg tai būtų papildomai atspausdinti popierėliai, kuriuos reikia įsisavinti? Panašiai kaip ministerijoms gruodžio pabaigoje, kad tuos pinigus tik prarytų. Galbūt pasiekime efektyvumą? Norėčiau išgirsti apie priemones. Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Derinimasis su socialiniais partneriais baigėsi vakar. Gavome daugybę pasiūlymų, kurie plaukė turbūt iki paties vidurnakčio. Apibendrinti informacijai reikia šiek tiek papildomo laiko. Manau, rytoj galėsime tokį pranešimą išleisti apibendrinami, kiek gavome individualių, kiek asocijuotų pasiūlymų, kuria kryptimi jie maždaug eina. Manau, tuomet galėsime diskutuoti apie tai, kurie yra tokie pasiūlymai, į kuriuos būtų verta atsižvelgti. Bet, kaip minėjau, kadangi pačios konsultacijos baigėsi tik vakar vakare, dar apibendrinimams yra šiek tiek anksti.

Dėl žiedinės ekonomikos paprašysiu pakomentuoti ekonomikos ir inovacijų ministrės arba Simono.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Artūrai, prasmingas klausimas, tik, kaip premjerė sakė, tai nėra vienintelės lėšos, kurias Europa duoda mums, arba mes, kaip Europos dalis, persiskirstome. Tai yra turbūt septintadalis viso ateinančio dešimtmečio lėšų, kurias mes, kaip šalis, gausime. Bus parama žiedinės ekonomikos pokyčiams, praeitą laikotarpį buvo per Ekonomikos ministeriją ekonominės inovacijos, iki 40 % buvo remiamas pramonės prisitaikymas. Dabar Seime, Aplinkos apsaugos komitete, yra svarstomas žiedinės ekonomikos paketas, ten bus mokestinis diferencijavimas. Istoriskai Aplinkos ministerijos valdoma Atliekų tvarkymo specialioji programa buvo išnaudojama vos 5 %, 5–10 % metinės sąmatos išnaudojama, deja, likučiai po Konstitucinio Teismo įkrito į bendrą biudžetą. Šiemet dar yra tie metai, kai tikrai galime paremti žiedinės ekonomikos keliu einančias įmones. Bet aš tiesiog noriu atkreipti dėmesį, kad RRF apimtimi 37 % žaliojo kurso priemonių tikrai eina į žaliąjį kursą, mes tikrai negalime visko visko padaryti tais pinigais – ir vandentvarkos, ir žiedinės ekonomikos, ir viso kito. Prioritetai buvo numatyti, galima ginčytis, ar tie prioritetai, bet kad prasmingai lėšos bus panaudojamos tiek atsinaujinančiajai energetikai, tiek alternatyviam transportui, tiek renovacijai, tai tikrai bus panaudojamos. Čia galima tiesiog ginčytis dėl prioritetų, bet sumos yra ribojamos.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia Z. Balčytis. Ruošiasi E. Pupinis. Prašau.

Z. BALČYTIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Turbūt finansų ministrei norėčiau užduoti klausimą. Jūs savo pasisakymą užbaigėte labai gražiai, kad faktiškai visos šalys labai sėkmingai išplauks, atplauks, tačiau turbūt pagal konkurencijos dėsnius turime pripažinti, kad šitas RRF planas ir labai naudingas. Labai naudingas didelėms šalims, gaminančioms saulės baterijas, gaminančioms transformatorines, gaminančioms taip pat įvairias informacines technologijas, apie ką kalbama, ir faktiškai mes iš šių pinigų turėsime susimokėti toms šalims. Bet taip yra gyvenime, kai esi nedidelis, tu turi su tuo susitaikyti.

Tačiau aš norėčiau vis dėlto paklausti dėl vadinamojo smulkiojo ir vidutinio verslo. Kiekvienos šalies tai yra pats pagrindų pagrindas, nes jie generuoja nuo 50 iki 70 % BVP, mes irgi taip pat

turime smulkuji verslą. Jie laukė, jie visą laiką tikėjosi ir klausė mūsų, jūsų ir visų, kaip bus kompensuojamas jų prarastas...

PIRMININKAS. Laikas.

Z. BALČYTIS (MSNG). ...verslas. Ar jūs šiame plane iš tikrųjų nenumatote visiškai jokios kompensacijos smulkiąjam, ir taip pat dėl regionų atskirties mažinimo? Ačiū.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Didžioji dalis priemonių, kurios numatytos verslui, yra skirtos būtent smulkiąjam ir vidutiniam verslui. Man keista klausytis, kad kažkas kažką čia prarado. Manau, kad šitas fondas yra skirtas reformoms, o tiesioginiai praradimai, kurie įvyko pandemijos metu, yra finansuojami valstybės biudžeto lėšomis, taip pat mokesstinės politikos priemonėmis.

O dėl regioninės atskirties, man atrodo, aš jau turbūt išvardinau visas naudas, kurias gauna regionai, būtent kurie projektai bus išvardinami regionuose, tiek švietimo, tiek sveikatos didieji projektai vyks būtent tenai. Kalbant apie tai, kas gauna didžiausią naudą iš šio finansavimo šaltinio, turėčiau atkreipti dėmesį, kad tai priklauso nuo to, kiek šalis nukentėjo. Kadangi Lietuva sąlyginai nukentėjo nedaug, tai yra mūsų bendrasis vidaus produktas krito vos 0,8 %, tai mūsų toks kritimas yra sąlyginai mažas, palyginti su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis. Todėl tos šalys, kurios nukentėjo daugiau, tos naudos gauna net ir tiesioginės gerokai daugiau.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi S. Lengvinienė.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiama ministre, iš tiesų daug kam rūpi tas regioninis lygmuo, nes visą laiką buvo kalbama apie jį daug, tačiau kai pasižiūri iš toliau, įgyvendinus projektus, vis tiek didieji miestai pagal savo BVP vienam gyventojui tolsta ir tolsta, nes ten sukasi pagrindiniai pinigai. Tarkim, konkrečiai imant, pavyzdžiui, ir ligoninių eilutę, penkiuose miestuose klasteriai, dešimties regioninių ligoninių priėmimo skyriai, kas labai svarbu, kam nebuvo pasiruošta, ypač pandemijos laikotarpiu. Vėlgi ar nebus taip, kad kai kurie pinigai, kaip ir anksčiau, nukeliaus arčiau čia kažkur, arčiau miestų, pagal ministrus, pagal kitus reikalus, o regionai vėl nukentės? Ar nemanote, kad vis dėlto galėtų būti išankstinis koks nors proporcijų perskirstymas, kad vis dėlto tiek ir tiek iš tikrųjų, nes, kaip žinome, dažniausiai pagal įvairius gebėjimus, pagal gebėjimus galbūt ir projektus rengti pinigai nukeliaudavo vis tiek į didžiuosius centrus...

PIRMININKAS. Laikas!

E. PUPINIS (TS-LKDF). ...o regionuose visada būdavo kur kas sudėtingiau gauti juos.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Aš bandysiu atsakyti. Nei pagal gebėjimus, nei pagal kokius kitus kriterijus čia tos reformos bus vykdomos. Pirmiausia bus vykdomos pagal tai, kur yra realus paslaugų poreikis, ypač kai mes kalbame apie sveikatos apsaugą, nes yra labai aiški demografija. Manau, mes visi galime aiškiai matyti ir žinome, kur kokie žmonės gyvena, kokių paslaugų arčiausiai reikia. Plius šeimos medicina, kuriai Vyriausybės programoje yra skirta tikrai, manau, labai daug dėmesio. Pagal tai turėtų būti tie sprendimai ir priimami, o ne pagal tai, kuris meras geriausiai moka projektus rašyti.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia S. Lengvinienė. Ruošiasi L. Nagienė. Prašau.

S. LENGVINIENĖ (LF). Norėčiau užduoti klausimą švietimo, mokslo ir sporto ministrei. Mokytojų kvalifikacijai kelti iš RRF lėšų numatoma skirti 12,5 mln. eurų, o nacionalinių ir regionų STEAM centrų infrastruktūrai įveikinti, tai prisidės prie mokytojų kompetencijų tobulinimo programos, – dar 14 mln. eurų. Iš viso 26,5 mln. eurų. Ar galėtumėte įvardinti, kas bus atsakingas už sėkmingą šių lėšų įsisavinimą ir kas užtikrins, jog RRF investicijomis paremtas mokytojų kvalifikacijos kėlimas turės ilgalaikę ir pridėtinę vertę? Ačiū.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkui už klausimą. Atsakinga už šių priemonių įgyvendinimą Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Įgyvendinančioji institucija yra Nacionalinė švietimo agentūra. Per ją bus įgyvendinama dauguma šitų projektų, bet atsakomybę prisiimame mes, išpareigojimą prisiimame mes. Toks būtų atsakymas.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia L. Nagienė. Ruošiasi I. Kačinskaitė-Urbonienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Mano klausimas aplinkos ministrai. Tikriausiai jis vykdys priežiūrą ir vykdys pastatų renovaciją. Numatyta spartesnei pastatų renovacijai 217 mln. eurų. Prašau pasakyti, kaip jūs įsivaizduojate tūkstantį... Kiek žinau, ir ankstesnė Vyriausybė lygiai taip pat siekė tų tikslų, bet nepavyko įgyvendinti. Kaip jūs įsivaizduojate tūks-

tantį namų per metus, kokį saldainiuką duosite gyventojams, kad jie sutiktų renovuoti, vykdytų renovaciją, ir iš kur rasite tiek rangovų? Ačiū.

S. GENTVILAS (LSF). Dėkoju, gerbiama Laima. Labai teisingi klausimai. Kai mes tvirtinome ilgalaikę renovacijos strategiją, kuri dar buvo pradėta prie K. Mažeikos, ten irgi buvo numatytas spartinimas. Į Vyriausybės programą iš esmės mes įrašėme jau buvusiujų, jūsų valdančiosios daugumos tuomet pradinius tikslus.

Kaip tai padaryti, kaip paspartinti renovacijos procesą? Tik per industrializaciją, nes šiandien prarandama statybose pusė metų, kaip ir šią žiemą, ant pastolių negalima atsistoti. Galų gale konkursuose nebedalyvauja įmonės, nes trūksta darbuotojų, trūksta statybininkų, nepaisant to, kad Užimtumo tarnyboje prirašyta, kad tūkstančiai jų bedarbiai. Bet faktiškai tai yra fiktyvūs bedarbiai, nerasi statybininko. Mums tą procesą reikia industrializuoti.

Dėl to šioje paraiškoje yra 50 mln. eurų skirta, kaip ir finansų ministrė sakė, komponentinės statybos pradžiai. Tai būtų investicijos į pramonines linijas, kuriose būtų iš anksto nuskenutuotų fasadų formoms pagaminami komponentai, atvežami prie pastato. Taip ir žiemos metu būtų galima renovuoti pastatus, kur kas sparčiau gaminti didelius komponentus. Darbą nuo daugiabučių sienų perkeltume į gamyklas.

Kitas dalykas, kad šiandien gyventojai nori renovacijos, bet tiesiog jau trūksta statybininkų rankų ir mes tampame priklausomi nuo dažnai pigios ir kartais net išnaudojamos darbo jėgos iš mūsų rytinių kaimynų, todėl turime žiūrėti, kaip didinti našumą. Ypač tokių reformų metu, kaip šita pasiūlyta, galime tai padaryti. Tai nėra sunku padaryti. Iš tikrųjų reikia industrializuoti šią procesą.

PIRMININKAS. Dėkui. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi paskutinis paklausti R. Žemaitaitis. Prašau.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Norėčiau paklausti švietimo ministrės. Ministre, sakykite, du trumpi klausimai. Kodėl šiame Ekonomikos atsparumo didinimo ir gaivinimo plane neatsirado vietos ikimokyklinio ugdymo reformai? Yra numatyta, kad iš kitų fondų bus skirta 27 mln., nors pagal priimtus jau dabar, įsigaliosiančius ateityje švietimo įstatymo tam tikrus punktus iš viso, skaičiuojama, reikėtų maždaug 100 mln. eurų, kad užtikrintume kokybišką ikimokyklinį ugdymą kiekvienam vaikui. Kodėl jau čia neatsirado ikimokyklinio ugdymo, kai mes kalbame apie ekonomikos gaivinimą ir iš tikrųjų apie kiekvieną vaiką, nes būtent komponentas kalba apie kiekvieną vaiką.

Antras dalykas. Kur būtų galima detalai susipažinti su numatomais projektais? Visgi dabartinis planas gana stambiomis dalimis pateikia...

PIRMININKAS. Laikas!

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). ...kur bus investuojama. Kur būtų galima detalai susipažinti?

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Dėkoju už klausimą. Priemonės negali dubliuotis. Kaip jau minėjo kolegės, tai yra tik vienas finansavimo šaltinis. Europos struktūrinuose fonduose jau buvo suplanuota ir numatyta apie 35 mln. ikimokykliniam ugdymui stiprinti. Ši priemonė papildė struktūrinius fondus. Tikrai nėra pamirštas ikimokyklinis ugdymas. Mes esame numatę ir darbus su infrastruktūra, ir su ugdymo turinio peržiūra, kad tai nebūtų tik priežiūra, bet ir ugdymas, ir su kitais skaitmeniniais dalykais. Tikrai tai nėra pamiršta.

Aišku, tai yra didžiulis iššūkis ir mes tą turime pripažinti. Kadangi infrastruktūrai ikimokyklinio ugdymo tikrai reikalinga didžiulė pinigų suma, reikalinga taip pat autobusiukams, pavėžėjimui, yra kitoje programos dalyje prie žaliosios darbotvarkės galimybė vadinamiesiems žaliems, jau ne geltoniesiems autobusiukams, bet tikrai ikimokyklinis nėra pamirštas.

O dėl detalių projektų, tai mes šiuo metu kaip tik baigiame projektų aprašymus. Ministerija dirba vadovaudamasi projektiniu principu ir tuose projektuose mes turime labai detalius veiksmus numatę, kaip mes įgyvendinsime vieną ar kitą projektą.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia R. Žemaitaitis. Prašau.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, finansų ministrei gal turėtų būti... kažkas tikrai ne taip. Jūs sakėte, kad neslepiate, skaitau: D. Kreivys, J. Šiugždi-

nienė, M. Majauskas, S. Lengvinienė, gerbiamas A. Vyšniauskas, E. Pupinis. Visi užsirašę žmonės yra jūsų komandos žmonės. Tai jūs pasakykite, ar jiems kas nors su galvomis negerai, kad jie užsirašo jūsų klausti, ar jie nežino apie planą?

Kitas įdomesnis dalykas. Užpraeitą pirmadienį Kelmėje įvyko susitikimas ir posėdis su žemės ūkio ministru, dalyvavo jūsų Seimo narys J. Gudauskas. Jūsų frakcijos narys. Lygiai taip pat išrėžė kritikos jūsų Vyriausybei ir jūsų vadovaujamai Finansų ministerijai, kad absoliučiai nė į vieną pasiūlymą nebuvo net atsižvelgta.

Kai buvo užduotas mano asmeniškai klausimas žemės ūkio ministru, kiek iš RRF bus skiriama žemės ūkiui (dar kartą labai teisingai premjerė atkreipė dėmesį, kad tai neturėtų būti gelbėjimosi pinigai, o tai yra perspektyviniai, ir tikrai labai džiaugiuosi, jeigu premjerė laikysis tos pozicijos), žemės ūkio ministras pasakė: nieko mes negalėjome daryti, nieko su mumis nederino, jokių mūsų pasiūlymų nepriėmė ir išvis Žemės ūkio ministerija gavo 16 mln. Tas įrašas yra Kelmės savivaldybėje, kai buvo posėdis su ūkininkais...

PIRMININKAS. Laikas, kolega!

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Tai dabar jūs man pasakykite, kada TAR'e atsiras visas šitas projektas, pinigų paskirstymas, ir kodėl žemės ūkiui buvo skirta tik 16 mln., ir tai tik pelkėms, kas yra prieštaravimas žaliajam kursui, nes pelkės yra CO₂, ir iš tikrųjų priešingai, nei mes turime tikslą.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Mano kolegoms su galva, tikiu, viskas yra gerai. Lygiai taip pat ačiū jums už jūsų interpretacijas ir pasakojimus, kas nutiko Kelmėje. Aš tik noriu pasakyti, kad *Next Generation EU* formatu, kaip jau minėjau, kaimo plėtrai yra numatytas atskiras fondas EURI, kuriame yra 140 mln. eurų, ir ši priemonė yra skirta postkovidiniam laikotarpiui ir pasekmėms mažinti. Prašyčiau žemės ūkio ministrą mane papildyti. (*Triukšmas salėje*)

PIRMININKAS. Labai ačiū. Dar žemės ūkio ministras.

K. NAVICKAS. Taip, dar reikia papildyti, nes čia tų interpretacijų buvo daug. Kodėl žemės ūkiui yra 16 mln., kaip jūs sakote. Dėl to, kad kai buvo pateikta programa ir buvo dėliojami visi kriterijai ir tie dalykai, kuriuos Vyriausybė svarstė, tos priemonės, kurios ves prie kokybinio pokyčio ir kurios tiesiogiai prisideda prie žaliojo kurso, pagal tuos kriterijus yra tokia suma, kuri labiausiai prisideda prie klimato kaitos priemonių. Šlapynių atkūrimo priemonė yra ta priemonė, kuri prisidės prie žemės ūkio sektoriaus, didinant absorbavimo pajėgumus, taip sumažinant pačią įtampą dėl kitų klimato kaitos sumažinimo priemonių įgyvendinimo. Manome, tai gana ženkliai prisidės ir kartu pagelbės tam pačiam sektoriui, pašalinant dideles įtampas ir stabdant plėtrą.

PIRMININKAS. Dar Ministrė Pirmininkė norėtų.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Vėlgi aš norėčiau, kad būtume, jeigu *biedni*, tai vis tiek teisingi. Žemės ūkis yra vienintelė veiklos sritis, kuri Europos Sąjungos biudžete turi savo atskirą biudžetą, niekas kitas šitos privilegijos neturi. Visi kiti turi pretenduoti tiek įtikinėdami, tiek siūlydami savo reformas, tiek projektus, tiek argumentus dėl to paties finansavimo, žemės ūkis yra privilegijuotas Europos Sąjungoje. Nežinau, ar reikia tų privilegijų dar daugiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kolegos, diskusijų ir klausimų laikas baigėsi. Tuoj pradėsime diskusiją, kurioje pirmasis kalbės L. Savickas frakcijos vardu. Dabar pabaigsime klausimų ir atsakymų sesiją skambia R. Žemaitaičio nata. Prašom.

R. ŽEMAITAITIS (MSNG). Ačiū. Gerbiama premjere, neskubėkite. Jūs labai teisingai pasakėte, aš pritariu ir aš čia labai jus palaikau. Bet dabar lygiai prieš 3 minutes, paprašykite padėjėjo, kad pasiklausytų, ką gerbiama ministrė G. Skaistė atsakė. Jūs kalbėjote ir labai teisingai kalbėjote, kad šio RRF fondo pinigai neturi būti skirti nukentėjusiems nuo COVID-19, tai yra perspektyviniai, vizualiniai, turintys būti į priekį pinigai. Jūs labai šauniai tai pasakėte. Ką tik jūsų finansų ministrė iš jūsų pasišaipė, kaip tas Šveikas iš tikrųjų. Kuria prasme? Ji pasakė, kad 16 mln., taip, mes skiriame, o visa kita iš gelbėjimo fondo. Tai jūs apsispręskite. Aš jus šiuo atveju palaikau, premjere, nes jūs aiškiai pasakėte, kad tie pinigai ne gelbėjimui. Finansų ministrė pasakė priešingai. Gerbiamas ministre, jūs aiškiai pasakėte, kad kiek teikėte projektų Finansų ministerijai, nė į vieną nebuvo atsižvelgta. Kelmėje susitikimo pirmą valandą metu, kada buvo posėdis, dalyvavo du Seimo nariai...

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, prašau taupyti laiką. Dar A. Palionis per šoninį mikrofoną. Prašom.

A. PALIONIS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Aš tik noriu priminti finansų ministrei, kad kitos ministerijos turi Sanglaudos fondą, kur irgi lygiai taip pat gali pretenduoti.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Gerbiami kolegos, pradedame diskusiją. Diskusijoje iš pradžių kalbės užsirašę frakcijų vardu Seimo nariai. Pirmasis kalba L. Savickas. Ruošiasi A. Sysas. Gerbiama L. Savicką kviečiu į tribūną. Prašom.

L. SAVICKAS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, iš tikrųjų tik Seimo opozicijos raginimų dėka parlamentarai, tiek valdančiųjų, tiek opozicijos atstovai, šiandien turėjo galimybę šiek tiek praskleisti paslapties šydą ir bent padiskutuoti dėl daugiau nei 2 mlrd. eurų vertės plano, žadančio naujos kartos Lietuvą. Plano, kurio rengimas lydimas prieštaravimų ne tik rinkimų metu deklaruotiems pažadams tartis ir įsiklausyti į ekspertų, politikų, visuomenės siūlymus, tačiau taip pat prisidengimu nebūtais nurodymais iš Briuselio ir netiesos sakymu. Kaip jau ne kartą viešai aprašyta, finansų ministrė paprasčiausiai melavo dėl Europos Komisijos neva gautų nurodymų viešai nederinti rengiamo plano. Balandžio 16 dieną ministrė teigė ir čia aš cituoju: „Integruoto plano pristatymas buvo derintas su Europos Komisija, iš jos buvo prašymas nepristatyti integruoto plano tol, kol nėra konkretaus suderinimo dėl visų reformų.“ Tačiau Europos komisarui V. Sinkevičiui, Europos Komisijos atstovybei Lietuvoje paneigus šiuos ministrės žodžius, finansų ministrė iš esmės pakeitė savo poziciją ir balandžio 20 dieną jau teigia (cituoju): „Europos Komisija tikrai prašė viešinti ir diskutuoti su socialiniais partneriais komponentus, derinti jų turinį.“

Tačiau šiandien, atkreipiu dėmesį, šiandien finansų ministrė iš šios tribūnos patvirtino dar vieną savo melą. Atsakydama į užduotą klausimą ministrė paneigė savo anksčiau teigtą poziciją, kad (cituoju): „Iki balandžio 30 dienos turime jį – ekonomikos atsigavimo planą pateikti Europos Komisijai.“ Čia pažiūrėkime į paskutinę citatą šiandien. Cituoju Europos Komisijos oficialioje svetainėje teikiamą išaiškinimą dėl termino, iki kada šalys narės turi pateikti ekonomikos atsigavimo planus. Citata: „Paprastai valstybės narės yra kviečiamos pranešti apie savo planus iki balandžio 30 dienos, tačiau tai gali padaryti bet kuriuo metu iki 2022 metų vidurio. Balandžio 30 diena yra orientacinė, o ne galutinis terminas.“ Tai yra konkretus ir interpretacijoms vietų nepalikantis Europos Komisijos išaiškinimas.

Taigi, gerbiami kolegos parlamentarai, esminis klausimas mums visiems: ar tai tikrai mums priimtina situacija, kada Vyriausybė vienašališkai imasi spręsti naujos kartos Lietuvą neva sukursiantį ir ekonomiką transformuosiantį 2 mlrd. vertės eurų planą, kai ne tik parlamentui, bet ir visuomenei paliekamos vos kelios savaitės derinti dėl akių, nors koridoriuose jau neslepiant aiškiai sakoma, kad jokių esminių pataisymų neverta tikėtis? Išgirdome šiandien apie dar dvi dovanojamas savaites.

Todėl kviečiu, parlamentarai, kolegos, savo komitetuose visa apimtimi išdiskutuoti pagal kuravimo sritis RRF plane esančius projektus. Taip pat kreipiuosi į likusius Vyriausybės narius ir kviečiu nepasiduoti valdžios svaiguliui, prisiminti rinkimų pažadus ir skirti deramą laiką realiam derinimui su visuomene, ekspertais ir parlamentu.

Tiesa ta, kad Europos Komisija yra nustačiusi tam tikrus principinius planų rengimo principus. Yra nurodoma, kad ne mažiau kaip 37 % turi būti skiriama žalinimo kryptčiai, 20 % ir ne mažiau – skaitmeninimo sritims. Šaunu, kad šių minimalių reikalavimų plane numatoma laikytis. Tačiau taip pat yra raginama įgyvendinti ir kiekvienai šaliai numatytas individualias užduotis, kurių įgyvendinimui akivaizdžiai skiriamas nepakankamas dėmesys. Raginama įsiklausyti į gautas ir šiandien įgarsintas esmines svarbias pastabas skirti didesnę dėmesį Europos Komisijos Lietuvai nustatytoms individualioms užduotims. Paimkime konkrečiai dėl įmonių, visų pirma mažų ir vidutinių, likvidumo palaikymo. Labai aiški rekomendacija, kuri labai kukliai, jeigu visiškai... yra atspindima nors kiek plane. Pasižiūrėkime, ar pakankamas dėmesys skiriamas aktyvių darbo rinkos politikos priemonių finansavimui didinti. Akivaizdu, kad vos keli, jeigu neklystu, 5 %. Atsakykime į klausimą, kur dingio turizmo konkurencingumui skirta reforma, kuri anksčiau buvo, dabar jos nėra.

Todėl pabaigai: tokio masto plano sėkmė, tikiuosi, sutiksime, priklauso tiesiogiai nuo išsiklausymo, išdiskutavimo. Nesislėpkime už išgalvotų Briuselio reikalavimų, nemeluokime žiūrėdami į akis ir geriau skirkime laiko realiai diskusijai. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Kviečiu A. Sysą kalbėti frakcijos vardu. Ruošiasi V. Gapšys.

Dėl vedimo tvarkos – R. Šarknickas. Prašom.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Aš tik nežinau, ar tikrai verta diskusija čia, nes nepagarbą parodė visa Vyriausybė, visi ministrai ėmė ir išėjo, nes tai yra to posėdžio tąsa. Tai, man atrodo...

PIRMININKAS. Dėkui. Ne visi ministrai išėjo. Tikiuosi, kad pamatys. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas kolega, žinote, posakis – karavanas eina, ten kažkas loja. Bet tokia jau mūsų paskirtis čia, Seime, diskutuoti ir išsakyti. Vis tiek mūsų pasisakymai lieka istorijai, lieka tiems, kas seka tai, kas vyksta Seime.

Aš norėčiau pratęsti, kodėl aš uždaviau klausimą. Ir L. Savickas labai panašiai kalbėjo. Turbūt salėje nėra žmonių, kurie būtų kaip nors nusiteikę, kad tie 2 mlrd. eurų būtų panaudoti bet kaip, taip sakant, įsisavinti. Aš manau, kad mes turime tam tikrus tikslus ir norime, kad Lietuvos žmonių gyvenimo kokybė gerėtų. Prezidentas nori net gerovės valstybės. Ar galime prisidėti tais pinigais būtent siekiant šitų tikslų, ar ne?

Čia ir kyla tas klausimas, ar šiame procese mes dalyvausime, aš turiu omenyje, ne tik Seimo nariai, bet ir visa visuomenė, ir interesų grupės, socialiniai partneriai. Pasakymas, kad Seime net 14 kartų, pas mus šiandien jau 15 kartų svarstytas RRF planas, na, čia taip skambiai pasakyta. Taip, pristatyta buvo ir net galima buvo paklausti ir į jį negauti normalaus atsakymo, nes atsakymas buvo, kad tikrai buvo tie patys susitikimai, iš kurių diskusijų nebuvo. Aš turiu ne vieną laišką iš įvairių nevyriausybinų organizacijų, turiu Lietuvos savivaldybių asociacijos kreipimąsi, kur beveik dėl kiekvienos reformos pasakyta, jeigu bus laiko aš pacituosiu, kas pasakyta dėl švietimo, kad nesitarta su socialiniais partneriais. Aišku, bus didelis kliuvinys įsisavinant tuos pinigus, nes jie neguli kažkur ant lentynėlės, ir kas norės, tas prieis ir paims juos.

Ar mes po šešerių metų būsimė labiau žali, nes žaliajai politikai daugiausia lėšų, ar bus daugiau skaitmeninimo, nes tam irgi daug pinigų skiriama, aišku, parodys tik laikas. Bet žiūrint į tą programą, reikia tiesiai šviesiai pasakyti, ką aš ir sakiau, dabartinė dauguma sakė, kad bus labai vieša ir skaidri, o su šituo aš niekaip negaliu sutikti, nes netgi tas paskirstymas, aš nenoriu kalbėti apie skaičius, nes skaičiai dar pasikeis, kol čia nešiojo po Seimą, jau porą kartų keitėsi, tai kas bus po derinimo Europos Komisijoje? Bet tas paskirstymas toks schemiškas ir simboliškas. Paviėšinimas ne visa apimtimi, apie tai ir kiti kolegų kalbės, nes ir reformos, ir investicijos aprašytos gana abstrakčiai.

Klausimas, o kaip bus paskirstytos lėšos pagal regionus, kas nors gali atsakyti? Jeigu mes tikrai siekiame, taip sakant, vienodo vystymosi arba pirmiausia padėti tiems rajonams, kur blogiau, tai turi būti numatyta planuose. Kaip sakiau, kadangi nenorėčiau sugaišti viso laiko, aš pacituosiu, ką rašo Lietuvos savivaldybių asociacija dėl švietimo, dėl Tūkstantmečio mokyklų programos. Reforma bus reikšminga visoms savivaldybėms, tačiau Tūkstantmečio mokyklų programos vystymosi koncepcija dar tik rengiama ir nėra aptarta su savivaldybėmis, o ją reikės vykdyti savivaldybėms. Čia ir kyla tie visi klausimai.

Siekiant sėkmingo šios reformos įgyvendinimo labai svarbu, kad visos priemonės būtų plačiai aptartos ir išdiskutuotos su savivalda. Na, ir taip toliau, ir taip toliau. Ir visose srityse tas pats. Todėl mano prašymas ir kvietimas vis dėlto būti atviresniems, kalbėti ir komitetuose, o diskusijoms paskirti tiek laiko, kad Seimo nariai galėtų aiškiai gauti atsakymus į keliamus klausimus, nes ir mūsų komitete, Socialinių reikalų ir darbo komitete, apie tai kalbėjome. 5 %, skirti darbo rinkai ir socialinės įtraukties didinimui, 111 mln. galima labai įvairiai paskirstyti, o kokią naudą jie duos, aš dar negaliu pasakyti, nors dalyvavau visuose posėdžiuose – visuose ir Socialinių reikalų ir darbo komiteto posėdžiuose, ir Europos reikalų komitete, bet būtent informacijos, kuri leistų man pasakyti, kad aš susipažinęs ir žinau, ką mūsų dabartinė Vyriausybė darys, negaliu pasakyti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu V. Gapšį. Ruošiasi M. Majauskas frakcijos vardu. Ministrė norėtų reaguoti ir replikuoti. Prašom.

J. ŠIUGŽDINIENĖ (TS-LKDF). Taip, aš norėčiau reaguoti dėl konsultacijų. Gerbiamam Seimo nariui noriu pasakyti, kad kiekvieną penktadienį vyksta konsultacijos su savivaldybėmis dėl Tūkstantmečio mokyklų programos. Mes jau pradėjome kalbėtis. Gal žmonėms yra keista... (*Balsai salėje*) Gal keista žmonėms, pasakysiu tai, kad ta programa ne tokia, kad mes pasakysime, ką savivaldybės turėtų įgyvendinti. Mes su jomis norime tartis, paketą mes turime ir kalbame dėl labai konkrečių dalykų. Savivaldybės yra skirtingos, dėl to mes negalime nuleisti joms to paties, užtai ir kalbamės.

PIRMININKAS. Dėkui. Prašom, žodis V. Gapšiui.

V. GAPŠYS (DPF). Dėkoju, pirmininke. Leiskite išitraukti į šią diskusiją nuo jau kultine tapusios frazės, kad RRF pinigai nėra paskutiniai pinigai žemėje. Taip, visiškai su tuo sutinku. Tik noriu paklausti, o kodėl centrinės valdžios institucijos išsirikiavo prie jų eilėje taip, lyg jie tokie būtų? Kodėl planas, kuris Finansų ministerijos kompiuteriuose jau gulėjo nuo vasario mėnesio, taip galima spręsti net ir iš viešumoje pasirodžiusios versijos, nebuvo detalai aptariamasis su savivalda ir Seimu? Kodėl mes turime verstis per galvą bandydami bent simboliškai išitraukti į diskusijas, nors šansų ką nors pakeisti beveik nėra? Bet tiek to. Atvirumo ir gilių diskusijų kultūros lygį dar reikės pakelti. Tikiuosi, tam neprireiks ir RRF lėšų.

Dabar apie turinį. Atskirtis tarp didžiųjų miestų ir Lietuvos regionų jau tapo nacionaline problema. Netolygus investicijų lygis pastaraisiais metais problema tik gilina, o RRF lėšų paskirstymas rodo, kad mes net neartėjame prie problemos sprendimo. Mūsų skaičiavimais, pagal optimistinį scenarijų Lietuvos regionus pasieks vos trečdalis būsimų investicijų, tačiau mes milžiniškais tempais pinigus pumpuosime į centrinės valdžios IT projektus. Tikrai nesu IT sistemų priešas, tačiau dalies jų būtinumas ir ekonominė nauda abejotina.

Leiskite pacituoti frazę iš Biudžeto ir finansų komiteto ir Ekonomikos komiteto bendro posėdžio, kurio metu buvo pristatomos RRF investicijos. Citata: „Tas administravimas kainuoja apie 250 tūkst. eurų, o šita mūsų reforma, kuri kainuos tik 5 mln., yra *nukreipta* į tai, kad bus sukurta teisinė ir informacinė sistema, kuri leis Mokesčių inspekcijai perimti tų 44 institucijų funkcijas.“ Tad leiskite man dabar paskaičiuoti. 250 tūkst. per metus reiškia, kad tie tik 5 mln. atsipirks per 20 metų. Tai yra investicija? Toks projektas, mano subjektyvia nuomone, tikrai nedaug tesiskiria nuo jau liūdnei pagarsėjusio DNR plano projekto apie dyzelinių automobilių pertvarką į elektrinius.

Bet grįžkime prie regionų. Jei bendras optimistinis lėšų skyrimas regionams siekia apie 33 %, tai atskiri komponentai faktiškai 100 % skirti didiesiems miestams. Tai yra būtent juose ir pasiliks didžioji pinigų dalis. Bet labiausiai liūdina net ne tai, kad RRF lėšos paskirstytos netolygiai, čia juk tikrai ne paskutiniai pinigai žemėje, bet tai, kad regionams yra sunku pasiekti ir kitus Lietuvos žemėje likusius pinigus. RRF leidžia pasiekti ir 100 % intensyvumą, o tai daugeliu atvejų negalima naudojant kitas ES lėšas.

Dar daugiau. Vyriausybė iki šiol nepasiūlė konkretaus plano, kaip padidinti savivaldybėms skolinimosi galimybes, kurios šiandien yra faktiškai išsemtos. EBPO ekspertai jau yra pasisakę, jog EBPO vietos valdžios institucijos paprastai sudaro vidutiniškai dvi trečdalis investicijų, o Lietuvoje – tik 40 %. Taigi daug mažiau. Daugiau vietos lygio kokybiškų investicijų prisidėtų prie bendro ekonomikos augimo.

Taip pat ekspertai pažymėjo, jog Lietuvos vietos valdžios institucijų gebėjimai skolintis labai apriboti labai griežtų fiskalinių taisyklių ir dėl to trūksta gebėjimų ir pajėgumų generuoti pakankamai pajamų.

Darbo partijos frakcija, matydama, jog Vyriausybė ir toliau nesprensdžia mažų savivaldybių finansinio savarankiškumo klausimo, telks opozicines frakcijas arba savarankiškai registruos būtinus teisės aktų projektus problemai spręsti.

Savivaldai nemažai iššūkių sukels ir tie pinigai, kurie bus skirti regionams, nes jie turės ir savo kainą. Pinigai pasieks, jei savivalda paklus centrinės valdžios planams pertvarkyti švietimo ar sveikatos priežiūros paslaugų teikimą. Taip, tos sritys reikalauja reformų. Aš sutinku, kad negalime moksleivių ugdyti jungtinėse klasėse ir tikėtis iš jų pasaulinio lygio rezultatų. Bet ar tikrai dar

neišdiskutuota, kaip ką tik patvirtino švietimo, mokslo ir sporto ministrė, Tūkstantmečio mokyklų programa yra ta panacėja? Ir ar tikrai dar partijoms verta tartis dėl švietimo ateities, nes plane „Naujos kartos Lietuva“ yra ir kryptis, ir pinigai sudėlioti. Tai kam dar tada dumti akis ir diskutuoti apie kažkokį bendrą tarppartinį susitarimą?

Dar šiek tiek apie pinigus švietime. Tradicinių mokyklų reitingų sudarytojai dar pernai atkreipė dėmesį, kad skirtų lėšų kiekis ir mokslo kokybė ne visada eina kartu. Lyderė pagal sumą, tenkančią vienam mokiniui, yra Panevėžio rajono Sargūno gimnazija – 6 tūkst. 5 eurai ir tik 314 vieta reitinge. 5 tūkst. 284 eurai vienam moksleiviui tenka 328 vietoje esančioje kitoje gimnazijoje ir taip toliau. O pirmose gretose atsidūrusiose mokyklose suma paprastai nesiekia ir 2 tūkst. eurų per metus. Tarkime, tarp gimnazijų, kurios nesirenka mokinių, trečią vietą užimančioje Panevėžio Juozo Balčikonio gimnazijoje vienam mokiniui per metus skiriami 1 tūkst. 934 eurai.

Dar daugiau. Švietimo srityje lieka iki galo neatsakyti klausimai dėl visuotinio ikimokyklinio ugdymo plėtros. Sistemai sutvarkyti reikia apie 100 mln. eurų, tačiau reikiamų RRF lėšų tam neatsirado, o savivaldybėms tų lėšų labai reikės.

Sveikatos sistemoje investicijos taip pat bus nukreiptos daugiausia į pagrindinius centrus. Tą atspindi ir RRF lėšų paskirstymas pirmame komponente.

Atsiliepiant į kai kurių ekspertų mintis, reikia sutikti su jų teiginiais, kad didžioji dalis reformų jau kur nors girdėtos ir netgi bandytos daryti, todėl svarbiausia – ne jų aprašymas, o pokytis, kuris įvyks arba neįvyks tikrovėje. Viena iš nuolat reformuojamų sričių yra valstybės tarnyba. Vargu ar buvo Lietuvoje bent viena Vyriausybė, kuri nesiekė ten ko nors paremontuoti ir paremontuoti.

Taigi reforma skambiu pavadinimu – veiksmingas viešasis sektorius – nieko stebėtino ir šiame RRF plane. Atrodo, jai skiriama ne tiek ir daug – 17 mln. eurų, bet ar tikrai ten ką nors galima remontuoti nepasižiūrėjus į tai, kokius žmones mes už kokius atlyginimus bandome atrinkti į valstybės tarnybą. Štai vakar atsiverčiau Valstybės tarnybos departamento puslapį ir ten šeštas ir aštuntas koeficientai, tokie, pagal kuriuos negausi nė tūkstančio eurų į rankas.

PIRMININKAS. Laikas, kolega, 7 minutės.

V. GAPŠYS (DPF). Galima būtų dar daug diskutuoti apie tuos projektus, kurie yra čia surašyti, ir, manau, būtų galima pateikti daug svarbesnių, bet tikiu, kad mes dar turėsime laiko ir galimybių ne tik pasižiūrėti į tuos projektus pro kokį nors šydą, bet ir realiai prie jų prisiliesti tolimesnėse diskusijose. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai ačiū. Kviečiu M. Majauską. Ruošiasi A. Armonaitė. Mieli kolegos, manau, kad tiems, kurie užsirašė nuo frakcijų, tikrai bus galimybė pasisakyti ir taip baigti mūsų diskusiją. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Mieli kolegos, kadangi buvo išsakyta daug argumentų, kodėl šis planas yra puikus, buvo daug argumentų išsakyta, kodėl šis planas nėra toks geras, aš pabandyčiau galbūt adresuoti ir pasakyti, kodėl šis planas galbūt ne toks jau ir blogas, kaip bando opozicija jį nupiešti ir pasakyti pagrindines kritikas, kurias mes išgirdome čia, posėdžių salėje.

Pirmąją kritika sakoma, kad reikia ne investuoti į tolimą ateitį ir kurti daugiau tvarių gerai apmokamų darbo vietų, bet reikia gaivinti ekonomiką čia ir dabar. Gerbiami kolegos, pagal Lietuvos banko prognozes kitais metais Lietuvos ekonomika augs 5 %. Tai čia ne gaivinti ekonomiką reikia, o, mano akimis, reikia prisisegti mums visiems diržus, nes esant tokiam poreikiui reikia žiūrėti, kad neišlėktume ties posūkiu.

Antras dalykas. Kalbama, kad šitas projektas buvo nediskutuotas arba nepakankamai išdiskutuotas su visuomene. Gerbiami kolegos, šį projektą derinant buvo 40, ne mažiau kaip 40 diskusijų su socialiniais partneriais įvairiais formatais: ministerijos, Vyriausybės, Seimo lygiu ir dar papildomai diskusijos komitetuose. 40! Aš nelabai prisimenu, kad taip intensyviai ir taip detalios būtų diskutuojamas Lietuvos biudžetas, kuris savo apimtimi yra beveik dešimt kartų didesnis.

Trečias dalykas. Sakoma, kad pinigai yra skirti ne regionams ir savivaldybės nėra įtrauktos. Aš puikiai suprantu dabar klausydamas savivaldybių argumentų, kad jie nori ne naudoti savivaldybėms, bet paprasčiausiai nori patys organizuoti viešuosius pirkimus. Jie nori administruoti pro-

jektus ir būti tais užsakovais, kurie nuperka vieną ar kitą paslaugą, nuperka vieną ar kitą prekę, įgyvendina vieną ar kitą projektą. Ir šiuo atveju jų netenkina tai, jog bus įgyvendinti projektai savivaldybėse, jie nori būti to projekto administratoriais. Tai toks ir skirtumas, nes vėjo jėgainės ar saulės jėgainės nebus įgyvendintos čia, Vilniuje, Vilniaus gatvėje, jos bus įgyvendintos ir pastatytos regione.

Kai dabar Jonavos meras skundžiasi ir sako, kad nebus projektų regionuose, leiskite paklausti: 50 tūkst. elektromobilių įkrovimo stotelių, kurios bus įgyvendintos ir Jonavoje, yra regioninis projektas, įgyvendintas regione, ar dėl to, kad Jonavos meras negalės vykdyti viešųjų pirkimų, jis jau tampa neregioniniu ir ne savivaldybei skirtu projektu? Tai klausimas, koks yra regioniškumo supratimas, ar tai yra viešųjų pirkimų organizavimas, ar tai, kas konkrečiai gauna naudą.

Toliau. Yra daug diskutuojama apie tai, kad verslas nebus paremtas šiuo projektu. Vėlgi tai yra netiesa. Aš suprantu, kad pagal ankstesnį projektą, kuris buvo vadinamas taip dramatiškai DNR projektu ir planu, susijusiu su Lietuvos genetika, bet iš tiesų tai buvo didžiąja dalimi statybų projektai. Ir aš suprantu, statybų verslas yra didžiai suinteresuotas, kad būtų kuo daugiau statybų užsakymų, ir tai savaime tikrai joks blogis, viskas gerai su statybomis, tačiau šis Ekonominės atsigavimo ir augimo fondas nėra skirtas investuoti į plytas, o labiau skirtas investuoti į žmones ir investuoti į Lietuvos ateitį.

Ir pabaigoje. Sako, čia daug orinių kryptių, orinių reformų, kurios labai gražiai skamba popieriuje, bet iš tikrųjų nieko realaus šiame pakete nėra. Gerbiamieji kolegos, aš tik perskaitysiu kelis realius, tikrus projektus, kuriuos planuoja įgyvendinti Vyriausybė, būtent pasinaudodama Ekonomikos atsigavimo fondu. Tai yra infekcinių ligų klasteris, kuris bus įkurtas ir organizuotas per penkis miestus, tam bus skirta 154 mln. Valstybinės mokesčių inspekcijos duomenų bazės tobulinimas ir sujungimas visų kasos aparatų per visą Lietuvą, įskaitant ir visą smulkųjų verslą, kuris iš to gautų realios naudos, nes mažėtų jo administracinė ir biurokratinė našta. Mokyklų tinklo gerinimas ir investicijos į mokyklų tinklo įrangą ir mokytojų kompetencijas – 251 mln. 5G tinklo plėtrai – 49 mln. Elektromobilių įkrovimo stotelės, per visą Lietuvą skaičiuojamos dešimtimis tūkstančių, – 124 mln. Taršių transporto priemonių keitimas į mažiau taršias, įskaitant ir viešojo sektoriaus... viešojo transporto keitimą, – 172 mln. Daugiabučių renovacija – 218 mln. Saulės ir vėjo jėgainės – 130 mln.

Gerbiami kolegos, man neapsiverčia liežuvis pasakyti, kad tai yra oras. Aš matau, kad yra realūs, konkretūs projektai. Tai nereiškia, kad mes turime paleisti Vyriausybę tiesiog eiti ir įgyvendinti juos, mes turėsime vykdyti savo pareigą labai atidžiai prižiūrėti ir kontroliuoti. Bet man tai panašu į realų, pagrįstą planą, kuris remiasi, kad Lietuvoje būtų sukurta kuo daugiau tvarių, gerai apmokamų darbo vietų. Toks yra tikslas ir, man atrodo, mes dėl to visi galėtume sutarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Kviečiu A. Armonaitę kalbėti frakcijos vardu. Ruošiasi E. Gentvilas frakcijos vardu. Ir toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pavaduotojas A. Mazuronis.

A. ARMONAITĖ (LF). Dėkoju. Ačiū, kolega. Gal keletas dalykų. Visų pirma „Naujos kartos Lietuvos“ planas siekia mūsų ekonomiką padaryti išmanesnę, atsparesnę ateities iššūkiams, sustiprinti viešąjį sektorių, atnaujinti pajėgumus, kurie naudojasi ne skaitmeninės darbotvarkės įrankiais, ir taip pat sukurti daugiau erdvės žmonėms užsidirbti.

Norėčiau pristatyti dvi Ekonomikos ir inovacijų ministerijos kryptis, už kurias esame atsakingi įgyvendinant „Naujos kartos Lietuvos“ planą. Tai yra inovacijos ir skaitmena. Abiejose kryptyse dalyvauja daug institucijų ir visų jų indėlis iš tikrųjų bus labai svarbus sukuriant pokytį. Tai dabar keletą bruožų, reformų ir pristatysime.

Kai kalbame apie inovacijas, mes turime padaryti ir padarysime su „Naujos kartos Lietuvos“ planu tris pagrindinius dalykus. Mes inventorizuosime ir konsoliduosime su inovacijomis dirbančių agentūrų funkcijas, kurios šiuo metu yra pabiros. Šiandien Lietuvoje visi ir kartu niekas nedirba su inovacijomis. Remdamiesi Suomijos ir Airijos geriausiais inovacijų agentūrų pavyzdžiais mes sutelksime šias funkcijas į „Verslią Lietuvą“, kuri nuo šiol, tikimės, jeigu pavyks reforma, jūsų palaikymas, žinoma, čia bus esminis, dirbs ne tik su eksportu, startuoliais ir verslo aplinka, bet ir su inovacijomis. Inovacijų ekosistemoje svarbus įrankis bus Inovacijų fondas, kuris jau yra įkurtas ir mūsų Vyriausybė jau į jį įliejo 21 mln. eurų. „Naujos kartos Lietuvos“ plane taip pat

yra numatyta dar pritraukti investicijų į šį Inovacijų fondą, kuris padės finansuoti startuolius, kuris padės finansuoti verslo ir mokslo bendradarbiavimą, finansuos tas idėjas, kurios galbūt atrodo rizikingos komerciniams bankams, bet gali sukurti daugiau pridėtinės vertės ir reikšmingai pakeisti ne tik mūsų kasdienybę ar Lietuvos ekonomiką, bet, tiesą sakant, ir turėti įtakos sprendimams, kurie nuskamba tarptautinėje erdvėje.

Trečias labai svarbus inovacijų pokyčių komponentas yra sumani specializacija. Mes suprantame, kad negali būti viskas prioritetas. Esame apsibrėžę, kad pažangi gamyba, informacinės ryšių technologijos ir biotechnologijos nusipelnė, kad joms skirtume specialų dėmesį ir kurdami bei vystydami infrastruktūrą verslo ir mokslo bendradarbiavimui sukurtume ją tokią, kuria būtų įmanoma pasinaudoti ir turėtume daugiau sėkmės istorijų, tokių, pavyzdžiui, kaip profesoriaus V. Šikšnio arba „Thermo Fisher Scientific Baltics“.

Norėčiau biotechnologijoms skirti ypatingą dėmesį, nes pandemija parodė, kad dabar atsivėrė galimybių langas, kai Lietuva gali su savo *know-how*, su savo žiniomis, su savo patirtimi ir šiomis mano minėtomis sėkmės istorijomis dar rimčiau nuskambėti ir sukurti, kaip jau ir sakiau, ne tik Lietuvos ekonomikai reikšmingus sprendimus, bet, tiesą sakant, ir pasaulio ekonomikai reikšmingus sprendimus, nes tai, kaip yra vertinami mūsų mokslininkų laimėjimai, tai, kaip yra vertinama tai, kad Lietuvoje yra gaminami komponentai COVID-19 vakcinai, yra įspūdinga ir tokių dalykų mes galime turėti daugiau.

Skaitmena. Skaitmena yra vėlgi horizontali pokyčių kryptis, kurioje dalyvauja daugybė ministerijų. Čia yra suplanuotos trys reformos. Norėčiau daugiau sustoti prie duomenų atvėrimo. Neblizgame Europos ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos reitinguose, visi daug kalbame apie tai, kaip tai svarbu, bet Lietuvos viešasis sektorius nėra atsivėręs. O iš esmės mes sukuriame ir sukaupiame labai daug duomenų, kurie galėtų antrą kartą būti panaudoti, nesvarbu, ar tai būtų milžiniška IT kompanija, ar studentas kur nors Kaune studijuodamas ir laisvalaikiu tiesiog naršydamas ministerijų ar institucijų svetaines. Visi duomenys Lietuvoje turi tapti atviri. Tai, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija koordinuoja atvirų duomenų politiką, reikš ne tik tai, kad mes kaskart kaip iki šiol pasiūšime rekomendacijas, bet yra suformuluotas uždavinys ministerijai pačiai pirmiausia realiai atsiverti, atverti duomenis ir žiniasklaidai, ir visuomenei, ir specialistams ir tada analogiškai suformuoti algoritmu atverti visų kitų institucijų duomenis. Yra suplanuotos investicijos, kad visi valstybės sukaupti duomenys suplauktų į vieną vadinamąjį duomenų ežerą, kuriame būtų aišku, kokius duomenis mes turime, ir būtų sudarytos galimybės jais realiai pasinaudoti.

Antros dvi svarbios skaitmenos reformos, tai yra paslaugos ir infrastruktūra. Mes turime jau nustoti pirkti bet ką ir bet kaip, todėl prie premjerės biuro yra suformuotas kompetencijų centras, kuris iš esmės vieningai vystys IT infrastruktūros ir elektroninių paslaugų vystymo politiką, nes tai mums leis sutaupyti iš esmės bent 20 % to, ką mes išleidžiame šiandien pirkdami įvairią geležį, kuri dar tarpusavyje nesikalba. Taigi bendra IT infrastruktūra, kaštų taupymas, saugumas, kibernetinis saugumas, na, ir duomenų atvėrimas yra svarbūs dalykai skaitmenos kryptyje. Investicijos skaitmenoje yra irgi ypač svarbu. Čia daug klausėme, kad neva verslui nėra galimybių, bet iš esmės inovatyviems sprendimams versle yra ir bus priemonių dalyvauti gaunant finansavimą tiek blokčeinu, tiek dirbtinio intelekto kuriant sprendimus. Mes turime 20 kompanijų Lietuvoje, kurios šiandien kuria jau tokius sudėtingus dirbtinio intelekto produktus, iš viso bent 100 tokių įmonių yra. Turime joms padėti, nes, dar kartą, dirbtinio intelekto sprendimai iš esmės keičia kasdienybę, jie gali ir neįgaliesiems, ir regionams, tiesą sakant, padėti pasinaudoti ir viešojo sektoriaus, ir verslo kūriniams.

Matau, kad mano laikas baigiasi ir Seimo nariai mane jau stabdo. „Naujos kartos Lietuvos“ planas iš esmės atveria naują puslapį, ir aš džiaugiuosi, kad tos reformos turės realius finansinius įrankius, kuriais galėsime pasinaudoti jas įgyvendinant.

PIRMININKAS (A. MAZURONIS, DPF). Labai dėkui, gerbiama ministre. Ir paskutinisis diskusijoje frakcijos vardu dalyvauja E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Dar kartą sveiki, gerbiami kolegos. Visų pirma noriu padėkoti už labai prasmingą diskusiją. Jeigu kas nors klausėsi ir norėjo girdėti, tai tikrai išgirdo ir svarbių, detalių pagrindų dalykų, ir esminių, principinių dalykų.

Man labai svarbu, šiandien čia norisi pabrėžti: tai yra galimybė šiais pinigais įgyvendinti Vyriausybės programą ir Vyriausybės priemonių planą, šitos Vyriausybės. Ir natūralu, kad opozitai, opozicija, na, reaguoja į tai. Jie galbūt kitaip norėtų, kitaip įsivaizduotų. Kaip DNR planas buvo sukurtas S. Skvernelio Vyriausybės užsibrėžtiems tikslams vykdyti, taip šitas RRF planas yra šitos Vyriausybės tikslams. Ir ta politinė diskusija, kuri šiandien vyksta, arba nepasitenkinimas, yra visiškai natūralu. Negali opozicija linksėti galva ir džiaugtis, kaip gerai šita Vyriausybė savo priemonių planą įgyvendino. Natūralu, kad iš čia ir atsiranda skirtingas vertinimas. Tuos dalykus mes turime priimti kaip neišvengiamą politinę diskusiją net ir tada, kai sakoma – jie pridarė klaidų. Matyt, pridarė, matyt, kad niekas neišvengia klaidų, tai tada atsiranda noras rodyti tik klaidas arba klaidėles paversti milžiniškomis nuodėmėmis. Tai irgi politinė kasdienybė.

Taigi RRF planas tikrai skirtas išėjimo iš pandemijos ir popandeminiam laikotarpiui. Taip, šiandien mes gelbstime verslus, gelbstime įmones, ir atsiradęs net toks terminas „gelbstime verslo zombius“. Tai yra mes žinome, kad jie numirs, bet, kol nenumirė, mes privalome finansuoti vieną ar kitą verslą. Tačiau blaiviu ekonominiu protu mes turime suvokti, kad jie neatsigaus. Tai yra dirbtinio kvėpavimo palaikymas. Baigsis pandemija, nebus palaikymo, dalis verslų bankrutuos. Kaip matėme, ekonominės apžvalgos rodo, štai šituo laikotarpiu sumažėjo įmonių bankrotų. Kam skelbti savo restruktūrizaciją, jeigu tu dar gali iš valstybės kažkiek pragyventi? Štai čia ir yra verslo zombiai. Baigsis tas pandeminis laikotarpis, kam lemta mirti, atsiprašau, negražu taip kalbėti, taip ir atsitiks.

O štai čia mes turime instrumentą, kaip kurti naują ekonomiką. Pats gimęs kaime ir dabar gyvenantis kaime aš turiu pasakyti, gerbiamieji, kaimas nėra pasirengęs kurti naują ekonomiką. Kaimas yra tradicinės ekonomikos, didžiąja dalimi tradicinės ekonomikos vieta, ir natūralu, kad didmiesčiai ir regionų centrai tampa tais, kurie pritrauks daugiau lėšų. Man svarbu, kad nebūtų vien tik į Vilnių koncentruojama, bet jeigu einama į įvairius regionų centrus, tai pasižiūrėkite, mes, Lietuva, galime lyginti save su kokia Latvija arba Vengrija ir pasidžiaugti – mes esame daugelio miestų regionalizuota valstybė. Svarbu, kad nenueitų vien tik į sostinę, kad tektų visiems regionams. Kai sakome: reikia regionams, mes kažkaip įsivaizduojame kaimus ir miestelius. Ne! Regionai – tai, kas ne Vilnius, tai yra ir Šiaulių regionas, ir Klaipėdos regionas, ir Telšių regionas. Čia mes matome, pavyzdžiui, įmonių stiprinimo priemonės Šiaulių, Telšių, Klaipėdos, Kauno regionuose arba infekcinių ligų klasterių penkiuose miestuose. Čia ir yra parama, pagalba regionams.

Aš tik G. Skaistei... Gerbiama ministre Gintare, sąmoningai jums pateikiau tą klausimą užvesdamas ant kelio. Kartais reikia galbūt ir mokėti pasakyti – tai čia ir yra regionams. Jeigu ne vien sostinei, o padaliname visur, čia jau ir yra. Atsispirkime nuo kritikos, kuri iš opozicijos, natūralu, yra opoziciškai motyvuota – taip ir reikia suprasti.

Galų gale suvokime, kad žemės ūkis arba kaimo politika, jau paminėta, tiesioginės išmokos ir taip toliau. Europa skiria daug pinigų kaimo politikai, žemės ūkiui. Beje, RRF standartuose nenumatyta tokia kaip kaimo ar žemės ūkio politikos parama. Natūralu, kad ir mūsų Vyriausybė to nenumato. Aš gal irgi norėčiau, bet kadangi pirmoje vietoje yra žalinimas, antroje vietoje – skaitmeninimas, tai nėra grūdų perdirbimo technologijų skatinimo. Nebent atsirastų kokių nors naujų skaitmeninių metodų, kurie galėtų gauti finansavimą.

Nusiraminkime! Visada, kai atsiranda pinigų, visada atsiranda apetitas ir atsiranda pyktis. Ar tai paskutiniai pinigai šitoje žemėje? Irgi manau, kad ne paskutiniai. Galvokime, kaip pasiruošti galimybei priimti pinigus, priimti investicijas. Kai kažkuo nepatenkinti, visada pradedame kalbėti apie procedūras. Matyt, šita Vyriausybė, ruošdama RRF planą, nebuvo tobula dėl procedūrų, aptarimų ir taip toliau. Ką darysi. Aš, tiesą sakant, nesu matęs nė vienos procedūros, kuri būtų tobula kalbant apie tokias sudėtingas politines procedūras.

Kas man neramu ir kaip paskutinį štrichą norėčiau pabrėžti. Man, kaip liberalui, neramu, kad ne rinka kuria gyvybingą ekonomiką, o viešojo sektoriaus investicijos su RRF kurs tą gyvybingą ekonomiką. Čia galimi du modeliai. Viską valdžia, viešasis sektorius paims į savo rankas ir kai dabar mes giriamės monopolijomis energetikos sektoriuje, monopolijomis kai kuriose transporto, pavyzdžiui, kelių priežiūros sferose, ir sakome, kaip mes gerai tvarkomės, bet mes nebegalime žinoti, o gal privatus sektorius geriau tvarkytųsi. Štai klausimas, kiek viešojo sektoriaus investicijos per RRF pritrauks ir generuos privataus kapitalo investicijų? Man tai yra rodiklis sie-

kiant efektyvaus panaudojimo. Kad mes prarysime viešajame sektoriuje tuos pinigus, abejonių nėra. Kiek mes sukelsime pinigų iš privataus sektoriaus – štai čia yra uždavinys didžiai ir gyvybingai ateities ekonomikai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Visi, norintys pasisakyti frakcijos vardu, pasisakė. Diskusija dėl RRF lėšų panaudojimo baigta.

Prieš pereinant prie kitų klausimų popietinėje darbotvarkėje iš rytinės darbotvarkės dar yra likę du klausimai.

Prašom. Per šoninį mikrofoną – V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Aš norėjau paprašyti, gal būtų galima pratęsti laiką, nes daug, ypač iš opozicijos, liko nepasisakę.

PIRMININKAS. Jūs tiksliai formuluokite prašymą.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Bent jau 15 minučių pratęsti laiką.

PIRMININKAS. Prašymas... Prašom per šoninį – A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, iš tikrųjų darbotvarkė jau yra paslinkta, ir yra Vyriausybės nariai, kurie pasirengę pristatyti projektus. Tiesą sakant, labai ta slinktis keičia mūsų kitą darbotvarkę.

PIRMININKAS. Aš suprantu, bet pasiūlymas buvo teisėtas, todėl skelbiu balsavimą. Kas už tai, kad pratęstume diskusiją 15 minučių, balsuoja už, kas prieš, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Balsai salėje*)

Balsavo 48 Seimo nariai: už – 24, prieš – 10, susilaikė 14. Lygu. (*Šurmulys salėje*) Matau, atėjo dar kolegų. Dar kartelį skelbiu balsavimą dėl Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos pasiūlymo 15 minučių pratęsti diskusiją dėl RRF lėšų panaudojimo. Kas balsuoja už, balsuoja už, kas balsuoja prieš, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 50 Seimo narių: už – 25, prieš – 12, susilaikė 13. (*Plojimai*) Du kartus iš eilės balsavimas buvo lygus. (*Balsai salėje*) Prašom. Per šoninį mikrofoną – I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Frakcijos vardu prašau pakartoti balsavimą, nes mano kolega iš kairės atėjo dar. (*Juokas salėje*)

PIRMININKAS. Kolegos, susikaupkite! Paskutinį kartą skelbiu balsavimą, nes du kartus buvo lygu. Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos prašymas, siūlymas 15 minučių pratęsti diskusiją dėl RRF lėšų panaudojimo. Kas palaiko, balsuoja už, kas nepalaiko, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Šurmulys salėje*)

Balsavo 53 Seimo nariai: už – 25, prieš – 15, susilaikė 13. Pasiūlymui nepritarta.

15.53 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-251(2) (svarstymas)

Toliau. Turime dar du klausimus iš rytinio posėdžio darbotvarkės, turime užbaigti. Darbotvarkės 1-17 klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-251(2). Kaimo reikalų komiteto pranešėjas G. Kinduryš. Prašau pristatyti komiteto išvadą.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Gerbiami kolegos, Kaimo reikalų komitetas balandžio 21 dieną svarstė projektą, priėmė sprendimą pritarti įstatymo projektui ir komiteto išvadoms. Komitetas pateikė tik dvi išvadas. Dėl objektyvių priežasčių truputį atidėjo įstatymo įsigaliojimą. Balsavimo rezultatai: už – 8, prieš ir susilaikiusių nebuvo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dalyvauti diskusijoje nėra užsirašiusių Seimo narių. Dėl motyvų po svarstymo. Už – L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų siūlyčiau pritarti pateiktam projektui. Kiekvienas dirbkime savo darbą, tai yra svarbiausia. Socialinio draudimo fondo valdyba atlieka tik administravimo funkcijas, o visus kvitus parengia tie, kam reikia, tai yra žemės ūkio ir verslo plėtros tarybos. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Prieš nėra užsirašiusių kalbėti Seimo narių. Gal po svarstymo būtų galima pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu? Labai dėkui. Pritarta.

15.55 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-295 (svarstymas)

Kitas rytinės darbotvarkės 1-18 klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-295. Kaimo reikalų komiteto pranešėjas – G. Kinduryš.

G. KINDURYŠ (LVŽSF). Kaip pagrindinis Kaimo reikalų komitetas svarstė minėtą įstatymo projektą ir priėmė sprendimą įstatymo projektą atmesti, nes, pratęsus paslaugų teikimo laiką iki 90 ar 120 dienų, reikalavimas, kad paslaugos, teikiamos pagal kvitus, turi būti tik trumpalaikės ir vienkartinio pobūdžio, prarastų savo esmę. Šiuo metu, kai galioja 60 ir 90 dienų terminai, dažnė-ja atveju, kai asmenys, dirbę pagal darbo sutartis, yra atleidžiami ir to paties darbdavio priimami teikti paslaugas pagal paslaugų kvitą, o pasibaigus 60 dienų terminui vėl įdarbinami pagal darbo sutartis.

Trečias argumentas. Jeigu darbuotojas reikalingas ilgesnio nei 60 dienų termino darbams, jis galėtų būti įdarbintas pagal trumpalaikes sutartis. Balsavimo rezultatai: už – 7, susilaikė 1.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Dėl motyvų už komiteto nuomonę atmesti įstatymo projektą pasisako G. Paluckas. Jo nematau salėje. Tada L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų reikia pritarti komiteto nuomonei, nes mes faktiškai iškreipiame darbo santykius. Tikrai pritariu komiteto nuomonei. Labai svarbu, kad žmonės dirbtų pagal darbo sutartį, kuri suteikia socialines garantijas. Jeigu yra pagal kvitus ir pailginame laikotarpį, paskui gal sugalvosime ir iki pusės metų pailginti, tai faktiškai žmogus netenka socialinių garantijų ir visoms kitoms būsimoms išmokoms. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš komiteto išvadą atmesti įstatymo projektą pasisako E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Matote, nesu įpratęs, kad mane pjauna, o aš nesipriešinu. Tai aš dabar priešinsiuosi. Aš tikrai neatmetu galimybės, kad gali atsitikti taip, kaip nurodo Kaimo reikalų komitetas. Dirba žmogus pagal darbo sutartį, jam sako, kad dabar padirbėtų porą mėnesių arba, mano siūlymu, tris mėnesius pagal talkų kvitus, paskui vėl įdarbins. Teoriškai visiškai su tuo sutinku. Bet kodėl man niekada niekas nepasako vardo, pavardės, kaimo, žemės ūkio bendrovės, ūkininko, kur taip atsitiko? Aš tikrai tikiu, kad per visą Lietuvą yra tokių dalykų.

Aš manau, kad mano pasiūlytas instrumentas orientuojasi į žmones, kaip juos ištraukti iš bedarbystės. Neatmetu galimybės, kad pasinaudoja ne bedarbio paslaugomis, o dirbančiojo pagal sutartį paslaugomis. Bet taip man iki šiol niekas ir nepasakė: tu žinai, rajone X, kaime Y, pas ūkininką Z dirba Antanas, kuris turėjo darbo sutartį, o pradėjo dirbti pagal paslaugų kvitą. Taip per visą Lietuvą (jau penkti metai aš tą idėją siūlau) man niekas nieko nepasako. Aš kartais ir galvoju, kad galbūt teisinga yra Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atlikta analizė, kuri sakė – tai yra pasiteisinęs modelis ir jį būtų galima plėtoti. Štai tokia išvada yra, o Petro Petraičio, Antano Antanaičio man taip niekas niekada ir neįvardino, todėl lieka tik teorinė galimybė.

Nepykite, aš skerdimui nepasiduosiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kaip supratau iš pasisakymo, bendro sutarimo nebus. Balsavimas dėl komiteto siūlomos išvados bus tam numatytu laiku.

15.59 val.

Lietuvos kariuomenės drausmės statuto 1, 2, 5, 8, 14, 20, 42, 49 straipsnių pakeitimo ir Statuto I dalies papildymo VII¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-423 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas. Pereiname prie popietinės darbotvarkės 2-2 klausimo – Lietuvos kariuomenės drausmės statuto kai kurių straipsnių pakeitimo ir Statuto I dalies papildymo VII¹ skyriumi įstatymo projektas Nr. XIVP-423. Pranešėjas – krašto apsaugos ministras A. Anušauskas.

A. ANUŠAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, pernai buvo priimtas atnaujintas Karo padėties įstatymas ir jis numatė, kad papildomai karių drausmę reglamentuojantys teisės aktai turės būti priimti vėliau. Nuo sausio 1 dienos įsigaliojo naujos redakcijos Karo padėties įstatymas. Jame numatyta, kad įvedus karo padėtį ginkluotąsias pajėgas sudaro ne tik Lietuvos kariuomenė, bet ir Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie KAM, Sienos apsaugos tarnyba prie VRM, Viešojo saugumo tarnyba prie VRM, Vadovybės apsaugos tarnyba, koviniai Šaulių sąjungos būriai ir piliečių, jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo vienetai. Todėl projekto esmė, kad Kariuomenės drausmės statusas turėtų reglamentuoti visų ginkluotosioms pajėgoms priskirtų karių atsakomybę karo padėties metu. Nustatomos nuobaudos, skiriantys asmenys, nustatoma, koks drausmės pažeidimas laikomas mažareikšmiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Nematau Seimo narių, norinčių jūsų paklausti. Dėl motyvų po pateikimo taip pat nėra norinčių šnekėti. Gal galėtume po pateikimo įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta. Siūlome pagrindiniu komitetu skirti Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą. Siūloma svarstymo data – gegužės 27 diena. Ar galėtume pritarti bendru sutarimu? Labai dėkui, pritarta.

16.01 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas – Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 kai kurių straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406. Prašėjas – teisingumo ministrė E. Dobrovolska. Prašom.

E. DOBROVOLSKA (LF). Sveiki, kolegos. Įstatymo projekto tikslas yra pašalinti Lietuvos teisės aktų nuostatų neatitiktį Europos Sąjungos teisės aktams ir nutraukti pradėtą Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūrą.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2019 metais buvo priimtas Politinių partijų įstatymo pakeitimo įstatymas, kuriame numatyta, kad politinės partijos nariais gali būti ir Europos Sąjungos valstybių piliečiai, kurie gyvena Lietuvoje būtent pusmetį. Nors Europos Komisija teigiamai įvertino Lietuvos pastangas suderinti nacionalinės teisės aktus su Europos teise, pažeidimo procedūros nenutraukė ir toliau laikosi nuomonės, kad Lietuvos teisės aktų neatitikties Europos Sąjungos... klausimas dar neišspręstas, nes Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai negali būti politinių partijų steigėjais.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad Lietuvoje teisėtai ne mažiau kaip šešis mėnesius gyvenantys Europos Sąjungos valstybių narių piliečiai gali ne tik dalyvauti Lietuvos Respublikos politinių partijų veikloje, bet ir būti jų steigėjais. Pažymėtina, kad pagal Konstituciją tik Lietuvos piliečiai turi teisę dalyvauti Seimo rinkimuose ir Prezidento rinkimuose. Europos Sąjungos piliečiai Lietuvoje dalyvauja tik rinkimuose į Europos Parlamentą ir savivaldybių tarybas.

Atkreiptinas dėmesys, kad galimybė dalyvauti politinių partijų veikloje ir būti steigėjais suteikiama tik Europos Sąjungos piliečiams, kurių pilietybė politinių partijų narių sąrašė informacinėje sistemoje automatiškai sutikrinama su Gyventojų registro duomenimis. Kaimynėse valstybėse, būtent Estijoje ir Latvijoje, Europos Sąjungos piliečiai gali dalyvauti steigiant partijas ir jų veikloje. Belgijoje, Danijoje, Švedijoje, Nyderlanduose, Prancūzijoje, Bulgarijoje, Graikijoje taip pat sudarytos šios sąlygos. Atkreiptinas dėmesys, kad šiais metais politinėms partijoms priklauso per 100 tūkst. Lietuvos piliečių ir tik trys Europos Sąjungos piliečiai yra įtraukti į Lietuvos partijų narių sąrašus.

PIRMININKAS. Dėkui. Viskas? Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūsų paklausti užsirašė gana daug Seimo narių. Pirmoji klausia L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama ministre, žinote, atvažiuoju aš į Lietuvą, pagyvenu šešis mėnesius teisėtai, lietuvių kalbos visiškai nemoku, nesu Lietuvos Respublikos pilietis, tik gyvenu, tai, kad susikūriau, sako, pagal visus aiškinamuosius raštus aš turiu teisę jau įsteigti ir partiją, ir dalyvauti net vietos savivaldos rinkimuose! Ar mes privalome nusta-

tyti tą šešių mėnesių terminą? Ar mes galime tą terminą nustatyti, kai jis taps Lietuvos Respublikos piliečiu, pragyvenęs šešerius, septynerius metus? Amerikoje, žinome, dešimt metų. Ir tu rinkimuose gali dalyvauti, įgyji teisę. Ar galime mes nustatyti terminus kitaip? Kaip yra iš tikrųjų?

E. DOBROVOLSKA (LF). Labai ačiū už gerą klausimą. Čia turbūt klausimas yra iš dviejų dalių. Pirmą dalį yra apie tai, kad šiandien Europos Sąjungos piliečiai, kurie gyvena Lietuvoje pusmetį teisėtai, jau gali būti politinių partijų nariais. Trys būtent piliečiai ir pasinaudojo, tai yra čekas, prancūzas ir latvis jau yra būtent Lietuvos Respublikos partijų nariais. Kaip mes žinome, tokio didelio suinteresuotumo nėra.

Kalbant apie terminą, iš esmės Europos Sąjungos vizija yra, kad vis dėlto mes neturėtume sudaryti dar papildomų barjerų. Ką mes matome iš kitų valstybių patirties, tai ji yra įvairi. Kai kuriose nėra visiškai jokio gyvenimo termino. Mes siūlome būtent analogiją, kaip mes esame matomi dėl narystės partijose, tai yra pusmetis, kuris yra būtent pagal politinių partijų jau egzistuojančią sąvoką pakankamas terminas, kai žmogus jau gauna tą leidimą, gyvena, moka čia mokesčius ir sieja tie ryšiai. Bet šis klausimas, be abejo, po pateikimo stadijos atkeliaujantis į komitetus, gali būti svarstomas ir ieškoma sprendimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė. Ruošiasi S. Tumėnas.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Gerbiama ministre, noriu pasiteirauti, ar tas šešių mėnesių terminas dar galėtų būti keičiamas, pavyzdžiui, komitete svarstymo metu ir šiek tiek pailgintas, nes yra nuogąstavimų, kad iš tikrųjų tik šešis mėnesius gyvenantis žmogus galbūt gali ne iki galo susipažinti su vietos kultūra, įvairiais kitais dalykais, teisiniais niuansais. Tai, sakykite, ar būtų galimybė pratęsti tą terminą?

E. DOBROVOLSKA (LF). Dėkoju už klausimą. Turbūt čia siejasi su kolegės klausimu. Iš esmės mes turime skirtingas patirtis, kai kurios valstybės, didžioji dauguma iš esmės netaiko to gyvenimo termino. Kaip atsimername šio įstatymo projekto praeitį, anksčiau buvo siūlytas trijų mėnesių terminas, dabar, kaip mes matome, 2019 metais Seimas apsisprendė, kad politinių partijų nariais gali būti Europos Sąjungos piliečiai, kurie pusmetį gyvena Lietuvoje. Todėl šiandien ir siūlome tokį įstatymo projektą, bet, be abejo, kai keliaus į komitetą, mes galime apie tai kalbėti.

PIRMININKAS. Dėkui, gerbiama ministre. Klausia S. Tumėnas. Ruošiasi G. Surplys.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, pirmininke. Gerbiama ministre, ačiū už pristatymą, kai ką jūs jau atsakėte, ką norėjau išgirsti, tačiau tas kontroversiškas siūlymas, man regis, palieka tą abejonę. Ar, jūsų nuomone, nepakanka, kad Europos Sąjungos piliečiai tiesiog dabar dalyvautų veikiančiose Lietuvoje partijose?

Ir antras dalykas. Žinote, koks pasaulis dabar neramus, ar pagyvenus šešis mėnesius Lietuvoje neatsiras tokių keliautojų, kurie tiesiog atvykę sukursto tokį neramumą židini ir panašiai? Kaip, jūsų nuomone, to reikėtų išvengti?

E. DOBROVOLSKA (LF). Labai ačiū už gerus du klausimus. Atsakant į pirmąjį klausimą, tai visų pirma mes turime pradėtą europinę pažeidimo procedūrą, kur akivaizdu – vien tai, kad esi narys, visiškai neatitinka to europinio reguliavimo, ir mes turime pažeidimo procedūrą. Kitas dalykas, ką mes matome iš praktikos, kai mes leidome Europos Sąjungos piliečiams būti Lietuvos politinių partijų nariais, na, tai iš esmės šiomet iki šiandien tik trys Europos Sąjungos piliečiai pasinaudojo ta teise. Mes nematome to didelio suinteresuotumo.

Kitas dalykas, labai svarbu žiūrėti, kad mes turime ir Lietuvos reguliavimą su saugikliais, tai yra partiją Lietuvoje gali įsteigti tik 2 tūkst. žmonių. Atitinkamai Europos Sąjungos pilietis galėtų būti vienas iš steigėjų, bet mes vis dėlto turime tą didelį saugiklį – 2 tūkst. narių steigėjų ir, be abejo, tie asmenys galėtų būti renkami tik per savivaldos ir Europos Parlamento rinkimus, mes nekalbame apie Seimo rinkimus ir nekalbame apie Prezidento rinkimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausia G. Surplys. Ruošiasi E. Sabutis.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama ministre, aš norėjau paklausti. Jūs aiškinamajame rašte rašote ir dabar įgarsinote tas šalis, kurios yra įvedusios galimybę Europos Sąjungos šalių piliečiams daryti tai, ką šiuo projektu ketinate įteisinti Lietuvoje, bet tų šalių

nėra daug. Tai norėjau paklausti, o kaip kitose, tai yra joms visoms yra pradėta pažeidimo procedūra ar jos kitaip yra išsprendusios šį klausimą? Tai vienas.

Ir jeigu būtų galima dar antrą klausimą paklausti. Ar derinote šį teisės aktą, tarkime, su Krašto apsaugos ministerija, su institucijomis, kurios atsakingos už nacionalinį saugumą, ir kokie buvo jų pasiūlymai? Ačiū.

E. DOBROVOLSKA (LF). Tikrai labai geri klausimai. Atsakysiu, kaip tvarkosi kitos valstybės. Kaip pavyzdys dabar yra nurodoma, kad Graikijoje yra leidžiama steigti ir būti nariais, dar prieš porą metų būtent Graikija turėjo pradėtą pažeidimo procedūrą. Tai irgi ėjo šiuo keliu. Jeigu mes pažiūrėtume į Lenkijos pavyzdį, tai jai irgi pradėta pažeidimo procedūra. Iš esmės kelias yra vienodas visiems, tiems, kurie jau susitvarkė, arba tiems, kurie dar tvarkosi.

Atsakant į kitą jūsų klausimą, kadangi tai yra Teisingumo ministerijos projektas, jis buvo derintas Vyriausybėje, tai yra su visomis ministerijomis.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Klausia E. Sabutis. Ruošiasi R. Šarknickas.

E. SABUTIS (LSDPF). Gerbiama ministre, ką tik minėjote apie įvairius saugiklius, minėjote apie vietos savivaldos rinkimus. Norėčiau jūsų paklausti asmeninio požiūrio į vietos savivaldą. Mes šiandien anonsavome apie tai, kad teksime Konstitucijos pakeitimus, ir vienas iš esminių pakeitimų, kad vis dėlto meras turi būti Lietuvos Respublikos pilietis. Tai koks jūsų asmeninis požiūris? Ar taip ir turėtų būti, ar vis dėlto į merus galėtų pretenduoti ir nebūtinai Lietuvos Respublikos pilietis?

E. DOBROVOLSKA (LF). Dėkoju už labai įdomų klausimą ir, išeinant iš šito įstatymo ribų, tai mano asmeninė nuomonė, kad tikrai dėl šio projekto mes neturėtume keisti Konstitucijos.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi J. Jarutis.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju. Pradžia – Europos Parlamentas, dabar savivaldos, vėliau, tikėtina, bus ir Seimo. Galima painterpretuoti, kad žingsnis link Europos federalizacijos, nes, kiek teko domėtis, tai tose šalyse, kurios yra iš jūsų paminėtų, tokios kalbos jau eina.

Aš dabar norėčiau paklausti, ar turintis dvigubą pilietybę tas atvykęs iš užsienio žmogus, kuris gyvena Lietuvoje, gali steigti ir dalyvauti politiniame gyvenime? Dėl dvigubos pilietybės mes ir taip problemų turime. Mano būtų toks klausimas. Ačiū.

E. DOBROVOLSKA (LF). Aš visų pirma kolegai siūlyčiau turbūt klaidingai neinterpretuoti nei Europos Sąjungos teisės, nei kitokių kalbų ir daryti kažkokias prezumpcijas. Šiandien mes turime labai aiškų europinį reguliavimą, kuris kalba tik apie Europos Parlamento rinkimus ir savivaldos rinkimus. Reikėtų turbūt pasižiūrėti, ir būtent dėl ko mes turime pradėti tą pažeidimo procedūrą. Nei Teisingumo ministerija, nei Vyriausybė jokių planų keisti Konstituciją tiek dėl rinkimų į Seimą, tiek dėl Prezidento rinkimų neturi. Mes kalbame tik apie tai, kad mes leistume Europos Sąjungos piliečiams būti steigėjais, nes dabar leidžiame politinių partijų nariais.

Atsakant į jūsų klausimą dėl pilietybės, tai atitinkamai, kaip mes žinome, Lietuvoje mes pripažįstame vieną pilietybę. Jeigu, tarkim, Lietuvos ir kitos pilietybės, tada mes taikome vieną. Labai svarbus jūsų klausimas yra tiesiogiai susijęs, tarkim, jeigu tas asmuo prarastų Europos Sąjungos pilietybę ir pasiimtų trečiosios valstybės, tai mes turime dėl to saugiklį. Kadangi duomenys nuolat atnaujinami informacinėje sistemoje su Gyventojų registro duomenimis, jeigu tas asmuo netenka Europos Sąjungos pilietybės, jis yra išbraukiamas, tai yra tas asmuo negalėtų būti nei steigėju, nei nariu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinysis klausia J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamoji ministre, ar jūs nematote rizikų ir kaip jas užkardyti šiuo atveju? Galbūt kai kurie kolegos iš dalies ir paklausė, aš galbūt ne viską girdėjau, prieš keletą sekundžių teko bendrauti. Tai ar nematote rizikų? Europinė teisė, taip, tvarka, bet kaip Europos Sąjungos piliečiai į mūsų šalį ir į kitas Europos šalis gali ateiti ir mūsų kaimyninės nedraugiškos šalies buvę piliečiai, tapę Europos Sąjungos piliečiais.

Mes praeitoje kadencijoje ne vieną tyrimą turėjome dėl to, kad konkrečiai Rusijos specialiosios tarnybos per įvairius vietas ar kitus politinius lyderius bando paveikti mūsų rinkimų politinę sistemą ir taip siekti savo rezultatų. Ar čia nėra grėsmės? Bent jau aš, kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys, matau tam tikrų grėsmių, bet norėčiau iš jūsų, kaip tai būtų galima apeiti ir užkardyti? Ačiū.

E. DOBROVOLSKA (LF). Jūsų klausimas yra tikrai labai aktualus ir geras. Turbūt mes turėtume pradėti nuo to, kad rizikos, jeigu mes kalbame ir apie Lietuvos Respublikos piliečius, yra analogiškos. Iš esmės, jeigu kitos valstybės asmuo nori tapti Europos Sąjungos piliečiu arba Lietuvos piliečiu, tai yra tam tikros procedūros ir tai užtrunka, ir yra kriterijai, kurie ne taip lengvai atitinkami. Kitas dalykas, kas yra svarbu – vienas iš tų saugiklių, kurį paminėjau, tai yra jeigu asmuo netenka Europos Sąjungos pilietybės ir, tarkim, turi tik trečiosios valstybės, tai jis nebegali būti nei steigėju, nei nariu.

Kitas dalykas. Jeigu mes matome, kaip jūs paminėjote, atskirus atvejus, kai tikrai kyla labai didelių abejonių dėl nacionalinio saugumo, atitinkamai institucijos turėtų įsijungti. Ir nesvarbu, ar mes kalbame apie Europos Sąjungos pilietį, ar Lietuvos piliečius, kurių, mes irgi žinome iš institucijų ataskaitų, įvairių yra.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama ministre. Jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus.

Dėl motyvų dėl jūsų projekto už pasisakyti norėtų M. Matijošaitis.

M. MATIJOŠAITIS (LF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, visų pirma norėčiau pabrėžti, kad į Europos Sąjungos piliečius turėtume žiūrėti ne su įtarumu, baime, nepasitikėjimu, o atvirai, įtraukdami, pasitikėdami, nes galų gale esame viena Europos, o tai yra Vakarų demokratinių valstybių, šeimų, gerbiančių teisinę viršenybę, leidžiančių įvairioms visuomenės grupėms viena ar kita forma įsitraukti į valstybės valdymo procesus pilietine išraiška.

Pabrėžiu, kad šis projektas neatveria galimybės steigti politinių partijų trečiųjų šalių piliečiams. Tuo tarpu Europos Sąjungos pilietis, norintis turėti tokią teisę, turės būti gyvenęs Lietuvoje šešis mėnesius, suburti net 2 tūkst. bendraminčių komandą ir veikti Lietuvos teisinės bazės rėmuose, o netekus Europos Sąjungos pilietybės nutrūksta ir narystė partijoje. Tokia tvarka šiuo metu veikia bent devyniose kitose Europos Sąjungos valstybėse, įskaitant Estiją, Graikiją, Belgiją. Šis projektas nesukuria pavojaus Lietuvos politinėje padangėje, dėl to kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako G. Surplys.

G. SURPLYS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Iš tikrųjų man šiek tiek nesueina skaičiai, nes šeši mėnesiai gyvenimo Lietuvoje yra gana trumpas terminas, palyginti su Seimo kadencija. Savivaldos kadencija – ketveri metai, Europos Parlamento kadencija – penkeri metai, ar nebus taip, kad šiuo projektu, aš neprieštarauju jo tikslui, bet šiuo trumpu šešių mėnesių terminu mes tapsime tokie, na, ne mokesčiai, bet partijų kūrimo rojumi. Gal tai yra per daug apokaliptinis nuogaštavimas, bet aš matau tokią problemą.

Dėl to, kas ir buvo įgarsinta viename iš klausimų, aš siūlyčiau labai pagalvoti dėl termino ilginimo. Kiek suprantu, jis, tas šešių mėnesių terminas, atsirado siejant su Užsieniečių teisinės padėties įstatymu. Aš šiandien tame įstatyme radau nuostatą, kuria siūlyčiau galbūt remtis labiau nei leidimu laikinai gyventi ir kalbėti apie leidimą nuolat gyventi Lietuvoje. Ten, įstatyme, tarp kitų galimybių gauti leidimą nuolat gyventi yra numatyta, kad asmuo, kuris yra Europos Sąjungos pilietis, gali gauti leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, jeigu jis pragyveno Europos Sąjungos valstybėje penkerius metus, iš kurių ne mažiau kaip dvejus metus be pertraukos – Lietuvos Respublikoje.

Su tokia dvejų metų formuluote aš dar galėčiau sutikti, šeši mėnesiai, sakau, mano galva, yra nelogiškas sprendimas vien dėl to, kad pas mus politinė kadencija *minimum* trunka ketverius metus. Šiuo atveju kam tau steigti partiją, jeigu atvykai į Lietuvą tik šešiams ar septyniems mėnesiams? Taigi tikrai šioje stadijoje tam projektui, koks dabar pateiktas, aš nesu linkęs pritarti. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visų motyvų už ir prieš. Kaip suprantu iš pasisakymo, bendro sutarimo nebus. Balsavimas dėl siūlomo įstatymo projekto tam numatytu laiku – po 8 minučių. Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš norėčiau kai kuriems skeptikams... Paklausia, bet gal reikėtų truputį įsigilinti? Europos Sąjungos piliečiams nereikia jokių leidimų gyventi Lietuvoje. (*Balsai salėje*) Reikia Europos Sąjungos piliečiui leidimo gyventi Lietuvoje? (*Balsai salėje*) Jis ima ir gyvena. Aš nuvažiuoju į Vokietiją – imu ir gyvenu. Viskas.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas... (*Šurmuly salėje*) Labai dėkui, gerbiamas kolega. Gerbiami kolegos, baigiame diskusijas. Iki balsavimo dar turime 8 minutes.

16.18 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-422 (pateikimas)

Ar galėtume bendru sutarimu leisti pateikti įstatymo projektą, darbotvarkės 2-12 klausimą (Biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas labai prašė) – Žemės įstatymo Nr. I-446 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP-422? Galime. Labai ačiū. Prašom, Mykolai Majauskai, į tribūną pristatyti projektą.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, ačiū už suteiktą galimybę pristatyti klausimą šiek tiek anksčiau. Klausimas yra registruotas Seimo narių, atstovaujančių skirtingoms frakcijoms, tai yra V. Mitalas, A. Gedvilienė, L. Kasčiūnas, R. Šarknickas, V. Valčiūnas, L. Jonauskas, A. Bagdonas, A. Kupčinskas, taip pat įstatymo projektą pasirašiau aš, taip pat A. Čepononis, M. Maldeikis, M. Skritulskas ir E. Pupinis.

Šiuo įstatymo projektu mes norime atkreipti dėmesį į vieną egzistuojančią gana rimtą problemą. Nacionalinė žemės tarnyba, organizuodama neplaninius žemės naudojimo patikrinimus, šiandien privalo prieš dešimt darbo dienų informuoti asmenis apie būsimą neplaninį patikrinimą. Asmuo, kuris yra informuotas, nes jis privalo būti informuotas, ir jeigu sklype daro kokį nors pažeidimą, tiksliai žino, kada ateis inspektorius patikrinti, norėdamas išvengti atsakomybės, tą daromą pažeidimą laikinai nutraukia.

Aš pateiksiu kelis pavyzdžius, kai kurie iš tikrųjų netgi yra anekdotiniai, kaip bandoma išvengti atsakomybės. Svarbu atkreipti dėmesį, kad jeigu pažeidimai nenustatomi, asmuo lieka nenubaustas, taip pat ir Nacionalinė žemės tarnyba neturi pagrindo prašyti to asmens pašalinti pažeidimą, nes pažeidimas nenustatytas, o asmuo po patikrinimo tęsia neteisėtus veiksmus.

Mieli kolegos, mūsų tikslas yra ne kuo daugiau nubausti ar kuo daugiau pagauti žmonių, kurie atlieka neteisėtus veiksmus, bet užtikrinti, kad jie tvariai nutrauktų neteisėtą veiklą. Kad užfiksavus pažeidimą jie suprastų, kad neišvengs atsakomybės, ir netęstų to pažeidimo. Keli pavyzdžiai, kaip tai vyksta. Nacionalinė žemės tarnyba tikrina, ar laikomasi žemės sklypui nustatytų žemės servitutų, tai yra galimybės patekti į asmens sklypą. Tas asmuo turi teisę, jam priklausso sklypas, namai, kiemas ar sodas, jis nori į jį patekti, bet jis negali, nes pagal kito savininko nustatytą tvarką, prieštaraujančią įstatymui, yra pastatyta tvora su rakinamais vartais. Atvažiuoja Nacionalinė žemės tarnyba po dešimties darbo dienų, mato, kad vartai atrakinti, jis sako, jokios problemos, žiūrėkite, gali patekti. Nacionalinė žemės tarnyba išvažiuoja, kitą dieną vartai vėl užrakinti ir problema toliau lieka. Lygiai tas pats su įvairiomis laikinomis tvoromis, uždedamais akmenimis ir įvairiausiais rakinamais vartais ir užtvaramis. Tokia yra reali problema. Nacionalinė žemės tarnyba sako, matome, kad atrakinius, pakėlus *šlagbaumą* problemos tuo metu nėra, bet tas pažeidimas vėliau kartojasi.

Antras variantas, kai žemės sklypai yra naudojami ne pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir naudojimo būdą. Gaunama skundų, kad žemės sklypai yra naudojami ne pagal nustatytą paskirtį. Pavyzdžiui, žemės ūkio paskirties žemės sklypuose vykdoma komercinė veikla – automobilių remontas. Žemės ūkio paskirtis, bet vykdomas automobilių remontas, informuojama prieš dvi savaites, mažų mažiausiai dvi savaitės prieš planinį patikrinimą, automobilių nuvaro, keičia ir dangą sutvarko, iššluoja, atvažiuoja – veiklos nevykdo, pažeidimo nėra. Po kelių dienų vėl vykdo tą pačią veiklą. O jeigu pakartotinis neplaninis patikrinimas, vėl dešimt darbo dienų, vėl pažeidimas nenustatomas, o pažeidimas toliau yra tęsiamas.

Lygiai taip pat, kai yra savavališkai užimama žemė arba sklypo dalis užtvėriant. Būna įvairių situacijų, kai pažeidimas vėl nenustatomas, nes būna įvairios laikinos tvoros, kurias atitraukia, patraukia tam kartui, o vėliau jos yra atstatomos, suprantama, kad iki dar vieno naujo Nacionalinės žemės tarnybos patikrinimo praeis tam tikras laikas, per kurį vėl sugebės susitvarkyti. Taigi, tvora įrengiama vėl toje vietoje, kurioje ir buvo, tai yra ne savo sklype.

Nacionalinė žemės tarnyba pastebi, kad tokių atvejų yra gana daug, gyventojai yra nepatenkinti, iš esmės reikėtų pabandyti šią problemą spręsti ir tai daro būtent šis įstatymo projektas. Mano giliu įsitikinimu, įstatymo projektą turėtų atidžiai įvertinti Vyriausybė, užtikrinti, kad jisai

dera su visais atitinkamais teisės aktais, ir pažiūrėti, galbūt yra ir daugiau tarnybų, kurioms turėtų ir galėtų būti suteikta tokia teisė. Ačiū už jūsų kantrybę, atsakysiu į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti norėtų keturi Seimo nariai. Pirmoji klausia I. Kačinskaitė-Urbonienė.

I. KAČINSKAITĖ-URBONIENĖ (DPF). Pirmiausia noriu pasveikinti už patį tikslą, kilnų tikslą, kad iš tikrųjų visi tie dalykai, kurie turi būti prieinami visiems visuomenės nariams, ir turi būti prieinami. Tačiau man šiek tiek kyla klausimų, ar tikrai reikalingas įstatymo pakeitimas, ar šiuo metu atvykę pareigūnai fiksuoti fakto negali, o patikrinimo metu, susitarus, kada jau gali patekti į žemės sklypą, tada jau žiūri, ar tie papildomi dalykai buvo pašalinti, nes vis tiek lieka pėdsakų, ir panašiai. Ar dabar kas nors trukdo Nacionalinės žemės tarnybos specialistams fiksuoti faktą pagal skundus? Jeigu niekas šiuo metu netrukdo, ar tikrai reikalingas šis papildomas įstatymo pakeitimas?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Nacionalinė žemės tarnyba pabrėžia, kad tuo atveju, kai atvažiuoje jie nenustato konkretaus pažeidimo, nors aplinkybės ir suponuoja, kad pažeidimas galbūt buvo padarytas anksčiau, pavyzdžiui, užverti vartai, uždėta spyňa, uždėti akmenys, kad galbūt kažkas negalėtų *parkuotis* ar įvažiuoti, tai sako taip – aš matau, kad akmuo yra nuridentas nuo kelio pravažiavimo, šiuo atveju pažeidimo nėra. Kitą kartą jis vėl galės atvažiuoti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių, o greičiausiai po mėnesio. Asmeniškai aš susidūriau, kai kreipiausi dėl nelegalaus vadinamojo *šlagbaumo*. Nacionalinė žemės tarnyba informavo, kad anksčiausiai galės atvažiuoti net po šešių mėnesių. Čia yra ir su jų darbo krūviu susijusi problema. Aš suprantu, kad yra tam tikrų momentų, kai užsodinti medžiai, pastatytas namas ant valstybinės žemės, tai čia per dvi savaites tikrai nesusitvarkysi, bet yra tokių nedidelių, smulkių momentų, kurie gyventojams yra labai skaudūs ir žmogiškai keliantys nerimą, kai tu jauti, kad nėra teisybės valstybėje, nėra teisingumo. Tu matai, kad kaimynas jau užsitvėrė žemę, matai, kad kaimynas užsirakino, įsistatė spyną, užsirideno akmenį, o niekas nieko negali padaryti. Atvažiavus pareigūnams tuo metu pažeidimas nenustatytas.

Aš nuoširdžiai tikiu, kad esant šiam įstatymo projektui bus šiek tiek daugiau teisingumo. Man atrodo, kad tai yra gana svarbus dalykas, ir aš labai kviečiu kolegas tam pritarti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia G. Paluckas. Ruošiasi R. Tamašunienė.

G. PALUCKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, šiais technologijų laikais siūlyti įstatymo pataisą, kuri numato veržimąsi pro užrakintus vartus ir panašiai, nežinau, ar iš tiesų tikslinga. Galbūt reikėtų Nacionalinei žemės tarnybai daugiau su Nacionaline mokėjimo agentūra tartis, šnekėtis ir keistis gerąja praktika. Ji taiko aerografijos būdą, taiko dronus tam, kad būtų patikrinti laukai, jų deklaruojama būklė ir panašiai, ir panašiai. Čia, tiesą pasakius, technologijoms užrakinti vartai. Patikrinti, ar iš tikrųjų automobilių laužynas žemės ūkio paskirties žemėje įsteigtas, ar ne, tikrai būtų gerokai efektyvesnis būdas.

Tačiau klausimas yra susijęs su įstatymo formuluote „jeigu negalima rasti savininko, naudotojo ar valdytojo“. Negalima rasti – kas turima galvoje? Kaip intensyviai jis būtų ieškomas ir kaip būtų konstatuojama, kad jo negalima rasti? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Man atrodo, kad jūsų pastaba dėl naujų technologijų naudojimo nustatant pažeidimus yra labai teisinga. Iš tiesų galbūt dronais ir galima labai nesudėtingai pastebėti, kur yra ta užtvirta teritorija, užtvirta žemė ar galbūt naudojama ne pagal paskirtį. Tai čia yra galbūt teisingas pastebėjimas.

Nepaisant to, net ir dronu stebėti ir atlikti patikrinimą vis tiek turi pagal įstatymą. Įstatymas reikalauja, kad turi informuoti savininką ir jam suteikti ne mažiau kaip dešimt darbo dienų informuodamas apie tai, kad tu darysi tą patikrinimą.

Aišku, galima būtų pasinaudoti *Google Earth* ir pasižiūrėti, kaip tas buvo padaryta, bet žinome, kad tas nėra daroma kiekvieną savaitę, ta nuotrauka yra padaryta ir tu ją turi tokia, kokia ji buvo gal prieš dešimt metų, ir nelabai ji keičiasi. Bet priimu pastabą, kad iš tiesų galėtų naudoti naujasias technologijas intensyviau.

Dabar dėl galimybės surasti savininką. Yra įstatymais numatyta tvarka, kaip jie turi kreiptis į savininką, tai yra turi kreiptis raštu, turi informuoti apie numatomą vizitą raštu pagal įstatymus. Tokia yra tvarka. Čia nieko naujo aš jums nepasakysiu.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Tamašunienė. Ruošiasi L. Girskienė.

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiamas kolega, jūs taip entuziastingai įvardinote kolegą, parėmusius jūsų įstatymo projektą, ir pamiršote paminėti, kad kolega V. Mitalas, susipainiojęs dėl savo vertybių ir pamiršęs, kokiai partijai atstovauja, vis dėlto atsiėmė savo parašą, ir padarė tai, mano vertinimu, teisingai, nes jūsų teikiamas įstatymo projektas vis dėlto savininko teises ir teisę į privačią nuosavybę šiek tiek paneigia. Jeigu yra išpėjimo laikotarpis, tai iš tiesų savininkas žino ne tik kad štai aš pas tave atvyksiu, bet jis ir patikros tikslą žino, nes jis gali ir neįtarti, kad kas nors jį skundžia naudojant sklypą netinkamai.

Jūsų kitas pavyzdys apie tą mašiną – tai taip pat ne šios institucijos patikra, čia tikriausiai turėtų būti gamtos apsaugos pareigūnai, kurie jau dirba kitu režimu.

Iš tikrųjų pasakykite, koks čia buvo pagrindinis jūsų tikslas, kas ten tuo sklypu ne taip disponuoja, kad jūs imatės įteisinti tokią policinės valstybės priemonę, kažkodėl visai nebūdingą jums buvusioje kadencijoje? Ačiū.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Dėkoju. Tikslas yra labai paprastas – kad Lietuvoje būtų daugiau teisingumo. Jūs, kaip buvusi vidaus reikalų ministrė, puikiai suprantate ir, aš net neabejoju, tikiu, kad teisingumas yra labai svarbus visuomenės dėmuo sėkmingoje valstybėje. Šiandien, man atrodo, teisingumo žmonės pasigenda, kai yra užgrobtą žemė, kai jie negali patekti laisvai į savo turtą arba valstybinė žemė naudojama ne pagal paskirtį. Tai būtent šis įstatymas ir sprendžia tokius dalykus. Man atrodo, kad šiandien yra per mažai kontrolės, kaip naudojama valstybinė žemė. Tai viena.

Antras dalykas. Man atrodo, kad yra nepakankamai ginamos paprastų piliečių teisės. Šiandien matome ne vieną atvejį, kai asmenys piktybiškai naudojami įstatymų spragomis ir piktnaudžiauja naudodamiesi esama situacija, bandydami pasinaudoti kito žmogaus privačia nuosavybe neleiddami jam patekti arba naudodamiesi ja tiesiog užtvėrę teritoriją. Tokias spragas įvardijo Nacionalinė žemės tarnyba ir labai aiškiai sako, kad mes jas turime spręsti, jeigu norime valstybėje šiek tiek daugiau teisingumo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, kolega. Paskutinė klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Mano klausimas irgi bus panašus. Iš tikrųjų turbūt žinote, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 23 straipsnyje aiškiai parašyta, kad nuosavybė neliečiama ir nuosavybė yra saugoma teisės aktais, tai yra įstatymais. Ar nemanote, kad jūsų pasiūlymas prieštarauja šioms Konstitucijos nuostatoms?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Labai ačiū už klausimą. Atkreipsiu dėmesį, kad pagal galiojantį įstatymą galima po dešimties darbo dienų. Ar po devynių, ar po aštuonių, ar po septynių, ar po šešių – įstatymo esmės, jūs puikiai suprantate, Konstitucijos požiūriu nekeičia. Jeigu galima po dešimties darbo dienų atvažiuoti, tai lygiai taip pat galima ir po vienos darbo dienos. Tas niekaip neprieštarauja Konstitucijai, nėra susiję su Konstitucija. Atvirkščiai, mes norime ginti Konstitucijoje įtvirtintas žmogaus teises, kad jo turtas yra neliečiamas, tais atvejais, kai matome, kad jo turtas yra galimai užgrobtas, juo naudojasi kiti asmenys arba jam neleidžia juo laisvai naudotis. Man atrodo, mes turime ginti asmens teisę į turtą, naudotis juo nevaržomai, ir šis įstatymas būtent tai ir daro. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Kalbėti už norėtų V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Nepriėmus šio įstatymo, tai ir toliau klestės korupcija, nes jeigu perspėja, tai, aišku, už atlygį perspėja, ne už gražias akis. Kviečiu palaikyti šį įstatymą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Prieš kalbėti Seimo narių nėra. Gerbiami kolegos, kadangi prieš niekas nekalba, tai gal po pateikimo galime pritarti įstatymo projektui bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Girdžiu prašymą balsuoti. Gerai. Kadangi jau yra balsuoti skirtas laikas, pasisakymus dėl motyvų iš klausėme, skelbsime balsavimą dėl 2-12 klausimo, kurį ką tik pateikė M. Majauskas. Žemės įstatymo Nr. I-446 36 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-422. Balsavimas po pateikimo. Kas pritaria, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 95 Seimo nariai: už – 77, prieš – 3, susilaikė 15. Po pateikimo pritarta.

Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Kaimo reikalų komitetą. Siūloma svarstymo data – birželio 29 diena.

Per šoninį mikrofoną A. Vyšniauskas. Prašau.

A. VYŠNIAUSKAS (TS-LKDF). Frakcijos vardu prašytume Vyriausybės išvados.

PIRMININKAS. Gerai, fiksuojame. Vyriausybės išvada. Gal galime pritarti bendru sutarimu ir Vyriausybės išvadai, ir Kaimo reikalų komitetui kaip pagrindiniam, ir svarstymo datai – birželio 29 diena. Galime pritarti? Labai dėkui, pritarta.

16.34 val.

Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-295 (svarstymo tęsinys)

Kitas klausimas, dėl jo turėtume balsuoti, tai rytinės darbotvarkės 1-18 klausimas – Žemės ūkio ir miškininkystės paslaugų teikimo pagal paslaugų kvitą įstatymo Nr. XI-2411 5 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-295. Kaimo reikalų komitetas teikė išvadą atmesti įstatymo projektą. Kas pritariate Kaimo reikalų komiteto išvadai atmesti įstatymo projektą, balsuojate už, kas nepritariate, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 96 Seimo nariai: už – 74, prieš – 6, susilaikė 16. Pritarta Kaimo reikalų komiteto išvada atmesti įstatymo projektą.

16.35 val.

Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 1, 2, 3, 4, 5 straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės 2-3 klausimas, dėl jo turėtume apsispręsti, – Politinių partijų įstatymo Nr. I-606 kai kurių straipsnių pakeitimo ir 31, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIVP-406. Kas pritariate įstatymui po pateikimo, balsuojate už, kas nepritariate – prieš arba susilaikote.

Balsavo 105 Seimo nariai: už – 60, prieš – 9, susilaikė 36. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, papildomu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Siūloma svarstyti gegužės 27 dieną. Ar galėtume pritarti tokiems siūlymams bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pritarta. Tai buvo visi klausimai, dėl kurių turėjome apsispręsti iki šio momento. Kitas balsavimas po to, kai bus pateikti visi kiti įstatymų projektai.

16.36 val.

Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-325 (pateikimas)

Kitas darbotvarkėje numatytas 2-4 klausimas – Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-325. Pranešėja – A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Gerą dieną, gerbiami kolegos. Nemažai Seimo narių pasirašė Civilinio kodekso ketvirtosios knygos 85 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šis projektas atsirado po diskusijų su savivaldybių atstovais. Jie nurodė, kad daugiabučio namo atnaujinimo projekto įgyvendinimo subjektas įgyvendindamas daugiabučių namų atnaujinimo projektus susiduria su daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdytojų veikimu arba neveikimu, kai neatsižvelgiama į butų ir kitų patalpų savininkų interesus ir jiems neteikiami pasiūlymai dėl energiją taupančių priemonių įgyvendinimo, nešaukiami butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimai, neorganizuojami balsavimai raštu dėl namo atnaujinimo. Todėl mes teikiame pataisą, kad savivaldybės galėtų pačios ar per savo įgaliotas institucijas kviesti žmones į susirinkimus ir vykdyti balsavimus dėl butų, namų atnaujinimo ar modernizavimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti užsirašė trys Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Ačiū. Gerbiama kolege, iš tiesų turbūt svarbu, kad vykdydamas projektus savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius turėtų teisę susišaukti žmones, ir iš tikrųjų dėl to yra problemų.

Norėčiau paklausti. Čia ir Teisės departamentas šiek tiek nurodo. Ar savivaldybės programos įgyvendinimo administratorius, kuris yra numatytas Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) įstatymo projekte, ir jūsų siūlomas, bet kitaip pavadintas – „savivaldybės paskirtas energetinio efektyvumo programos administratorius“ tas pats asmuo ar ne tas pats? Čia turbūt reikėtų suvienodinti sąvokas, nes, ko gero... Ar reikalingas dar kitas administratorius, kai bent vienas yra? Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, gerbiamas kolega, pritariu, kad esame padarę tam tikrų nukrypimų nuo bendrų sąvokų. Aš manau, kad Teisės ir teisėtvarkos komitetas įsigilins ir tikrai pataisys ir ištaisys dabar mano blogai surašytas sąvokas ir nebus prieštaravimų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiama kolege, jūs siūlote, kad galėtų šaukti gyvenamojo namo gyventojų susirinkimą dėl namo modernizavimo, bet dabar ta teisė suteikiama juridiniams asmenims, tačiau pagal Statybos įstatymą turi teisę užsiimti ne tik juridiniai asmenys.

Klausimas. Kokios pasekmės, jeigu tas susirinkimas neįvyksta, nes vis tiek tada turi galioti kitos normos, kad tas namo susirinkimas priimtų kokius nors sprendimus. Čia turbūt ne vien tik informacinio pobūdžio susirinkimai, kuriuose tas juridinis asmuo arba kitas, užsiimantis modernizavimu, pateiks bendro pobūdžio informaciją, jie turės turėti kokią nors prasmę. Ačiū.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Šis įstatymo projektas ir buvo užregistruotas tam, kad susirinkimus ir apklausas vykdytų suinteresuoti asmenys, vadinasi, savivaldybė, kuri norėtų, kad būtų atliekama kuo daugiau modernizavimo projektų ir kuo greičiau vykėtų renovacija. Pagal dabartinę situaciją, bent jau Vilniaus duomenimis, jeigu Vilnius turi galimybę per metus renovuoti 200 daugiabučių, renovuoja tikrai 50 daugiabučių, nes tie, kas vykdo dabartines būstų apklausas, nėra suinteresuoti, kad būtų vaisingi šitie susirinkimai ir susirinkimai įvyktų. Aš manau, kad šita pataisa yra orientuota būtent taip, kad apklausos vykėtų suinteresuotų asmenų, kad būtų orientuojamasi į rezultatą ir būtų atliekama daugiau renovavimo projektų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinioji klausia L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (*LVŽSF*). Šiuo metu iš tikrųjų daugiabučių namų administravimą teikianti įmonė, administruojanti daugiabutį namą, turi galimybę gauti netgi pinigų už modernizacijos projekto įgyvendinimą. Taigi, kad jie nėra suinteresuoti, yra netiesa, nes jie gali pasiimti atlygį, dažniausiai taip ir vyksta. Priimti sprendimą dėl renovacijos, sprendimo teisė turėtų kilti iš pačių gyventojų. Ar jūs nemanote, apskritai kaip vertinate, kad pašalinis žmogus ateis į namą ir vers žmones daryti renovaciją? Šiomis pataisomis, mano nuomone, būtent tai ir yra siekiama padaryti. Bus peštynės, kaip dabar vyksta tarp administratorių, taip vyks tarp projektų administratorių.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Aš tikrai nemanau, kad galėtų vykti per prievartą koks nors įtraukimas ir ne visai teisėtas žmonių vertimas pasirašyti po projektais. Aš manau, šio pakeitimo esmė ir yra, kad savivaldybė arba savivaldybės įgaliota institucija būtų suinteresuota kuo labiau žmones informuoti, paaiškinti, dėl ko reikalinga renovacija, modernizacija, kas iš to gyventojams. Tai turėtų eiti tik per švietimą ir skatinimą, per kvietimą žmonių prisidėti prie renovacijos, bet ne per kokį nors bandymą žmones priversti pasirašyti po projektais. Čia tikrai ne toks tikslas.

O jeigu Teisės ir teisėtvarkos komitetas išvelgs, manau, kad tikrai šitas įstatymas toliau ir nekelia, bet tai, ką jūs sakote, kad yra suinteresuoti administratoriai, tai bent jau kalbant su didžiosios savivaldybės, tai yra Vilniaus savivaldybės, atstovais, tai yra priešingai, administratoriai nėra suinteresuoti ir jie nevykdo tinkamai arba pakankamai intensyviai gyventojų susirinkimų ir apklausų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus Seimo narių klausimus. Dėl motyvų už nėra norinčių pasisakyti. Dėl motyvų prieš pasisako V. Aleknaitė-Abramikienė.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (*TS-LKDF*). Ačiū. Aš nebūčiau užsirašiusi prieš, jeigu būčiau spėjusi užsirašyti paklausti. Dabar noriu pasakyti, jog man, kaip ir J. Sabatauskui, kilo klausimų,

kas gi būtų, kokios pasekmės, jeigu toks išorinio asmens, ne namo, butų savininkų atstovo, bet to juridinio asmens, kuris vykdo modernizaciją, sušauktas susirinkimas neįvyktų? Iš tikrųjų teisine prasme aš čia išžiūriu tam tikrų keblumų. Norėjau to paklausti, bet nespėjau užsirašyti.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Supratau, kad tai nebuvo pasisakymas prieš, todėl klausimas, ar galėtume pritarti po pateikimo bendru sutarimu, galėtų būti teisėtas. (*Balsai salėje*) Ne, nėra bendro pritarimo. Tada klausimas keliauja į posėdžio darbotvarkės pabaigą, kai bus paskutinis šios dienos balsavimas.

16.45 val.

Civilinio kodekso papildymo 6.716¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII P-5260 (pateikimas)

Kitas darbotvarkėje numatytas 2-5 klausimas – Civilinio kodekso papildymo 6.716¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII P-5260. Pranešėjas – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, teikiu jums Civilinio kodekso papildymo vienu straipsniu įstatymo projektą. Šis mano pasiūlymas susijęs su vadinamųjų maisto kurjerių ar apskritai kurjerių veikla. Jūs turbūt visi esate matę šokiruojantį filmą „Fūrų vergai“, kuris atskleidė tam tikrus tolimųjų reisų vairuotojų darbo niuansus ir reglamentavimo spragas.

Aš taip pat jums rekomenduoju pažiūrėti atsakingos žurnalistikos erdvės filmą apie tris kurjerių istorijas. Filmo pavadinimas „Aš jaučiuosi nematomas“. Mes kasdien matome tuos žmones prie Seimo, pavargusius, skubančius, su didelėmis kuprinėmis, bandančius pristatyti jums maistą. Sparčiai vykstanti skaitmenizacija, vadinamosios greitosios paslaugos, arba *gig*, ekonomikos vystymasis pandemijos metu spartėjo. Mes ją dar paspartinsime RRF pinigais. Pernai buvo skelbta apie 978 mln. eurų naujas investicijas, tai yra beveik 1 mlrd. eurų investicijas, į stambiausias kurjerių aptarnavimo, kurjerių platformų įmones.

Praeitų metų liepos mėnesį įvyko neregėtas dalykas, tarpusavyje konkuruojantys kurjeriai (tas verslo modelis taip sukurtas, kad žmonės turi dirbti kuo daugiau, konkuruoti tarpusavyje) staiga susivienijo ir paskelbė streiką. Žinoma, kabutėse – jokių darbo santykių tarp kurjerių ir platformos nėra, jie negali skelbti jokių streikų. Bet, žinoma, jie turi pilietines teises, gali rašyti peticijas, rengti piketus, būtent jie tai ir padarė. Augantis sektorius, didžiulės investicijos, didelis pelnas, o žmonės pasakė, kad mes irgi norime gauti nors truputį daugiau to pyrago, kuris auga kas metus.

Šią veiklą reglamentuoja tam tikri įstatymai, tiksliau – 2019 metų Europos reglamentas dėl teikiamų internetinio tarpininkavimo paslaugų sąžiningumo ir skaidrumo. Tačiau tas reglamentavimas, kaip parodė streikas, neapsaugo žmonių nuo staigių sąlygų pasikeitimo. Aš vartosiu žodžius „darbo sąlygų“, nes kitaip mes ir netraktuojame tokių situacijų, kai žmogus dviračiu su didele kuprine veža kažkam picą ar kepsnį. Galima tai pavadinti verslu, bet turbūt kasdienėje kalboje akivaizdu, kad tai yra alinantis darbas už nelabai didelius pinigus.

Verslo modelis yra pakankamai primityvus ir labai primena XIX amžių, kai visi darbuotojai, visi dalyvaujantys yra vienas kito konkurentai, jokio solidarumo. Laimi tas, kas dirba daugiau, kas neturi jokių žmoniškų savybių, tai yra neturi šeimos, neturi laisvalaikio. Tas žmogus yra skatinamas, premijuojamas ir panašiai.

Pats internetinės platformos ir to kurjerio veikimas, pats santykis civilinių santykių prasme iki galo nėra aiškus. Kiek man yra žinoma, bent viena iš tų stambiųjų platformų iš viso neturi sutartinių santykių su savo kurjeriais, nes yra tam tikros veikimo sąlygos, kurias žmogus perskaito internetu, su jomis susipažįsta. Yra privatumo politika, kuri jį įpareigoja nieko neatskleisti. O sutarties sąlygų keitimas yra absoliučiai laisvas būtent dėl internetinės platformos galios ir vienašališkai gana paprastai galima tas sąlygas keisti. Būtent dėl to pernai ir streikavo vienos iš platformų kurjeriai, kurie pradėjo kolektyviai, solidariai gintis nuo vienašališkų ir staigių sąlygų pakeitimo, tai yra tarifų sumažinimo.

Mano siūlomas projektas tikrai nesprendžia visų šių problemų idealiai. Aš siūlau pradėti politinę diskusiją. Mes turime iš esmės pasirinkimą: galime eiti... galime nieko nedaryti arba bandyti daryti atsargius civilinių santykių reglamentavimo žingsnius, ką aš ir siūlau, tikrai neken-

kiant nei augančiam verslui, kviečiant jį iš karto diskutuoti, ieškoti geriausių sprendimų. Žinoma, yra ir kitas kelias, tik aš abejoju, kad Lietuvoje kas nors ims tų sprendimų, nes Suomija, Ispanija, Belgija, Jungtinė Karalystė – ten vyksta kur kas spartesni procesai. Yra didelis spaudimas iš viso tuos santykius pripažinti darbo santykiais. Mano galva, to Lietuvoje padaryti neįmanoma ir tikriausiai nereikia šiame etape. Mes kalbame apie civilizuotą santykių reglamentavimo kelią, civilinių santykių.

Kokio reglamentavimo mums reikia? Visų pirma, neturi būti situacijų, kai mes nežinome tiksliai iki galo, ar yra rašytinė sutartis, elektroninės formos ar tos popierinės formos, bet ar yra tikroji, tikrų tikriausia civilinė sutartis, ar čia vis dėlto yra tik naudojimosi instrukcija, kurią tu gauni ir kuriai suformuoti tu jokios įtakos neturi.

Dabartinis reglamentavimas, europinis reglamentavimas vis dėlto aiškiai apibrėžia santykių tarp kliento ir paslaugos teikėjo ir yra tikrai labiau pritaikytas apginti jūsų interesą, kai jūs perka te picą, viskas gerai, vartotojų teisės yra labai svarbios, dviejų verslo subjektų santykių reglamentavimas taip pat yra svarbus, tačiau šiame alinančiame darbe tikrai yra daugiau negu verslo santykiai. Yra daugybė liudijimų apie tai, kad žmonės susižaloja, aišku, jokių garantijų, jokios papildomos apsaugos ten nėra. Net kalbos apie tai nėra. Bet baisiausia, kai yra skundžiamasi tuo, kad iš esmės su žmogumi bendrauja skaitmeninis algoritmas, dirbtinis intelektas, robotas. Darbdavys šiuo atveju yra programėlė, su kuria tu turi tam tikrą santykį, bet tavo galia jos atžvilgiu yra absoliučiai minimali. Tai yra naujo skaitmeninio verslo modelis ir mes turime džiaugtis, kad, taip, auga tos mūsų įmonės, jos sugeba teikti *know-how* ir tai yra tam tikri intelektiniai startuoliai. Viskas gerai. Bet mes turime matyti ir kitą, žmogišką, pusę, kas truputį nematomai prisideda prie to skaitmeninės ekonomikos klestėjimo, kas nepraleidžia tos papildomos valandos su savo šeima, kas susižaloja, kas perka tą dviratį savo lėšomis, nes tokios yra žaidimo taisyklės. Mes turime matyti tuos žmones, turime vesti labai atvirą, labai lėtą dialogą su dinamišku verslu. Niekas jam pakenkti nenori. Tačiau akivaizdu, kad Kurjerių asociacijos, kaip tik pernai įsikūrusios, galios šiuo atveju tikrai nepakaks, mes, kaip įstatymų leidėjai, kaip bazinių, civilinių santykių reglamentavimo veikėjai, turime čia įsikišti, dalyvauti tame dialoge, matyti abi puses. Aš džiaugiuosi, kad ir iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ateina signalų, kad šią sritį reikėtų labiau reglamentuoti. Siūlau tą diskusiją Seime pradėti.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti užsirašė keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, noriu paklausti jūsų. Jūs teikiate įstatymo pataisas dėl Civilinio kodekso, tačiau aiškinamajame rašte nurodote, kad teisinio reguliavimo poreikis kyla dėl nereglamentuojamų teisinių santykių.

Atkreiptinas dėmesys, kad tokie minimi santykiai reglamentuojami 2019 metų Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu. Ar jūs manote, kad ten nepakankamai, ar jūs tik paėmėte iš reglamento dalį minimų aspektų ir perkėlėte į Civilinį kodeksą, nes reglamentas visiškai, visapusiškai reglamentuoja tuos santykius, ar manote, kad reglamentas nepelnytai arba kokiu nors neteisėtu būdu nevykdomas Lietuvos Respublikoje?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Kadangi visose Europos šalyse ši diskusija vyksta ir akivaizdu, kad tas reglamentas yra pritaikytas kelių: dviejų ar keliolikos, verslo subjektų santykiams, tai pradėsiu nuo paprasčiausio dalyko.

Reglamente nėra aišku, ar turi būti sutartis, ar ne, gali būti žodinis susitarimas pagal reglamentą. Bet mes siūlome įtvirtinti rašytinę, taip pat ir elektroninę, koks skirtumas, čia mes nedarome skirtingumo, bet būtent rašytinę sutartį. To reglamente nėra, žmonės neturi, bent vienoje iš tų didžiųjų platformų nėra sutarties iš viso. Reglamentas leidžia tokią situaciją iš principo.

Taip, reglamentas reguliuoja terminą, per kurį pasikeitus sąlygoms reikia informuoti kurjerį – 14 dienų, tačiau mes siūlome taip pat reglamentuoti kainą, apmokėjimo, keitimo tvarkas, terminus, paslaugų teikimo tvarką ir terminus.

Pagal Teisės departamento pastabas reglamento pakanka, bet aš skaitau teisingumo ministro išvadą ir teisingumo ministro išvada yra kur kas švelnesnė. Jis sako, kad taip, reikėtų suderinti su reglamentu, bet tikrai, aš taip traktuojau, toks reglamentavimas nepamaisys.

Aš tikrai siūlau mano siūlomos formuluotės nelaikyti galutine, pradėkime lėtą, ramią diskusiją, surenkime Seime klausymus tuo klausimu, įtraukime Socialinių reikalų ir darbo komitetą, Teisės ir teisėtvarkos komitetą, nedarykime staigių žingsnių. Tačiau netgi bendraudamas su šiuo verslu dar praeitoje kadencijoje, nes čia yra praeitos kadencijos projektas, aš neišgirdau prieštaravimo dėl šio įstatymo projekto. Iš principo reglamentuoti sutarties privalomumą reikėtų.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia R. Šarknickas. Ruošiasi M. Ošmianskienė.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėkoju už pateiktą įstatymo projektą. Šia veikla verčiasi apie 10 tūkst. žmonių. Supratau, kad kompanijos vienašališkai gali keisti įkainius esant dabartiniam reguliavimui ir nutraukti sutartis be paaiškinimo ir panašiai.

Iš dalies atsakėte, nes dabar iš esmės reglamentas kalba tik apie terminą, o apie kitus dalykus esame... na, nesaugūs tie žmonės, nėra tikro saugiklio. Noriu paklausti, ar prie tų terminų taip pat atsiras ir tie dalykai, kuriuos paminėjote, ar nepasitrauks tas žodis ir terminas, ar prie jo dar prisidės, sakykime, to termino sutartis kokia, nežinau, papildomai dėl metų?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš negalėčiau labai aiškiai ir labai tvirtai atsakyti į jūsų klausimą, nes aš šiuo projektu, svarbiausia, norėjau iškelti problematiką tų žmonių, o pandemijos sąlygomis mes turime ir bankrotų aukų, ir atleidimų aukų – jie pereina į šitą verslą. Deja, bet įstatymų prasme jie yra traktuojami kaip verslininkai, kaip verslo subjektai, o žmogiška prasme mes akivaizdžiai matome galimo išnaudojimo, persidirbimo, nuovargio atvejus.

Taigi, mano galva, jeigu mes būtent mūsų Civilinio kodekso pagrindu tiksliau reglamentuosime tuos bazinius santykius, mes turėsime daugiau naudos. Žinoma, galime eiti tuo keliu – siūlyti Europai ir reglamentą keisti, bet tai yra jau labiau Vyriausybės užduotis. Mes toje diskusijoje tik netiesiogiai galime dalyvauti, bet, žinoma, suderinti reglamento nuostatas ir mūsų Civilinį kodeksą būtina, ir tai mes padarysime komitetuose, mano galva.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia M. Ošmianskienė.

M. OŠMIANSKIENĖ (LF). Dėkoju už suteiktą žodį. Labai pritariu, kad reikia eiti į diskusiją šiuo klausimu. Tiesą sakant, galvojau, kad siūlysite darbo sutartis priverstinai sudaryti, tai dar džiaugiuosi, kad ne tuo keliu einama. Bet aš galvoju, ar nereikėtų daugiau kalbėti apskritai apie tai, kas yra darbas ir kas yra papildomas uždarbis. Vis dėlto „Wolt“ ir visas šis platforminis darbas turėtų būti kaip papildomas uždarbis ir gal reikėtų eiti truputėlį kitu keliu, pavyzdžiui, ribojant laiką, galbūt pusę etato ir ne daugiau, apsaugant žmones nuo to papildomo uždarbio, kuris turėtų išlaikyti lankstumą, lengvumą. Jeigu mes sureguliuosime, tiesiog tie patys kurjeriai... tie, kurie prašo, jų taip lengvai neims. Jie praras kontrolę savo laisvo laiko, kas juos džiugina, ta laisvė, kaip pasakius, bet kuriuo momentu atėjimas į darbo rinką ir išėjimas, pakeitimas. Visa tai turėtų būti kaip papildomas uždarbis, man taip atrodo, kad išliktų tas lankstumas. O jeigu jau pereinama prie to modelio, kai kurjeris turi tik vieną darbo užmokestį, priklauso nuo vienos kažkokios platformos, tai mes jau kalbame apie darbo santykius. Man atrodo, šiuo atveju reikėtų dėl reguliavimo labiau į šią pusę eiti. Kaip jums atrodo? Čia buvo toks klausimas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Labai ačiū. Jūs darote dar vieną žingsnį į priekį. Jis, mano galva, turėtų atsirasti tik po labai išsamios diskusijos ir su industrijos atstovais, su darbuotojais. Aš manau, kad tikrai mes galime kalbėti apie viziją. Iš tiesų reikalinga vizija, o kas gi tai yra. Turbūt reikėtų derinti ir su tais sprendimais, kurie atsiranda kitose valstybėse. Galbūt ir ta pati Europos Komisija galiausiai ateis su aiškia vizija, kaip turėtų atrodyti šis darbas arba papildoma veikla, kuri yra po darbo. Šiandien galioja faktiškai nevaržomas rinkos dėsnis – kuo daugiau tu save alini, kuo daugiau skiri tam laiko, tuo esi labiau premijuojamas, bet jokių socialinių garantijų, tokių panašių į darbo santykius, iš esmės neturi. Jokių apribojimų laiko, kito darbo papildomumo čia nėra. Čia yra individuali veikla pagal pažymą ir turime, ką turime. Turime ir pirmus streikus (primenu, kad kabutėse), turime ginčus toje verslo šakoje, nepasitenkinimus, istorijas, todėl manau, kad jūsų pasiūlymas – diskutuoti dėl vizijos, kas tai turėtų būti, tikrai galima, bet aš nenorėčiau dabar diktuoti savo aiškių nuostatų, nes ta vizija turi gimti išsamioje diskusijoje.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Paskutinis klausia E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Mielas Tomai, atsakinėdamas į klausimus gerai pasakėte, kad jūs norėjote parodyti tą padėtį, tai jūs 10 minučių rodėte padėtį, kaip tikrai sunkiai vargsta. Beje, kaip ko-

kį paradokšą bandėte pateikti, kas daugiau dirba, tas daugiau uždirba, tada nusialina, nuvargsta ir taip toliau. Bet yra teisiniai aspektai, pavyzdžiui, tokie, kur sakoma, kad reglamentas yra taikomas visuotinai, tiesiogiai ir yra privalomas visas. Rengiant šį Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą dirbo visa Lietuvos Vyriausybė, prisidėjo prie jo rengimo. Ateina T. Tomilinas, sako: bet jis, matai, ne viską prižiūrėjo. Kaip jūs čia dabar vertinate? Norite dar greta reglamento pridėti kažkokį savo siūlymą, kai dirbo 28 Europos valstybių vyriausybės? Ką jūs čia unikalaus dabar norite pasiūlyti? Kad turi būti rašytinė sutartis?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Paprasčiausiai. Dirbo, kaip sakote, 28 valstybės, o mūsų vienos iš stambiausių įmonių kurjeriai sutarties neturi, turi naudojimosi sąlygas ir privatumo politiką, kurias įmonė gali keisti bet kada, ir su jais išvis jokių civilinių... Yra sutartis arba susitarimas dėl to, kad jokio susitarimo nėra. Taigi, taip, reglamentas yra reikalingas teisinis įrankis, tačiau jis, aki-vaizdu, vykstant tokiai intensyviai politinei diskusijai ir Suomijoje, Ispanijoje, Belgijoje, Jungtinėje Karalystėje, viso darbo nepadarė. Reglamentas yra pagrindas, viskas gerai, bet tai nepaneigia mūsų pareigos matant problemas tame sektoriuje ieškoti ir savo sprendimų. Vėlgi socialinio dialogo keliu kviesti iš karto ir sektoriaus atstovus, nes, manau, vien palikti tai kurjeriams, jų derybinei galiai mes neturime teisės, matydami, kaip auga šitas sektorius. Čia reikia normalaus pokalbio Lietuvos Seime, Trišalėje taryboje ir Vyriausybėje.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, jūs atsakėte į visus klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalba A. Vinkus.

A. VINKUS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, Civilinio kodekso keitimo iniciatorius kolega T. Tomilinas taikliai pastebėjo, kad per internetines platformas teikiamos apmokamos tarpininkavimo paslaugos įvairiose veiklos srityse dirbantiems paslaugų teikėjams įgauna vis platesnį mastą. Aiškinamajame rašte nurodomi pavyzdžiai, kad tai taikoma maisto pristatymo kurjeriams (kaip žinome, šios paslaugos ypač paplito kovidų pandemijos laikotarpiu), taip pat pavėžėjimo ar kitokias paslaugas teikiantiems asmenims. Tokie paslaugų teikėjai reiškia nepasitenkinimą, nes jie tose platformose nėra įdarbinami, jiems vienašališkai pakeičiami įkainiai ir kitos darbo sąlygos, todėl pono T. Tomilino siūlymas papildyti Civilinį kodeksą reglamentuojant, mano nuomone, kad susitarimas tarp paslaugų teikėjų ir klientų dėl tarpininkavimo paslaugų per elektronines platformas tikrai turėtų būti rašytinis ir kad tokia susitarime būtų aptarta paslaugų teikimo kaina, jos apmokėjimo, keitimo tvarka, taip pat paslaugų teikimo tvarka ir terminai... Pritariu nuomonei, kad nustačius tokį teisinį reguliavimą atsiras daugiau skaidrumo kurjerių ir platformų santykiuose, bus geriau apsaugoti tokių darbuotojų interesai ir apribota galimybė vienašališkai keisti paslaugų teikimo sąlygas. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Niekas nenori kalbėti prieš. Gal galime pritari įstatymo projektui po pateikimo bendru sutarimu? (*Balsai salėje*) Galima. Labai dėkui, pritaria. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Ir siūloma svarstymo data – birželio 29 diena. Ar galime pritari bendru sutarimu tokiam siūlymui? Nematau prieštaraujančių. Labai dėkui. Pritarta.

17.08 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415 (*pateikimas*)

Darbotvarkės 2-9 klausimas – Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415. Pranešėjas – A. Pocius. Prašau.

A. POCIUS (TS-LKDF). Laba diena, gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, gerbiami posėdžio dalyviai. Nuo 1940 m. birželio 15 d. prasidėjusios sovietinės okupacijos iki 1990 m. kovo 11 d. paskelbto Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto mūsų tautai teko nueiti ilgą mir-timis, trėmimais, krauju ir ašaromis paženklintą kelią. „Lietuvių tauta, prieš daugelį amžių sukū-rusi Lietuvos valstybę; jos teisinius pamatus grindusi Lietuvos Statutais ir Lietuvos Respublikos Konstitucijomis; šimtmečiais atkakliai gynusi savo laisvę ir nepriklausomybę; išsaugojusi savo dvasią, gimtąją kalbą, raštą ir papročius; įkūnydama prigimtine žmogaus ir tautos teisę laisvai gyventi ir kurti savo tėvų ir protėvių žemėje – nepriklausomoje Lietuvos valstybėje; puoselėdama

Lietuvos žemėje tautinę santarvę; siekdama atviros, teisingos, darnios, pilietinės visuomenės ir teisinės valstybės atgimusios Lietuvos valstybės piliečių valia“ – šie žodžiai paskelbti Konstitucijoje. Tačiau iki šių žodžių įtvirtinimo 1990 m. spalio 25 d. referendume, reikėjo darbais ir poelgiais įrodyti, kad esame tų žodžių verta tauta. Ir tai buvo įrodyta 1990–1991 metais.

Šiomet dėl COVID-19 pandemijos pasekmių labai kukliai buvo paminėta 1991 metų kruvinių sausio įvykių 30 metų sukaktis. Netrukus sukaks 30 metų, kai 1991 m. gegužės 19 d. Krakūnuose, pasienio kontrolės poste, žuvo pasienietis G. Žagunis. 1991 m. liepos 31 d. Medininkų pasienio kontrolės poste buvo nužudyti muitininkai A. Musteikis, S. Orlavičius, kelių policijos pareigūnai J. Janonis, A. Kazlauskas, greitojo reagavimo rinktinės „Aras“ pareigūnai A. Juozakas, M. Balavakas. 1991 m. rugpjūčio 2 d. ligoninėje mirė sunkiai sužeistas muitininkas R. Rabavičius. Užpuolimo metu sunkiai sužeistas per stebuklą išgyveno vienintelis to posto muitinės pareigūnas T. Šernas. 1991 m. rugpjūčio 21 d. prie Aukščiausiosios Tarybos posto žuvo karys savanoris A. Sakalauskas, jis savo žūtimi užbaigė mūsų tautos netekčių nuo okupacinio režimo sąrašą.

Įstatymo projekto preambulėje detalai atspindėtas šis dramatiškas ir pilnas įvykių laikotarpis. Žuvusieji pagerbti ir prisimenami, nukentėjusieji pagerbti ir atlygintos žalos. Liko pagerbti tuos, kuriems likimas buvo dosnesnis ir galėjo savo tarnavimu, narsumu ir ištverme bei ištikimybė savo pareigai apginti Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Deja, per šį trijų dešimtmečių laikotarpį dalis jų jau iškeliavo anapilin, taip ir nesulaukę šio įstatymo atsiradimo.

Atmintis, pagarba ir pasitikėjimas savo valstybe palieka gilų pėdsaką ir žmogaus, ir valstybės istorijoje. Šio teikiamo įstatymo tikslas yra vienas, jis ir paskatino parengti šį projektą, – įteisinti Lietuvos istorijoje nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. įvykių dalyvius, suteikiant jiems laisvės gynėjo statusą. Atsiminti juos ir pagerbti tokiu būdu, kad ne tik mes, to laikotarpio dalyviai, bet ir tie, kurie gimė ar gims laisvoje Lietuvoje, jaustų pagarbą savai istorijai ir jaustų pasitikėjimą sava valstybe.

Pagrindinis vertinimo kriterijus, kuris jungia šias šešias asmenų grupes – karius savanorius, Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyriaus pareigūnus, Valstybės saugumo departamento pareigūnus, Muitinės departamento pareigūnus, policijos pareigūnus ir šaulius – įstatymo projekte yra aiškiai apibrėžtas laikotarpiu nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. ir apibrėžtas duota priesaika Lietuvos valstybei iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. Toliau, kituose straipsniuose, nurodomi teisės aktai, kurie liečia kiekvieną atskirą asmenų grupę, tarnybų ar departamentų reglamentavimo dokumentai, funkcijos ir uždaviniai, kuriuos šios tarnybos tuo metu vykdė ir įvykdė. Buvo sukurta krašto apsaugos sistema, Valstybinė sienos apsaugos tarnyba, muitinė, Saugumo departamentas, Aukščiausiosios Tarybos Apsaugos skyrius per palyginti trumpą laiką, kukliomis lėšomis funkcionavo ir vykdė jiems patikėtas užduotis, o reorganizuota Lietuvos policija tuo metu užtikrino viešąją tvarką.

Dėkoju Seimo Teisės departamentui, kuris pateikė pastabų ir šioje didelėje įvykių apimtyje padėjo išgryninti laisvės gynėjo sąvoką.

Rengiant šį įstatymą, diskusijų ir pokalbių metu manęs dažnai klausdavo, o kaip bus su civiliais asmenimis – 1991 metų sausio įvykių dalyviais laisvės gynėjais? Kaip visiems yra žinoma, žuvusieji, sužeistieji ir aktyviausi organizatoriai, gynėjai yra apdovanoti valstybiniais apdovanojimais. Nukentėjusiesiems ir jų šeimoms yra išmokėtos kompensacijos, o Sausio 13-osios medaliu asmenys yra apdovanojami iki šiol. Aš tikrai pritariu, kad ir kitus civilius asmenis reikia pagerbti bei įteisinti jų kaip laisvės gynėjų statusą. Manau, kad teisingiau būtų tai padaryti atskiru įstatymu.

Sutvarkę kariams, savanoriams, pareigūnams ir šauliams laisvės gynėjo teisinį statusą, turėsime patirties, kaip būtų galima pagerbti įvardijant laisvės gynėjais ir civilius asmenis. Tikiuosi, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtins nuostatus, sudarys iš įstatymo projekte nurodytų institucijų komisiją, kuri nedelsiant pradės darbą.

Dėkoju už dėmesį ir kviečiu pritarti šiam įstatymo projektui. Esu pasirengęs atsakyti į jūsų klausimus.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti užsirašė šeši Seimo nariai. Pirmasis klausia S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, ačiū už pristatymą. Jūs dėkojate Teisės departamentui, bet nė žodžio neužsiminėte apie Valstybės istorinės atminties komisiją, kurios pirmi-ninkas A. Gumuliauskas ir komisijos nariai beveik pusę kadencijos praeitoje kadencijoje dėjo di-džiules pastangas, kad ši problema pagaliau būtų išspręsta ir savanoriai gynėjai būtų pagerbti. Nežinau, ar jūs domėjotės, ką nuveikė mūsų ta komisija, ar ne, nes nieko neužsiminėte.

Antra, ar numatoma kokių nors lengvatų? Dabar gynėjai savanoriai gyvena tiesiog 30 metų pažadais. Dabar daugybė jų turi sveikatos problemų, daugybė iškeliavo anapilin. Ar šiame pro-jekte yra numatomos lengvatos šiems mūsų Lietuvos didvyriams?

A. POCIUS (TS-LKDF). Ačiū už klausimus. Tikrai į pirmąjį klausimą galiu atsakyti taip, kad aš asmeniškai pats irgi dalyvavau rengiant pono A. Gumuliausko įstatymo projektą. Bendravau su kariais savanoriais, kurie kreipėsi į mane taip pat kaip į karį savanorį, kuris dalyvavo prie krašto apsaugos sistemos kūrimo, būtent dalyvavau procese. Taigi aš minėti kažkaip nelabai ir norėjau, nes tame darbe ir pats dalyvavau. Bet pono A. Gumuliausko įdirbis, be abejo, buvo, tik jo siūloma kategorija siaura – paminėti tik karius savanorius. Šis įstatymas apima būtent šešias pareigūnų kategorijas. Toks ir yra skirtumas.

Į antrąjį klausimą dėl lengvatų. Šiame įstatyme nėra numatyta jokių lengvatų. Kariai ir visi kiti pareigūnai, bendražygiai tiesiog kreipėsi į mane ir prašė, sakė: bent suteikite galimybę, kai numirsime, ant karsto leisti uždėti trispalvę vėliavą, ir mums to bus gana.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia A. Sysas. Ruošiasi L. L. Andrikienė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Pirmiausia tokia replika. Aš manau, visi tų įvykių daly-viai jau yra istorijos dalis – ar jie buvo čia, viduje, ar išorėje. Mano klausimas. Šiandien Lietuvoje yra Lietuvos Respublikos nepriklausomybės gynėjų ir kitų, nukentėjusių nuo 1991 m. sausio 11–13 d. ir po to vykdytos SSRS agresijos, asmenų teisinio statuso įstatymas. Tą pačią pastabą sako ir Teisės departamentas, kad susipina. Jūs atsakėte lyg ir į klausimą dėl Teisės departamento, bet aš perskaitau tą įstatymą ir nesuprantu, kam jis reikalingas. Jūs sakote: įteisinti įvykių dalyvius, su-teikti jiems statusą. Kaip tie įstatymai, kuris jau yra ir būsimas, turės sąveiką tarp savęs?

Aš tiesiai klausiu, ar statuso suteikimas toliau reikalau tam tikrų materialinių išlaidų? Visi statuso suteikimai iki to reikalavo po to per Valstybinių pensijų įstatymą mokėti tam tikras išmo-kas. Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Atsakau iškart į antrą klausimą: ne, nereikalaus, nes įstatymo projekte nieko nėra kalbama apie lengvatas. Pareigūnai ir kariai, kurie į mane kreipėsi, tikrai apie jokiais lengvatas nieko neužsiminė ir neprašė.

O dėl pirmojo klausimo galiu pasakyti, kad vis dėlto tie asmenys, kurie po 1990 m. kovo 11 d. paliko savo ankstesnes darbovietes ir ėjo į nežinią, rizikavo, eidami dirbti į muitinę, į pasienį, į Valstybės saugumo departamentą. Tikrai ėjo į nežinią, nes Lietuvoje, kaip žinote, tebeveikė ir rep-resinės KGB struktūros, ir sovietinė okupacinė kariuomenė čia tebebuvo, tai tie pareigūnai, kaip yra įvardyta įstatymo projekte, nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d., iki komunistinio pučo Maskvoje žlugimo dienos, vykdė savo pareigą, nes buvo prisiekę Lietuvos Respublikai. Čia ir yra skirtumas – būtent apibrėžtas aiškus laikotarpis ir priesaika Lietuvos valstybei.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Klausia L. L. Andrikienė. Ruošiasi J. Sabatauskas.

L. L. ANDRIKIENĖ (TS-LKDF). Labai ačiū, gerbiamas pirmininke. Kolegos, visi žinome, kad praeities nuopelnų vertinimas dažniausiai yra labai jautrus dalykas, subtilus klausimas. Skau-džiai reaguoja tie, kurie lieka nepastebėti ar neįvertinti. Taip nutinka ir dėl paprastos, dėl žmogiškos klaidos. Todėl ir rengiant šį įstatymą, ir jį įgyvendinant reikės ypatingo pastabumo ir kiekvie-nos įstatymo nuostatos pagrindimo. Kalbant apie Laisvės kovotojo statuso pripažinimo kriterijus, ypač svarbu, kad įstatymas nepalikėtų vietos subjektyviam vertinimui, kad kriterijai būtų aiškūs ir objektyvūs. Jūs, kolega Arvydai Pociui, jau kalbėjote apie Seimo Teisės departamento išvadas, aš jas taip pat peržiūrėjau. Ar radote tarp jų tai, kas atrodo iš esmės nepriimtina jums ar ir mums, visiems tiems, kurie esame šio projekto bendraautoriai? Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Ne, esminių dalykų tikrai nereikėjo keisti, nes kriterijai nebuvo paliesti, kriterijai yra aiškūs, kaip aš minėjau, priesaika Lietuvos Respublikai ir būtent apibrėžtas laikotar-pis nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1991 m. rugpjūčio 21 d. Tai yra pagrindiniai, o visi kiti siūlymai bu-

vo, na, sakyčiau, neesminiai, mes su jais sutikome, pritarėme, kai kur formuluotės, kai kur tiesiog nesikartojant buvo pakoreguotas tekstas, bet, kaip sakiau, esminių dalykų tikrai nereikėjo keisti.

PIRMININKAS. Klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas kolega, iš tiesų pirmiausia toks pirmas įspūdis žiūrint į įstatymo projektą, kad pagal jo struktūrą čia labiau yra rezoliucija, o ne įstatymo projektas. Kita vertus, minint, kad sausio 11-ąją SSRS ginkluotųjų pajėgų agresijos metu nepriklausomybės gynėjai gyva siena apjuosė tuos objektus, kurie buvo po to arba užimti, arba neužimti, tačiau įstatymo projekto 1 ir 2 straipsniuose minima tik dalis iš jų. Kita vertus, Teisės departamentas atkreipė dėmesį, kad dėl kai kurių asmenų yra Asmenų, nukentėjusių nuo okupacijos ir SSRS agresijos, teisinio statuso įstatyme. Tai klausimas, ar nereikėtų iš karto taisyti arba pildyti, pakeisti nukentėjusių asmenų statuso įstatymą, o ne teikti naują įstatymo projektą? Jis toks tarsi ir neužbaigtas, tik išvardijamos sąvokos, o kas toliau tiems žmonėms?..

PIRMININKAS. Laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Kolegos, reikia pagerbti... Paskutinis sakinyš, labai atsiprašau. Reikia pagerbti, bet aš to pagerbimo projekte kaip ir nematau. Ačiū.

A. POCIUS (TS-LKDF). Matote, įstatymo projekte nekalbama tik apie nukentėjusius pareigūnus. Pareigūnai, stovėję Naujosios Akmenės ar Pagėgių, ar Medininkų postuose, ar prie Zarasų, kai kurie net nebuvo atvykę į Vilnių, bet jie stovėjo dieną naktį, 24/7. Ir kai atvažiuodavo Rygos OMON'as, juos terorizuodavo, kai degindavo vagonėlius, kai suguldydavo ir įremdavo Kalašnikovo automatų į pakaušius, tai, aš manau, tiems vyrams tikrai reikia būtent tos pagarbos ir šito statuso, nes kai kurie iš jų yra tikrai pamiršti, nėra jie niekuo apdovanoti. Dažniausiai apdovanojami buvo tie, kurie turėjo, sakykim, galbūt tiesioginių tokių įvykių kontaktų čia, Vilniuje, bet didelė dalis pasieniečių, muitininkų stovėjo savo postuose aplink visą mūsų valstybinę sieną ir saugojo valstybinius objektus ne tik čia, Vilniuje, bet ir Kaune, ir Klaipėdoje, ir kituose miestuose. Tai gi ta žmonių kategorija, kuri čia yra įvardinta, – tie pareigūnai, kariai savanoriai, aš manau, tikrai yra nusipelnę turėti laisvės gynėjo statusą.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Klausyti ir atsakyti skirtas laikas baigėsi. Labai jums dėkui.

Dabar pasisakymai dėl motyvų. Už pasisako S. Tumėnas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos Seimo nariai, skaudi tema, jautri tema, kai prisimeiname 1990–1991 metų mūsų savanorius, kai matome, kas vyksta dabar Ukrainos pasienyje. Čia buvo nemažai pasakyta ir pastabų, tačiau aš kviečiu pritari šitam įstatymo projektui su sąlyga – jeigu išgirsime pastabas ir pataisysime. Neseniai gavau raštą iš vieno iš tų šešių grupių atstovo, tai yra Aukščiausiosios Tarybos būrio vado, savanorio, gynėjo A. Kliunkos. Pacituosiu keletą jo minčių ir tai bus kaip ir pasiūlymas svarstyti šį projektą.

Taigi A. Kliunka rašo: „Mes savo misiją, savanoriai, įvykdėme, bet mus *neramina*, kokią motyvaciją gali turėti dabar Lietuvos kariuomenėje tarnaujantys kariai ir savanoriai matydam, kaip „gerbiami“ jų proseneliai, seneliai ir tėvai.“

Daug buvo kalbėta apie lengvatas. Taigi savanorių būrio vadas rašo: „Mes prašome ir tikimės savo atstovų Krašto apsaugos ministerijos komisijoje, kuri atrinkinės, kam suteikti kario savanorio statusą, nemokamo gydymo, vėliavos ant karsto, kovinės salvės ant kapo. Nežinau, ar tai daug.“ Taip baigia savo tekstą būrio vadas.

Taigi kviečiu pritari šitam projektui, jį tobulinti ir išgirsti pačių savanorių mintis. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Prieš pasisako A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Nebalsuosiu prieš. Aš kviečiu gražinti iniciatoriams tobulinti, būtent atsižvelgti į Teisės departamento pastabas. Jų labai daug ir labai esminės. Jeigu mes tikrai norime kurti teisinę valstybę, tai įstatymas turi būti panašus į įstatymą, o ne į rezoliuciją. Visos tos preambulės įstatyme tikrai nereikalingos. Tam yra visai kitokios formos išreikšti.

Taigi būtent dėl to ir kviečiu gražinti iniciatoriams tobulinti. Tegul patobulina tai, ką surašė Teisės departamentas, ir tada mes galėsime įrašyti ir būtent tai, ką sakė ponas S. Tumėnas, tai yra aiškiai apibrėžti, ką statusas duos šitiems žmonėms, nes pats statusas yra tuščia vieta. Aš prisimeinu kitą seriją įstatymų, kai irgi labai prašė statuso. Kai gavo statusą, tada reikalavo įtraukti į Val-

stybinių pensijų įstatymą. Ir tai padaryta. Aš istorijas jau žinau, todėl geriau surašykime, ko tie savanoriai nori, kad įstatymas būtų išbaigtas. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Kaip supratau iš pasisakymų, bendro sutarimo nebus. Balsavimas dėl įstatymo projekto bus posėdžio pabaigoje.

17.29 val.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 straipsnio papildymo ir 98, 99, 105 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-418 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo Nr. XIII-2166 2 straipsnio papildymo ir 98, 99, 105 ir 106 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-418. Pranešėjas – R. Vaitkus.

R. VAITKUS (LSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, projektas parengtas siekiant atitaisyti technines klaidas, kurių yra keletas. Tai 98 straipsnio 1 dalies 3 punktas ir 105 straipsnio 2 dalis. 98 straipsnio 1 dalies 3 punktas duoda nuorodą į šio straipsnio 8 punktą, nors minėtame straipsnyje yra tik septyni punktai.

105 straipsnio 2 dalyje yra techninė klaida – sukeisti antros grupės vandenviečių apsaugos zonos trečios juostos sektorių pavadinimai. Šių sektorių teritorijoms yra taikomi skirtingi veiklos ribojimai. Esamoje redakcijoje griežtesni apribojimai taikomi geriau apsaugotam giliau esančiam vandeningajam sluoksniui, o jautresniam taršai sluoksniui taikomi švelnesni apribojimai. Turėtų būti atvirkščiai.

Būtina patikslinti įstatymo 106 straipsnio 5 dalies 1 punkto draudimą gaminti, naudoti ir sandėliuoti pavojingąsias chemines medžiagas ir cheminius mišinius, numatant išimtį cheminių medžiagų ir cheminių mišinių, kurie klasifikuojami kaip slėgio veikiamos dujos, naudojimui. Dabartinis esamas reglamentavimas užkerta kelią vykdyti veiklas, kurių metu gaminamos, naudojamos ir sandėliuojamos pavojingosios cheminės medžiagos ir cheminiai mišiniai, siekiant apsaugoti vandenvietes nuo neigiamų tokių cheminių medžiagų ir mišinių poveikio. Pagal reglamentavimą dujinės cheminės medžiagos ir cheminiai mišiniai gali būti klasifikuojami kaip pavojingi dėl jų fizinės būsenos talpykloje, tai yra dėl suslėgimo. Cheminės medžiagos ir cheminiai mišiniai naudojami šaldymo, oro kondicionavimo, gaisro gesinimo įrangoje ir klasifikuojami būtent dėl dujų fizinės būsenos talpykloje kaip slėgio veikiamos dujos, todėl pagal esamą reglamentavimą vandenviečių apsaugos zonose negalima šaldymo medžiagomis užpildyti stacionarių pramoninių šaldymo, gaisro gesinimo įrenginių, o tai užkerta kelią vykdyti teisėtas veiklas šiose zonose. Cheminė medžiaga ar cheminis mišinys klasifikuojami kaip slėgio veikiamos dujos. Net esant nuotėkiui, tokios dujos nepatektų į vandenvietes ir neturėtų joms neigiamo poveikio, todėl draudimas naudoti tokias chemines medžiagas ir mišinius vandenviečių apsaugos zonose yra perteklinis ir užkerta kelią vykdyti teisėtas veiklas.

Patikslinti įstatymo 98 straipsnio 1 dalies 7 punktą – nurodytas draudimo vietas papildyti prie ežerų, upių įrašant ir tarpinius vandenis. Tarpiniai vandenys – prie upės žiočių esanti jūros dalis, kurioje vanduo iš dalies yra sūrus ir kurioje maišosi sūrus ir gėlas vanduo. Prie tarpinių vandenų priskiriama Lietuvos Respublikos teritorijoje esanti Kuršių marių dalis. Dabar esamas reglamentavimas užkerta kelią vykdyti teisėtas veiklas, pavyzdžiui, vandens transporto kelio Kuršių mariose arba Klaipėdos jūrų uosto akvatorijoje gilinimo metu iš dugno šalinti riedulius, kurie yra didžiausias kliuvinys ir vandens transporto eismui.

Dėl įstatymo 99 straipsnio 8 dalies a punkto – dėl atstatomų statinių paviršinių telkinių apsaugos zonose. Šiuo metu egzistuoja neapibrėžta situacija, kai įstatymas reikalauja atstatyti identišką pastatą, tačiau to negalima atlikti pagal dabar galiojančius aukštesnius statybos techninius reikalavimus. Neretai kyla juridinių ginčų dėl sąvokos „identiški buvusios sodybos pastatai“. Pakeisti 99 straipsnio 8 dalies a punktą ir išdėstyti taip: „Atstatomi ne didesnio intensyvumo, užstatymo tankio ir tūrio, nei buvo registruoti, buvusių sodybų pastatai ir jų inžineriniai statiniai pirminėse stovėjimo vietose.“

Ačiū, kad išklausėte. Prašau jūsų pritarimo dėl šio projekto.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Jūsų paklausti nori vienas Seimo narys – aplinkos ministras S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš, tiesą sakant, posėdžio pirmininke, užsirašiau už. Jeigu galiu, tai pasisakysiu už, nes klausiančių nėra.

PIRMININKAS. Gerai. Labai dėkui tada, gerbiamas kolega. Pasisakymai dėl motyvų. Už, kaip supratau, užsirašęs aplinkos ministras S. Gentvilas. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Viena vertus, technokratiškas atrodo pasiūlymas, bet norėčiau akcentuoti, kodėl jis naudingas būtų Lietuvai ir kodėl reikėtų pritariti po pateikimo.

Visų pirma, šiandien uosto gilinimo darbai vykdomi iš esmės ant įstatymo pažeidimo ribos, nes uosto kanale negali būti randami akmenys iškeliami ir naudojami valstybės reikmėms, nes pagal galiojantį Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą negali būti ištraukiami iš uosto kanalo dugno akmenys ir taip atlaisvinamas kelias gilinimui.

Antras dalykas, ką šis įstatymas sprendžia, tai yra senų statybų, pastatytų prie vandens telkinių, atstatymą. Kol kas įstatymas reikalauja atstatyti identišką pastatą, bet visuomenei turbūt jokio intereso nėra atstatyti šiferiniu stogu, anglimis kūrenamą pastatą, todėl įstatymo pakeitimas leistų atstatyti tų pačių matmenų, tai yra to paties užstatymo ploto, aukštingumo pastatus, bet ne identiškus, o jau sąlygas išduotų arba Kultūros paveldo departamentas, regioninis parkas ar kas kurioje zonoje bebūtų.

Ir trečiasis sprendimas, ką išspręstų šitas įstatymas, tai yra sandėliavimo paskirties objektai, tokie kaip žemės ūkio šaldymo pastatai arba kiti šaldytuvai, kurie yra vandens apsaugos tolimiausioje zonoje. Kadangi juose naudojamos dujos, kurios gali būti kenksmingos tik atmosferai, bet ne vandeniui, todėl neracionalu numatyti jų draudimą, nes vandeniui jos nėra kenksmingos, išgauroja į atmosferą, o dėl atmosferos, jau kur stovės, jeigu avarija, tai nėra taip svarbu, ar tai yra vandens apsaugos zona, ar kita zona. Kviesčiau tikrai pritariti po pateikimo.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Dėl motyvų prieš nėra užsirašiusių norinčių kalbėti. Gerbiama kolegą, gal įstatymo projektui galėtume pritariti po pateikimo bendru sutarimu? Galime. Labai dėkui. Pagrindiniu komitetu siūloma skirti Aplinkos apsaugos komitetą. Siūloma svarstymo data – birželio 22 diena. Ar galėtume pritariti? Galime. Labai dėkui. Įstatymo projektui pritarta.

17.36 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-188 (pateikimas)

Paskutinis darbotvarkės 2-13 klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-188. Pranešėja – G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiama kolegą, tikriausiai visi susidūrėte su tokia situacija, kai žemė yra vieno savininko, o statinys ant tos žemės yra kito savininko ir paskui nei priėti, nei privažiuoti prie statinio negali. Ypač graudu, kai žemė būna žemės ūkio naudmenų naudojimo plote, ir tikrai susiduria, ypač žemę dirbantys ūkininkai, su didelėmis problemomis, kai suremontavę pastatus negali jais naudotis. Šiuo įstatymo projektu siūlau praplėsti Žemės įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nustatytą administraciniu aktu – Vyriausybės nustatyta tvarka nustatomą žemės servitutų sąrašą ir į jį įtraukti atlygintinos žemės servituto nustatymą privačios žemės sklypams, į kuriuos atkurtos nuosavybės teisės eksploatuoti jame esančius kiems asmenims priklausančius statinius. Tiek trumpai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama pranešėja. Jūsų paklausti norėtų vienas Seimo narys – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Iš tiesų nežinau, nuosavybė yra nuosavybė. Tarkime, gali žmonės ir susitarti. Bet klausimas apie tai, jeigu tie pastatai yra tik nuosavybė, bet jie neeksploatuojami. Iš tikrųjų užimtas žemės plotas, apgriuvę pastatai ir šiuo atveju ar nebus taip, kad mes leisime tokiomis pačiomis lengvatinėmis sąlygomis nuomoti pastatus arba vietas, kai nefunkcionuoja ir paprasčiausiai jie tik užima vietą? Kaip su šiuo reiškiniu daryti?

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Įstatymo projekte numatyta, kad tai yra nuosavybės teise priklausantys pastatai, tai yra nupirkti pastatai, bet jie stovi. Atsimenate, tais laikais, kai atiduodavo už pajus, čia dažniausiai yra tai. Ir anksčiau buvo nustatytas servitutas patekti prie šitų pastatų, dabar jisai baigia galioti, todėl siūlomi tokie pakeitimai.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege, jūs atsakėte į visus klausimus. Pasisakymai dėl motyvų. Už kalbės L. Nagienė.

L. NAGIENĖ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tikrųjų reikia pritarti šitam projektui, nes tikrai, Edmundas čia pasakė, o jeigu pastatas, bet tai yra nuosavybė. Visais atvejais kiekvienas turi teisę į savo nuosavybę, ar privažiuoti, ar nuomoti ir panašiai. Dabar išeina taip, kad stovi pastatas, o priėti ar privažiuoti negali. Žinome, tikriausiai visuose regionuose tų problemų tikrai buvo, ir tikrai siūlyčiau pritarti šitam projektui. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Dėl motyvų prieš kalbės E. Pupinis. Minutėlę. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Iš tikrųjų aš šiek tiek abejoju. Aš suprantu, jeigu funkcionuoja pastatas, tai taip, bet jeigu jis, pavyzdžiui, apgriuvęs ir kažkas laiko vietą nefunkcionalaus pastato, o žmogus, kuris turi nuosavybę ir kuriam ji atkurta, priverstas nuomoti tą vietą. Iš tikrųjų manyčiau, kad galbūt komitete pasvarstys ir padarys kažkokias išlygas. Aš nesu prieš, bet iš tikrųjų tam tikri dalykai gali būti sutvarkyti kitaip.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Iš klausėme visus motyvus. Kaip suprantu, E. Pupinis nebalsuotų prieš, tai ar galėtume įstatymo projektui pritarti bendru sutarimu? Ne, balsavimas. Gerai, dedame klausimą balsuoti.

Gerbiami kolegos, rezervinių klausimų taip pat neturime. Baigėme pagrindinę darbotvarkę, bet turime tris Seimo narių pareiškimus ir turime dar 20 minučių iki balsavimo. Gal galime sutarti, kad išklausime Seimo narių pareiškimų ir tada pereisime prie balsavimo? O tuo metu frakcijų atstovų prašau įspėti kolegas, kad išklausius tris pareiškimus bus pereinama prie balsavimo. Po Seimo narių pareiškimų, 20 minučių iki darbotvarkėje numatyto laiko. Gerbiamas Kęstuti, išklauskime pareiškimų ir pabalsuosime beveik tuo pat metu.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Siūlau balsuoti.

PIRMININKAS. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš turiu teisę gal pasiūlyti. Balsuokime dabar, o ne kada bus įvykę pareiškimai. Pabaigiame svarstyti klausimus. Ir aš prašau, jeigu jūs nepritariate, jūs galite pateikti...

PIRMININKAS. Gerai, išklausiu. Per šoninį mikrofoną – J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, gerbiamas Andrius kiekvieną rytą per Seniūnų sueigą (ir aš kartais) užsimena, kad laikas grįžti prie normalaus balsavimo. Pritarčiau kolegai Kęstučiui, kad galima balsuoti. Bet kolegės turbūt žino balsavimo laiką, nėra šiuo metu vietoje, tai logiškas posėdžio pirmininko pasiūlymas išklausti, sulaukti to laiko.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiami kolegos. Aš turiu tokią teisę, skelbiu pareiškimus. R. Tamašunienę kviečiu į tribūną.

17.40 val.

Seimo narių pareiškimai

R. TAMAŠUNIENĖ (MSNG). Ačiū. Gerbiami kolegos, truputį dėl kitos temos – vakar dienos įvykio. Prieš 27 metus atkūrusios laisvę ir suverenitetą, Lietuva ir Lenkija 1994 m. balandžio 26 d. pasirašė Draugiškų santykių ir gero kaimyninio bendradarbiavimo sutartį. Sutarties nuostatos padėjo pamatus tolesniems abiejų valstybių tarpusavio politiniams, ekonominiams ryšiams, saugumui, tarpusavio pagalbai ir paramai regione bei tarptautinėse organizacijose ir institucijose. Lietuvos ir Lenkijos gero kaimyninio bendradarbiavimo principas tapo kertine dvišalio bendradarbiavimo sąlyga, siekiant abiejų valstybių integracijos į Šiaurės Atlanto sutarties organizaciją ir Europos Sąjungą. Lietuvos ir Lenkijos santykiai iš geros kaimynystės išaugo į strateginę partnerystę regione, todėl būtina plėsti abiejų šalių bendradarbiavimą įvairiose srityse, telktis bendriems tikslams, stiprinti atsparumą kylančioms grėsmėms tiek abiem valstybėms, tiek visai Europai.

Praėjusios kadencijos Lietuvos Vyriausybei dvišalius santykius pavyko pakelti į aukštesnį intensyvumo lygmenį, kurio, anot abiejų valstybių premjerų, nusipelno mūsų žmonės ir kurią išlaikyti mus įpareigoja bendra istorija ir kultūrinis panašumas. Verta pabrėžti, kad dvišalė sutartis – galiojantis teisės aktas, kuriuo susitariančios šalys įsipareigojo ir tautinėms mažumoms, lenkų ir lietuvių tautinėms mažumoms, garantuoti tarptautinius standartus atitinkančias teises, paisyti teisių apsaugos nuostatų, principų ir standartų, kurie apibrėžti tarptautiniuose teisės aktuose. Deja, vis dar tikimės sėkmingo sutarties punktų įgyvendinimo sprendžiant tautinių mažumų švietimo, kultūros, gimtosios kalbos viešajame gyvenime vartojimo, žemės gražinimo ir asmenvardžių rašymo klausimus. Sutarties 14 ir 15 straipsnių įgyvendinimui dažnai pritrūksta geranoriškumo ir politinės valios. Ilgus metus jie lieka veikiau deklaracijomis, kurios neįtvirtintos nacionalinės teisės aktuose, o kartu ir mūsų gyvenime.

Minint dvišalę Lietuvos ir Lenkijos sutartį, kurios pagrindu prieš 27 metus dvišaliai santykiai pradėti konstruoti pariteto, konsensuso ir pasitikėjimo pagrindu, noriu palinkėti šios kadencijos Vyriausybei ne tik nesibaiminti hiperbolizuotų pavoju, menamų nesutarimų visuomenėje, bet ir neignoruoti vadinamųjų sudėtingų, probleminių ir nepatogių sutarties nuostatų įgyvendinimo.

Sutartis – tai duotas žodis. Raginu valstybes kaimynes, strateginius partnerius, mus, parlamentarai, plėtoti demokratinėmis vertybėmis ir geranoriškumu grįstus dvišalius santykius ir pasiryžti veikti mūsų valstybių, jų daugumos ir abipus sienos esančios mažumos piliečių sėkmei.

Rita Tamašunienė. Esu kartu ir Tarpparlamentinių ryšių su Lenkijos Respublikos Seimu ir Senatu grupės pirmininkė. Ačiū už dėmesį.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiama kolege. Į tribūną kviečiamas V. Valkiūnas.

V. VALKIŪNAS (MSNG). Gerbiamieji Seimo nariai, kol komitetų pirmininkai, tokie kaip Valsybės valdymo ir savivaldybių komiteto pirmininkas R. Juška, Ateities komiteto pirmininkas R. Lopata, bei šių komitetų aktyvūs nariai atiduoda visas jėgas balansuojant valstybės valdymą šią dieną, jungia Lietuvos elito vizijas ir rinkėjų lūkesčius kurti ateitį kartu su labiausiai gerbiamais šalies profesoriais, analitikais, politologais, deda visas pastangas, kad Lietuva klestėtų ir tauta būtų laiminga, grupė Seimo narių, susimetę į koaliciją ir pasidalinę ministerijų portfelius, ruošiasi milijardus ištaškyti nesukuriant rimtų produktų, kurie duotų ilgalaikę pridėtinę vertę. Mano nuomone, matau du variantus: arba didelis noras prisivogti, arba didžiulė nekompetencija visuose lygiuose.

Net progresyvūs socialdemokratai, tokie kaip G. Paluckas, bunda ir mato, kad būsime apvogti, ir reikia būti budriems. Prezidentas taip pat neprarado įgūdžių nuo bankininkystės laikų skaičiuoti pinigus ir nėra patenkintas situacija, kviečia dirbti sąžiningai. RRF 2,25 mlrd. ištašymas vieniems bus pilnos saujos pinigų, likusiems – špyga ir kainų kilimas dėl infliacijos.

Grėsmė – ir pensinio amžiaus atitolinimas, nes, matyt, privatūs fondai jau ištaškė pinigus, eurokratai su mūsų biurokratais jau dainuoja vienu balsu dainą, kad taip reikia. Kam reikia ilginti pensinį amžių? Gerbiamieji, ar nenusipelnė mūsų darbuotojai tautos senjorai, sulaukę 60 metų, būti laisvi, o ne laukti 72 metų ir tos laisvės nesulaukti? Nevagiant ir kompetentingai dirbant galima gyventi kaip geriausioms pasaulio šalims – maža, bet kieta mūsų šalis. Kviečiu dirbti sąžiningai ir kompetentingai. Ačiū.

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega, už tokį kvietimą. Ir paskutinis pareiškimą norėtų perskaityti R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiama kolegos. Šiandien Vyriausybės atstovai ir premjerė pristatė Ekonomikos gaivinimo planą, norėjau paklausti, bet daug pašnekovų buvo, klausinėtojų, tad nepatekau į tą eilę. Buvo vienos Seimo narės užsiminta dėl kultūros, kodėl tame gaivinimo plane visiškai nėra paliestas kultūros laukas. Premjerė paminėjo, kad kultūra nėra pats svarbiausias uždavinys, bet ji įvardijo priežastį kodėl: tas sektorius kol kas yra mažiausiai nukentėjęs. Iš dalies pritariu, tačiau kai kitais metais bus svarstomas kultūros lauko biudžetas, tikiuosi, kad biudžetas nebus sumažintas.

Dabar aš noriu kreiptis į Finansų ministeriją ir padotuoti tokius dalykus. 2020 metų pirmąjį ketvirtį nedarbo lygis buvo 7,1 %, o kai atėjo pirmoji pandemija, karantinas, buvo arti 10 %, plius

minus. Dabar mes turime artėjantį grėsmingą skaičių. Kaip visi žinome, 2008 metų krizės laikotarpiu nedarbo lygis buvo 18 %. Šiandien mes turime beveik 16 % Europos nedarbo lygį. Tai didelis skaičius. Į mane kreipėsi Smulkiojo ir vidutinio verslo tarybos pirmininkė D. Matukienė, su dideliu nuogaštavimu pranešė, kad Finansų ministerija kaip žadėjusi nesikreipė į Europos Komisiją dėl pridėtinės vertės mokesčio mokėtojo ribos didinimo, prašant pakelti iki 85 tūkst. eurų. Europos Komisija, atsižvelgdama į smulkiojo ir vidutinio verslo visoje Europoje padėtį, pasiūlė valstybėms narėms nusistatyti ne minimalią, o žymiai didesnę leidžiamą iki 85 tūkst. eurų PVM ribą. Tiesa, praeitos Vyriausybės, į ją taip pat buvo kreiptasi, buvo siūloma pakelti iki 55 tūkst. eurų, tačiau tada kita situacija buvo, dar ne tokia grėsminga, o dabar būtent reikia šios 85 tūkst. eurų sumos.

Kaip teigia Finansų ministerija, iki tokio lygio ribos pakelti negali. Pasiūlė tą pačią sumą, 55 tūkst. eurų ribą, ir sakė, kad prašymą įteiks Europos Komisijai, tačiau paaiškėjo, kad Finansų ministerijos kreipimasis į Europos Komisiją nebuvo padarytas. Vakar posėdžiavusi Smulkiojo ir vidutinio verslo taryba prašo bent jau per artimiausias savaites kreiptis į Europos Komisiją ir informuoti raštu, kad toks kreipimasis buvo atliktas. Tai atliko beveik visos Europos Sąjungos valstybės. Lietuva, deja, to nepadarė. Yra didelis Finansų ministerijos prašymas atkreipti dėmesį per tas artimiausias dvi savaites, nes pandemija ir karantino sąlygos stipriai smogė vidutiniam ir smulkiajam verslui. Kaip žinome, būtent smulkusis ir vidutinis verslas per metus į biudžetą įneša per 1 mlrd. eurų. Pagalba išties yra labai reikalinga. Dėkoju. *(Balsai salėje)*

PIRMININKAS. Labai dėkui, gerbiamas kolega. Tai buvo paskutinis šios dienos tiek pareiškimas, tiek darbotvarkės klausimas. Liko vienas klausimas, tai yra balsavimai.

17.52 val.

Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-325 (pateikimo tęsinys)

Pirmasis klausimas, dėl kurio Seimas turėtų apsispręsti, 2-4 klausimas – Civilinio kodekso 4.85 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIVP-325. Kas pritaria įstatymo projektui, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 89 Seimo nariai: už – 57, prieš – 3, susilaikė 29. Įstatymo projektui po pateikimo pritaria. Pagrindiniu siūloma skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą. Siūloma svarstyti birželio 29 dieną.

Per šoninį mikrofoną – J. Urbanavičius.

J. URBANAVIČIUS (TS-LKDF). Norėtume paprašyti, kad įtrauktumėte kaip papildomą komitetą Aplinkos apsaugos komitetą. Su Aiste dėl šio klausimo sutarta.

PIRMININKAS. Prašau. L. Girskienė.

L. GIRSKIENĖ (LVŽSF). Projekto iniciatoriai turėtų nenustebti, kad dabar po daugiabučius namus pradės vaikščioti įvairaus plauko įmonės ir siūlys vykdyti renovaciją.

PIRMININKAS. Labai dėkui. Gerbiami kolegos, buvo J. Urbanavičiaus pasiūlymas kaip papildomą įtraukti Aplinkos apsaugos komitetą, pagrindiniu skirti Teisės ir teisėtvarkos komitetą ir svarstyti birželio 29 dieną. Ar galime pritari ti tokiems siūlymams bendru sutarimu? Nematau prieštaraujančių. Pritarta. Labai dėkui.

17.54 val.

Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415 (pateikimo tęsinys)

Kitas darbotvarkės klausimas, dėl jo turėtume apsispręsti, 2-9 klausimas – Laisvės gynėjo teisinio statuso įstatymo projektas Nr. XIVP-415. Balsuojame. Kas pritaria įstatymo projektui po pateikimo, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš arba susilaiko.

Balsavo 91 Seimo narys: už balsavo 89, prieš nebuvo, susilaikė 2. Įstatymo projektui po pateikimo pritaria. Pagrindiniu siūloma skirti Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetą ir siūloma svarstyti gegužės 27 dieną.

Per šoninį mikrofoną – P. Kuzmickienė.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Gerbiamas pirmininke, norėtume Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisijoje svarstyti šį klausimą.

PIRMININKAS. Kaip papildoma.

P. KUZMICKIENĖ (*TS-LKDF*). Taip, kaip papildoma.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, ar galime kaip papildomą įtraukti Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisiją? Tuomet kaip pagrindinis Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas ir svarstytume gegužės 27 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Labai ačiū.

17.55 val.

Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-188 (pateikimo tęsinys)

Paskutinis darbotvarkės klausimas, dėl jo turėtume apsispręsti, 2-13 klausimas – Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio 2 dalies papildymo įstatymo projektas Nr. XIVP-188. Kas pritaria įstatymo projektui, balsuoja už, kas nepitaria, balsuoja prieš arba susilaiko. (*Šurmulyš salėje*)

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 49, prieš – 10, susilaikė 35. Įstatymo projektui po pateikimo pritarta.

Prašom. Per šoninį mikrofoną – A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (*TS-LKDF*). Mes prašytume Vyriausybės išvados dėl šio įstatymo projekto.

PIRMININKAS. Vyriausybės išvados prašoma. Gerbiami kolegos, pirma dėl komiteto. Ar galime apsispręsti pagrindiniu komitetu skirti Kaimo reikalų komitetą? Galime. Labai dėkui. Siūlo ma svarstymo data – birželio 29 diena. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarta. Ar galime pritarti taip pat bendru sutarimu dėl Vyriausybės išvados? Galime. Labai dėkui. Pritarta.

Tai buvo paskutinis darbotvarkės klausimas, dėl kurio turėjome apsispręsti. Šios dienos posėdis į pabaigą. Registruojamės.

Užsiregistravo 94 Seimo nariai. Balandžio 27 dienos vakarinis plenarinis posėdis baigtas. (*Gongas*)

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adamkus Valdas 30, 31, 32, 34
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 21, 66
Aleksandras Didysis, Aleksandras Makedonietis 12
Algirdas 33
Andrikienė Laima Liucija 72
Anušauskas Arvydas 56, 57, 58
Aristotelis 12
Armonaitė Aušrinė 52, 53
Audickaitė Aistė 23
Audickienė Dalia 23
Ažubalis Audronius 34
Ažuolas Valius 41, 56
- Bagdonas Andrius 18, 62
Balavakas Mindaugas 71
Balčytis Zigmantas 45, 46
Bartoševičius Kristijonas 14, 19, 26
Beatričė (Beatrich) 10
Blinkenas Antonis (Blinken Antony) 31
Burokienė Guoda 75, 76
Butkevičius Algirdas 41, 42
- Čepononis Antanas 62
Čmilytė-Nielsen Viktorija 9, 11, 27, 28
- Dobrovolska Evelina 58, 59, 60, 61
Dombrovskis Valdis (Dombrovskis Valdis) 40, 44
- Fiodorovas Viktoras 35
- Gaižauskas Dainius 14, 26
Gapšys Vytautas 9, 14, 24, 26, 50, 51, 52
Gedvilas Aidas 41
Gedvilienė Aistė 26, 35, 62, 65, 66, 79
Gelbūda Modestas 10, 11, 12, 13, 14, 30
Gentvilas Eugenijus 11, 14, 29, 44, 53, 54, 57, 69
Gentvilas Simonas 25, 41, 43, 45, 47, 75
Girskienė Ligita 9, 10, 64, 66, 78
Gražulis Petras 20, 21, 32
Grybauskaitė Dalia 30
Gudauskas Jonas 34, 48
Gumuliauskas Arūnas 72
- Horbach Boni (Horbach Bonnie) 10
- Janonis Juozas 71
Jarutis Jonas 15, 60, 76
Jonauskas Linas 14, 26, 62
Jukna Vigilijus 10
- Juozakas Algimantas 71
Juozapaitis Vytautas 14, 15, 19, 20
Juška Ričardas 77
- Kačinskaitė-Urbonienė Ieva 46, 47, 56, 59, 63
Kanopa Vidmantas 35
Kasčiūnas Laurynas 62
Kazlauskas Albinas Antanas 22
Kazlauskas Algirdas 71
Kindurys Gintautas 56, 57
Kliunka Antanas 73
Kosciuška Tadas 29
Kreivys Dainius 47
Kukuraitis Linas 25
Kupčinskas Andrius 62
Kuzmickienė Paulė 79
- Lengvinienė Silva 46, 48
Lydeka Arminas 14, 26
Lopata Raimundas 32, 77
- Majauskas Mykolas 14, 15, 16, 25, 48, 51, 52, 62, 63, 64
Maksima (Maxima) 10
Maldeikis Matas 62
Masiulis Kęstutis 29, 31, 33, 61, 76
Matijošaitis Marius 14, 26, 61
Matukienė Dalia 78
Mazuronis Andrius 15, 37, 53, 54
Mažeika Kęstutis 47
Mitalas Vytautas 12, 15, 37, 62, 64
Monteskjė Šarlis Lui de
(Montesquieu Charles Louis de) 28
Musteikis Antanas 71
- Nagienė Laima 22, 23, 46, 56, 57, 58, 76
Napoleonas, Bonapartas Napoleonas
(Bonaparte Napoléon) 10
Navickas Kęstutis 48
Nekrošius Arvydas 9
Neronas 12
- Orlavičius Stanislovas 71
Ošmianskienė Monika 17, 21, 43, 69
- Pakarklytė Ieva 14
Palionis Andrius 49
Paluckas Gintautas 35, 57, 63, 77
Pavilionis Žygimantas 27, 29, 30, 31, 32, 35

- Petrošius Audrius 13
Pocius Arvydas 70, 72, 73
Puidokas Mindaugas 27
Pupinis Edmundas 21, 22, 23, 25, 26, 45, 46, 48, 62, 65, 66, 75, 76
Putinas Vladimiras (Putin Vladimir) 32
- Rabavičius Ričardas 71
Rakutis Valdas 10, 27, 30, 33
Raskevičius Tomas Vytautas 20, 21, 25, 26
Razma Jurgis 9, 24
- Sabatauskas Julius 44, 45, 66, 68, 72, 73
Sabutis Eugenijus 59, 60
Sakalauskas Artūras 71
Saudargas Paulius 30
Savickas Lukas 43, 44, 48, 49, 50
Seneka Lucijus Anėjus 12
Sinkevičius Virginijus 49
Sysas Algirdas 23, 41, 42, 43, 49, 50, 72, 73
Skaistė Gintarė 37, 40, 41, 43, 44, 45, 46, 48, 55
Skardžius Artūras 9, 45
Skritulskas Mindaugas 62
Skvernelis Saulius 55
Surplys Giedrius 12, 28, 31, 33, 59, 61
- Šarknickas Robertas 19, 21, 50, 60, 62, 69, 77
Šedbaras Stasys 15, 16, 17, 35
Šernas Tomas 71
Šikšnys Virginijus 54
Šimonytė Ingrida 42, 43, 46, 48
Šiugždiniene Jurgita 42, 46, 47, 51
- Tamašunienė Rita 28, 29, 63, 64, 76, 77
Tomilinas Tomas 35, 67, 68, 69, 70
Tumėnas Stasys 20, 22, 59, 71, 72, 73
- Urbanavičius Justinas 78
- Vaitkus Romualdas 74
Valkiūnas Valdemaras 14, 26, 62, 64, 77
Vilhelmas Aleksandras (Willem Alexander) 10
Vilhelmas (Willem) 10
Vingrienė Virginija 35
Vinkus Antanas 18, 70
Vyšniauskas Andrius 10, 11, 42, 43, 48, 65
- Zingeris Emanuelis 30, 31, 34
- Žagunis Gintaras 71
Žemaitaitis Remigijus 9, 47, 48

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*
Interneto puslapis *www.lrs.lt*